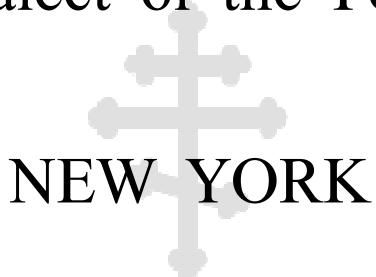

THE HOLY GOSPEL
ACCORDING
TO ST. LUKE

(in the Aleut language -
Eastern dialect of the Fox Islands)

1903 A.D.

Typography «American Orthodox Messenger».

Digital Typography
www.asna.ca
© 2007 A.D.

Preface to the 2nd Digitally Typeset Edition

Glory to Jesus Christ, our True God, for all things! Through the prayers of His Most Pure Mother, the Theotokos and Ever-Virgin Mary, and through the prayers of All Saints of Alaska, especially those of St. Tikhon (Patriarch of Moscow) and St. Herman of Alaska, this publication has been realized. The textual base for this edition of the “Holy Gospel According to St. Luke” in the Aleut language is from the 1903 «American Orthodox Messenger» edition. The transcribers have done their best to transcribe the text accurately, reflecting the intricacies of the accented Russian typeset used for the Aleut language at the turn of the 20th century. Many thanks to Archpriest Paul Merculief of the Diocese of Alaska (Orthodox Church in America) for his help in correcting the initial draft of the digital edition.

In the original publication of 1903, St. Luke 1:23 was copied in error. This verse was duplicated from a passage from the proper St. Luke 1:24. The proper St. Luke 1:23 was then transposed to St. Luke 1:24, the proper St. Luke 1:24 was then transposed to St. Luke 1:25, and so on. Hence, the printed edition of 1903 gives 81 verses to St. Luke chapter 1, whereas there should be only 80 verses. This error was discovered by examining the original handwritten manuscript (Alaskan Russian Church Archives, microfilm reel #37) which had the proper numbering. This new digitally typeset edition corrects the error stemming from the misprint of St. Luke 1:23 in the 1903 publication.

Other differences between the 1903 published edition and the 2007 digital edition are the result of minor spelling corrections made to the 1903 text and incorporated into the 2007 text. The source of these corrections was Fr. Innocent Shayashnikov's 1872 Aleut-language manuscript of the “Holy Gospel According to St. Luke” – Alaskan Russian Church archives, microfilm reel #37.

*

*

*

The Holy Gospel According to St. Luke (in Eastern-Aleut)
Лукаганъ Илянъ Туннусачхисамъ Ангалигадигасада

СВЯТОЕ ЕВАНГЕЛИЕ
ОТЪ
ЛУКИ

НА АЛЕУТСКО-ЛИСЬЕВСКОМЪ НАРѢЧИ

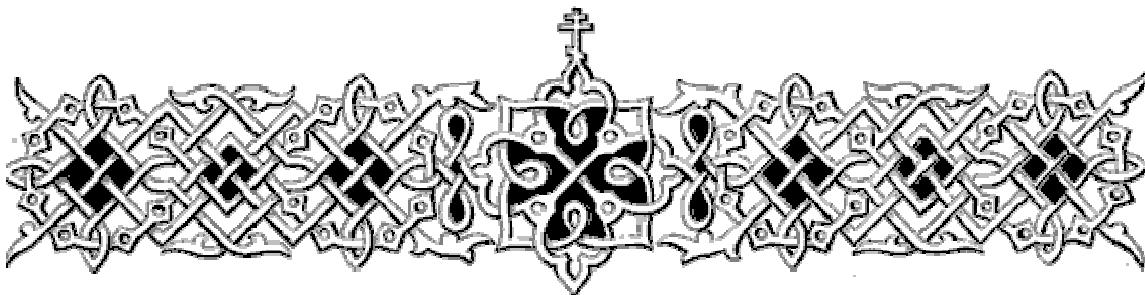
ЛУКАГАНЪ ИЛЯНЪ
ТУННУСАЧХИСАМЪ
АНГАЛИГАДИГАСАДА

НЬЮ-ЙОРКЪ

1903

Типографія «Американскаго Православнаго Вѣстника».

Издано по благословенію
Его Преосвященства, Преосвященнѣйшаго Тихона,
Епископа Алеутскаго и С.-Американскаго.

ЛУКАГАНЪ ИЛЯНЪ

Туннусачхисамъ Ангалигадигасада

1 КАМГИКЪ.

1. Âмáкунъ малгалигíнъ туманинъ кучхíгинъ, малгáкамъ амнаѓунинъ âкатаљагусанáгинъ âдáгинъ туннусаланáгинъ амнáгуnъ тахсакáгинъ íманъ ïкидусакаликáгинъ.

2. Âмáкунъ итáнисикъ инакáманъ укуðтак-аѓíликъ, кáюхъ Тýннуќъ аўáсананъ, матакинíнъ нýнъ аќáгинъ мatalгáликъ:

3. Икунъ-âдангíнъ, кáюхъ нúнъ ангитаник-унийнъ мáсакинъ, ўсиóгинъ кадимадáнъ нúнъ, ïкидусáкинъ, агалилингíнъ нúнъ асанатасасáдакинъ, ýминъ алуѓасакýгинъ кулинъ, самтálгакъ-аслýтакъ Æиúфилакъ,

4. Âмáкунъ âчиgáсиnъ нýнъ тхýнъ âчиgала-гакáтхинъ, калаðтагусанáгинъ âхсасасигасáхтхинъ

кулинь.

5. Иудијамъ танамаѓуѓуганъ Ирудамъ, аналиѓинъ элинъ, камгатуккў малгáакъ, Авийамъ учиридиѓанъ илянъ, Сахáриякъ, асаћтá кáюхъ аягá Аарúнамъ кинглáхчанъ илянъ áнакъ, Елисавитакъ, амáя асаћтáнакъ.

6. Амаякихъ атúкихъ Аѓуѓумъ кáданъ туннућтаѓуѓинаѓулюкъ, Гúспудамъ маќулиѓинъ, кáюхъ маќаћсйинъ ўсионинъ чхатáликъ амалисигáнакъ.

7. Илькинъ аниќдуңъ масакакиѓулюкъ; Елисавитакъ аниќдуѓидаѓулюкъ; анаѓаnъ малиќ; кáюхъ атúкихъ слúкихъ тагадакадáнакъ малиќ.

8. Атакáсимъ учиридиmъ элянъ амáя Аѓуѓумъ кáданъ кámгакъ ауáсанакъ,

9. Амáкунъ камгатуккўниnъ элинъ жириб-иѓиљаликъ маќаћтаканъ маѓанъ аслининъ аѓаликъ, кадиѓанъ кулянгíнъ Гúспудамъ улáганъ наѓанъ кануќнакъ;

10. Тáга кáдимъ гúдганъ анѓаѓимъ амнаѓусад-аниnъ ўсионинъ садамáданъ камгáнанъ:

11. Инáнъ-аслянъ Гúспудамъ Ангилáганъ, нáнъ аѓакá, аћсхиљуѓимъ кадиљуѓанъ чагамгúѓиганъ аданъ анкаћталикъ.

12. Сахáриямъ амáя укугимáнъ тхíнъ аманикá,

каюхъ иғатамъ кўганъ ағакá.

13. Тáға Áнгиламъ нáнъ ӣсакá: Сахáриякъ, тхýнъ-иғатағанáхтхинъ; камгасанáтхинъ тусхакунйнъ маликъ; маликъ аягáнъ Елисавítакъ лълякъ йминъ агудúкақуқъ, каюхъ нáнъ асасадуқакúнъ: Иуáннакъ.

14. Маликъ иниҳсиқъ каюхъ кағатакъ йминъ адúкақуқъ, каюхъ ағасанáни нъ дангíнъ амнáғунъ тхýдинъ иниҳсинидуқакúнинъ.

15. амáя Гúспудамъ кáданъ анúнакъ адúкақуқъ; внакъ, каюхъ тангағалíнакъ танадукалáкақъ, каюхъ Áнгимъ Аналиғадигасадá иғимъ хадусадуқакуқъ анámъ килмáганъ илялýганъ.

16. Каюхъ Исрáиланъ лълянинъ илинъ амнáғунъ мáкунъ Гуспудáгинъ Ағуғунинъ данъ чилудúкақуқъ.

17. Каюхъ амáнъ кáданъ Илияганъ ангíганъ каюхъ каюғанъ илянъ айгагдúкақуқъ, данъ аникдунини нъ каннúғинъ чилусáғанъ, каюхъ туннуҳтағуғинулюкъ ангíгинъ тхýдинъ анунатанани нъ, Гуспудамъ-нáнъ анғáгимъ атхаҳчагíгинъ анкасáғанъ кули нъ.

18. Каюхъ Сахáриякъ Áнгиламъ-нáнъ ӣсанакъ: алкуқáти нъ дангíнъ хасадуқакúнинъ на? тýнъ

алиҳсикукингáнъ маликъ, кáюхъ аяганъ слúнинь тагадакадакуѓањъ маликъ.

19. Аңгиламъ андаћсхýканъ нáнъ ѫсакá: тýнъ акúкинъ Гавріилакъ, Аѓуѓумъ кáданъ анкаћ-тагусалиданá; маликъ тхýнъ ásicъ туннућтакинъ, кáюхъ ўанъ каѓанáсакъ ѫминъ тудмалиќинъ кулињъ акачхисхакуќинъ.

20. Маликъ ўая, тхýнъ туннудадукалаќáхтхинъ, кáюхъ аманъ анáлиќ аkitаликъ, ѫкунъ тхýдинъ-чхасáгинъ каданињъ, масханáнъ туннудакуќунъ адукалаќакъ, тýнъ туннúнингъ, амáкунъ аслáнъ, аѓагúмчи тхýдинъ чхадуканаѓинъ, лусанаминуљокъ кулянгíнъ.

21. Икунъ кучхýгинъ анѓаѓинъ Саћариякъ ачиѓиinanъ, кáюхъ аманъ кáмгамъ-улáганъ наѓанъ аюкудусанáгинъ ѫманъ алаќаданихтасакаѓинъ.

22. Тáѓа амáя, ѫтхадагимъ, амáкунъ-нýнъ туннунагигдгалиѓнакъ; маликъ амаянинъ, аманъ кáмгамъ-улáганъ наѓанъ укуканадакъ укућтахтакуќъ аћсасакаѓинъ; маликъ амáя амáкунъ-нýнъ тхýнъ аќатакулихталикъ, кáюхъ туннудаѓуљокъ матáнакъ.

23. Тáѓа кáмгакъ ауасанáгинъ аналиѓинъ инáкумъ; амáя уламъ аданъ ўјнакъ.

24. Икунъ анáлинъ ѫлинъ Елисавитакъ амáнъ

аягá идмағикали́накъ, ма́ликъ чáнъ тугýдакъ тхíнь лунасатáликъ, каюхъ туннухтáнакъ:

25. Икунъ анáлинъ йлинъ, ўáя Гúспудамъ нúнъ матику́нинъ, йнгáкунъ йлинъ ангáгинъ кучхíнинъ, кальмидағамъ илянъ тýнъ сисмíғанъ, тýнъ уку́куқъ.

26. Тáға атúнъ ѫсиқъ тугýдамъ илянъ Ағуғумъ илянъ Áнгилакъ Гаврíлакъ Галилиямъ танад-гусигамáганъ, Насарítакъ асаҳтáганъ âданъ аманучхáисхáакъ.

27. Ангáгинáдамъ âданъ, âмáя Давíдамъ улáганъ илянъ ахтáнакъ; ўгимъ Иúсифакъ асаҳтáганъ нáнъ аягалáғанъ атхаҳсхáакъ; тáға ангáгинáдамъ асаҳтакá: Марýякъ:

28. Áнгиламъ, âданъ укағаканъ, ѫсакá: тхíнь-кағатада, ағасичхýсакъ-чхáсакъ! Ағуғукъ тхíнь áсиқъ áкукъ: ангáғинанъ кучхíнинъ благуслувиғикъ акúхтхинъ.

29. Тáға âмáя, âманъ уку́ликъ, âмáнь туннúнинъ илинъ тхíнь âманинакъ, каюхъ ангилакáданакъ, ўанъ туннусачхýсакъ алкúтанъ кúмъ адукahтáкунъ?

30. Каюхъ Áнгиламъ нáнъ ѫсакá: Марýякъ! тхíнь-иғаталагáда, Ағуғумъ илянъ ағасичхýсакъ

укукуҳтхинáнъ маликъ.

31. Уая каюхъ килмáминъ нáганъ идмағикал-идукақуҳтхинъ, маликъ Лълякъ агудукақуҳтхинъ, каюхъ Нгáнъ асасадукақуնъ: Иисúсакъ.

32. Амáя анúнакъ адúкакукъ, каюхъ Усюмъ-Кусяғиганъ Лъля игýмъ асасадукакукъ, маликъ Гúспудамъ Ағуғумъ, Амáнъ адáганъ Давíдамъ унучи́луға Нáнъ ағдукақу;

33. Маликъ Иáкувамъ улáганъ нáганъ иначағимулюкъ илянъ инимағуғадукакукъ, каюхъ Амáнъ инимағуғасý иначағидукалақакъ.

34. Тáға Мариякъ Аңгиламъ-нáнъ йсанакъ: тýнъ үгикъ ақаталакақинганъ, алкúсикъ ингайгинъ малгадукаҳтакунъ?

35. Аңгиламъ андаҳсҳйканъ нáнъ йсакá: Аңгимъ Аналиғадигасада кўминъ сакағадукакукъ, маликъ Усюмъ-Кусяғиганъ као тхýнъ танидўқаку; ўакунъ аданыйнъ Аманъ агулгáнакъ Аналиғадигасадакъ адúкакукъ, каюхъ Ағуғумъ Лъля игýмъ асасадукакукъ.

36. Уая каюхъ тхýнъ илясáнъ Елисавýтакъ, аникуғидағулюкъ йлаҳтаданá, амáя каюхъ тхýнъ уйқиҳсикумъ лълякъ идмаҳтакукъ, каюхъ атўнъ йсикъ туғидаńь айгагусáкукъ.

37. Аѓуѓумъ и́лянъ амáганъ малгадуканулюкъ алакагиниń мали́къ.

38. Инáнъ-аслянъ Марíякъ и́санакъ: ўáя, Гúспудамъ таля акúкинъ; тхíнъ туннúминъ âданиń нúнъ áхтанъ. Кáюхъ Áнгиламъ и́лянъ агакá.

39. Тáга Марíякъ ўáкунъ анáлинъ и́линъ анкаcadагíмъ, тхíнъ-ататанихтали́къ амтимъ илид-анъ танаѓанáганъ, Иúдамъ танадгусигамáганъ âданъ ўýнакъ.

40. Мали́къ Сахáриямъ, улáганъ наѓанъ укаѓ-али́къ, кáюхъ Елисави́такъ анáнакъ.

41. Елисави́такъ Марíямъ âнá тутикуѓаń; килмáганъ наѓанъ аниќдуќъ тхíнъ-миканиќá, мали́къ Елисави́такъ Анѓимъ Ангалиѓадигасадá игíмъ чхадусáнакъ.

42. Мали́къ аѓанинали́къ имáсикъ, кáюхъ и́санакъ: анѓаѓиńанъ кучхíгинъ благуслувиѓикъ акúхтиń, кáюхъ килмáминъ наѓанъ анакъ благуслувиѓикъ акуќъ!

43. Кáюхъ канáганъ ўáя нúнъ тиńгъ Гúспуданъ анá âдаминъ ўáѓакуќъ?

44. Уáя нúнъ агасанáминъ амилга тутикуќ-ингáнь; тиńгъ кíлманъ наѓанъ аниќдуќъ каѓатакъ

игýмъ миканисакуќъ.

45. Кáюхъ áманъ лúсанакъ асаѓутасáдакуќъ;
Гúспудамъ илянъ нáнъ ïхтáканъ тхíдинъ-
чхадукаунýнъ маликъ,

46. Кáюхъ Марíякъ ѹсанакъ: тýнъ, áнѓинъ
Гúспудакъ амчухтасáдакуќъ,

47. Маликъ тýнъ áнѓинъ Аѓугумъ, тýнъ
Åѓítamъ áдагáнъ тхíнъ каѓаѓинисáдакуќъ;

48. Áмáя талýмъ игýмъ анунатасананги́нúлюкъ
укúкумъ маликъ; ўанъ акýтамъ илянъ кинляхтиń
үсиóниń тýнъ амчукалидúкаунъ;

49. Áманъ Кајутусáдакъ тýнъ анúнакъ,
їтикуѓанъ маликъ кáюхъ Áмáя асá Аналиѓадигасáд-
акуќъ;

50. Кáюхъ Áмáнъ итуѓисасí, Áманъ
иѓахтáнанъ кинляхчанъ кинляхтиńинъ-нýнъ адúк-
акуќъ;

51. Áмáя тулáмъ кајо аѓасикъ; тхíдинъ-
анунатáнанъ каннúгинъ ангитанáниń чисилáкуќъ;

52. Кајутунъ унучи́луѓинъ кунгíнъ ајо-
сикъ, кáюхъ тхíдинъ-анунатанúлюкъ анунатиќуќъ.

53. Тхíдинъ-катудгúхтанъ иѓамáнанъ-нýнъ-
чхадусакуќъ, таѓа тхíдинъ-туккујанъ масаталáканъ
такачхíкуќъ.

54. Итуғисасиńь илямъ-ағáсикъ, суганѓиńь
Исрáилакъ сúкукъ,

55. Амáкунъ туманиńь áданъ-ниńь Авраámамъ-
нáнъ, кáюхъ âмáнъ кингляхтиńинъ-ниńь слумъ
кадáнъ, ѫхтакáтхинъ матáликъ.

56. Тáға Марíякъ âманъ áсикъ кánкунъ
туги́данъ áканъ ахтхадаги́мъ, кáюхъ улáмъ áданъ
чи́лунакъ.

57. Тáға Елисави́такъ аслáнъ агукаѓиѓанъ аќá
нулгáкакъ, ма́ликъ âмáя льлякъ аѓунакъ.

58. Ма́ликъ âмáнъ илянунинъ, кáюхъ чидáѓанъ
áнанъ тутакиниńь, ѫкунъ Гúспудамъ итуғисасиńь
âмáнъ кúганъ анунадусанáгинъ, кáюхъ âманъ áсикъ
ýмчи каѓатáсананъ.

59. Камчíнъ ѫсикъ анáлимъ илянъ аниќдукъ
икидгулгаѓанáнъ ѫаѓалгáкакъ, ма́лалика адаѓанъ асá,
Сахáриякъ нáнъ асалáѓанъ анухтáкакъ.

60. Тáға âмáнъ анá ѫкунъ áданиńь ѫсанакъ:
кугú; тáға Иуáннакъ нáнъ асасатха.

61. Кáюхъ нáнъ ѫлакакъ: кингляхтиńминъ илянъ,
ѹанъ асáхтакъ масалáкакъ.

62. Кáюхъ âманъ адá âкатакулиѓаликъ нáнъ
âмаяхтакакъ, кíнъ нáнъ асасакáганъ анухтáканъ.

63. Âмáя âлáякъ игýмъ ахчхикадағи́мъ, кáюхъ

áluхъ агúнакъ: Иуáннакъ нáнъ асасакá. Máликъ úсиóниń тхíдинъ-алакаданиńнанъ.

64. Кáюхъ ïнгалигáганъ áмáнъ агýлѓа кáюхъ агнá аѓáликъ; мáликъ áмáя Аѓуѓукъ благуслувих-тáликъ, туннухтакалíнакъ.

65. Мáликъ иѓáтакъ, áмáкунъ áмáнъ имúнуганъ анѓагинáниń úсиóниń кúниń áнакъ; мáлаликъ ïнгаяниń, úсиóниń, Иудијамъ амтиѓанъ илиданъ танаѓíлугинъ ѹлинъ туннусаѓáканъ.

66. Тутакаѓíнанъ úсиóниń ïнгаяниń кан-нúгимчи ѹлянъ акáниń, кáюхъ туннухтáнанъ: єанъ аниќдукъ алкúтакъ адукахтáкукъ? Кáюхъ Гуспудамъ чáганъ ásicкъ акá.

67. Мáликъ áмáнъ адá Сахáриякъ, Áнѓимъ Ангалиѓадигасадá игýмъ-чхадусáликъ, кáюхъ туннунáликъ, туннухтáнакъ:

68. Исрáиламъ Гуспудá Аѓуѓу благуслув-иѓíкукъ, тайяѓúтхинъ нúликъ, кáюхъ аѓѓýтиќъ нíнъ агукунинъ;

69. Мáликъ суганѓýмъ Давíдамъ улáганъ нáганъ аѓѓýтиќъ нíнъ кумсиќукъ;

70. Áмáкунъ кадимадáнъ туннúнамъ ангалиѓад-игáниń анáниń агилѓýгинъ кусянíнъ тудмал-икáтхинъ матáликъ,

71. Туманинъ анáкусанъ илинъ туманъ сисмид-укананъ, кáюхъ туманъ каѓахтананулюкъ ўсюонинъ илинъ;

72. Туманинъ áданъ игимъ итуѓнисадукананъ маликъ йгадасимъ ангалиѓадига илямъ аѓадукананъ,

73. Клятвакъ, аманъ Амáнъ клятvasакá, туманинъ áдамъ Авраамамъ-нáнъ, нйнъ аѓѓиѓанъ,

74. Туманинъ анáкусанъ илинъ сисмикамъ агаланъ, туманъ иѓаталаканъ Нгáнъ аўалгáганъ,

75. Туманинъ анѓаѓилананъ акáнуганъ ўсюоганъ йлянъ, кáданъ амалисигалѓаликъ кáюхъ аѓанѓудал-галагáганъ.

76. Кáюхъ тхйнъ, аниќдуќъ, Усюмъ-Кусяѓиганъ туннунá ѝминъ асасадукакúхтихинъ; Гуспудамъ сагимáганъ кáданъ, акалúгинъ Нгáнъ атхаћсáминъ айгагдукакуюхтинанъ маликъ,

77. Анѓаѓинъ-нйнъ Амáнъ аѓѓидусийниъ аћсасачхíхтихинъ амáкунъ туннухтагунинъ игнил-ганининъ,

78. Туманинъ Аѓуѓумъ иѓаманасимъ аѓанинъ итуѓисáининъ, йнаянинъ кусамаданъ Кигáкумъ нйнъ нусакуѓинъ,

79. Кахчикáюмъ йлянъ, кáюхъ асћамъ угин-кајоганъ йлянъ унучиinanъ ангалилѓиѓанъ, туманинъ

кýтанъ сакáтатамъ акалуѓанáганъ нáнъ атхаћсáганъ.

80. Тáѓа аниќдуќъ ахсикъ, кáюхъ áнѓикъ-игýмъ тунахтусáнакъ; маликъ Исрáилямъ-нáнъ тхýнъ-аѓасаѓýмъ кадагáнъ танадгусиѓимúлюкъ илянъ ánакъ.

2 КАМГИКЪ.

1. Икунъ анáлинъ илинъ Кýсарямъ Августамъ илянъ макáхсикъ тхýнъ-агúнакъ, тáнамъ ўсиóганъ кúганъ áлућъ агулгáхта.

2. Уанъ áлућъ итáнъ илаликъ агулгáкакъ Киринийямъ Сирийямъ танá атхаћтáганъ аслягáнъ.

3. Маликъ ўсюмъ тамадáга танадгусигамагýмъ áданъ тхýнъ-алуѓасáганъ ўјнакъ.

4. Маликъ кáюхъ Иўсифакъ Галилийямъ Насарítаганъ илянъ Иудíямъ áданъ, Давíдамъ танадгусигамáганъ, Вифлиймакъ асаћтáганъ áданъ ўјнакъ, áмáя Давíдамъ улáганъ, кáюхъ кинляћchanъ илянъ ахтáнамъ маликъ,

5. Марýякъ, áманъ аягаћтакáнъ игýмъ атхаћсхáкакъ, áманъ идмаѓинá, асикъ тхýнъ-алуѓасакáганъ.

6. Тáѓа áмайкикъ áмáнунъ áкукъ; илянъ агукаѓиѓанъ аќа нулгáкакъ.

7. Málikъ âmáя itánikъ Lъlyánъ agúnakъ, máсakanъ Ámáя ûgnaká, káyoхъ jálinъ ílinъ aká; duхtасаѓíлуѓимъ náganъ íschaкъ íkinъ aкакигúлюкъ málikъ.

8. Ámánъ tánamъ ílyanъ amgígnanъ*) танáсханъ ánanъ, âmákuнъ ámgimъ ílyanъ samáginъ amgiгíginъ матанáginъ.

9. Ingaliгáganъ Gúspudamъ Angilaгanъ kadaн-инъ anкаkáginъ, káyoхъ Gúspudamъ alfinásiganъ âmayaгинъ taniкаginъ; málikъ txiдinъ-âmaniликъ iгataсадакалинъ.

10. Káyoхъ Ángilamъ níny iсakáginъ: txiчи-igatafanaхtxíchi; kaѓanásamъ anunasadá ímchi týnъ tудmaliкукинъ, âmanъ anѓáginъ ūsóginъ-nýnъ adukaná:

11. Davídamъ tanadgusigamáganъ ílyanъ Uajmъ ímchi Áѓítakъ kúgakuкъ, málikъ âmáя ákuкъ Христúсакъ Gúspudakъ.

12. Uáя káyoхъ, ímchi âkatasakúликъ aníkдумъ ûgnagílikъ, jálinъ náginъ anamí uкуdukakuхtxíchi.

13. Málikъ ïnaliгáganъ, ínimъ alitxú Ángilanъ amnaѓusádанинъ ásicъ aѓanанъ, Aѓugukъ ýюликъ káyoхъ iсахтánanъ.

---

*) Áлганъ чидаѓакáginъ amgígnanъ.

14. Кусáгинъ илинъ Аѓуѓумáнъ амчúѓакъ, кáюхъ тáнамъ кúганъ сакáѓатакъ, анѓáгинъ-анѓаѓиѓинъ элинъ иѓамáнанъ малгáкунъ.

15. Âмáкунъ илинъ Âнгиланъ Ѵнимъ âданъ âнгакуниѓнъ, амгíѓнанъ инакáманъ Ѵманъ Ѵсананъ: Вифлиймамъ âданъ ўáликъ, амалíганъ малгах-тáнанъ, кáюхъ укулгáхтанъ, âмáкунъ Гúспудамъ нíнъ тудмалинаѓинъ.

16. Máликъ тхíдинъ-ататанихтасáдалинъ амáѓ-ананъ, мáликъ Марíякъ, кáюхъ Иúсифакъ, кáюхъ аниќдуќъ, яслинъ наѓинъ анами укунанъ.

17. Táѓa укукучи, ўáнъ аниќдумъ âдагáнъ Ѵмчи тудмалилгáканъ, туннусахтáнанъ.

18. Máликъ тутакаѓинанъ ѵсиóниѓнъ, âмáкунъ амгíѓнанъ туннусахтанаѓинъ Ѵмчи алаќаданих-тáсананъ.

19. Táѓa Марíякъ ўáкунъ тўннунъ агли́саликъ, каннуѓимъ Ѵлянъ ахтáнакъ.

20. Máликъ амгíѓнанъ, âмáкунъ тутáкинъ, кáюхъ маталгалигíнъ Ѵмчи ѵѓáканъ, укухтанамчи ѵсиóниѓнъ кулянгíнъ, Аѓуѓукъ амчúлиќъ кáюхъ ѹюликъ чилунанъ.

21. Камчíнъ анáли�ъ ахсхакуниѓнъ, âманъ Ѵлянъ аниќдуќъ икидгулгáғанъ áкаќъ нулгакуѓањъ,

асаҳтағá Нѓаңъ аҳсхáкакъ, Иисúсакъ, âманъ
Áнгиламъ кйлмамъ илянъ ағáғанъ кадагáнъ Нѓаңъ
асасакá.

22. Тáға Муисýямъ макулиғанъ адагáнъ
âмалимъ анали́нинъ âмакуги́кинъ тхíдинъ-
исхатикуни́нъ; Âмáя Иирузали́мамъ âданъ
үағáсакакъ, Гúспудамъ кáданъ анкасхáғанъ қули́нъ.

23. Гúспудамъ макулиғанъ илянъ алуҳтáсаканъ
матáликъ, тайяғумъ аникудуганáғанъ тамадáга,
сағáлуғанъ ағасхакá Гúспудамъ-нáнъ аналилгисхад-
âхта матáкакъ; (Исх. 13, 2.)

24. Кáюхъ Гúспудамъ макулиғанъ илянъ
îхтáканъ кулянгíнъ, áлакъ гурли́цакъ, áма áлакъ
гúлумимъ чидакикъ, ағасиғанá үағаладáхта
матáкакъ.

25. Инáнъ-аслянъ Иирузали́мамъ илянъ
тайяғукъ, Симиúнакъ асаҳтá малгакакъ. Âмáя
тайяғумъ ағангудаюлюкъ кáюхъ анғағисигáликъ,
Исрáилянъ укуясииниń âчиғина áнакъ; кáюхъ âмáя
Áнгимъ Аналиғадигасáдаганъ нáганъ ақá.

26. Гúспудамъ Христусá укулакағимúлюкъ,
аҳакъ укудукалáканъ, âмáя Áнгимъ Аналиғадиг-
асáдаганъ кусяғáнъ кадимáданъ нáнъ тудмаликакъ.

27. Мáликъ âмáя игýмъ ангисýлананъ мáликъ

кáмгамъ-улáганъ нáганъ укаѓанакъ: кáюхъ аниќдукъ агúнакъ, макúлимъ âдагáнъ макáхсинъ чхасáхкинъ кулянýнъ, Иисúсакъ амаѓасакугýкинъ;

28. Âмáя Âманъ сúликъ имаѓукадагýмъ, Аѓуѓукъ благуслувíликъ, кáюхъ йсанакъ:

29. Уаямъ Тхíнъ талáнъ игникúхтхинъ, Аѓнáканъ, Тхíнъ туннúминъ âданýнъ кáюхъ сакаѓатачхикáнъ;

30. Тýнъ дакýнъ Тхíнъ аѓидусйтхинъ укухтакугýкинъ малиќъ,

31. Âмáя кинляхтинъ ўсюонинъ сагимáгинъ каданýнъ Тхíнъ атхахтхáнъ,

32. Агнамíхтанъ аналилѓисхáгинъ-нýнъ ангáликъ, кáюхъ Тхíнъ тайяѓуминъ Исрáиланъ-нýнъ алѓунаáсикъ.

33. Тáѓа Иúсифакъ кáюхъ Âмáнъ анá Âмáнъ âдагáнъ йѓáнанъ ймакъ алакаданихтáсанакъ.

34. Máсакикъ Симиúнамъ âмаякикъ благуслув-икáникъ, кáюхъ Марíямъ Âмáнъ анаганъ-нáнъ йсанакъ: ўанъ, анамíнакъ ўáя Исрáилямъ илянъ ѹкатуѓимъ малгадуканаѓанъ амнаѓуѓинъ-нýнъ, итхúликъ кáюхъ кумсаќуликъ адúкакукъ.

35. (Кáюхъ инакалиминъ анѓиминъ нáга сáм-икъ агдукакукъ) амнаѓунъ каннúгинъ ангítананýнъ

ағасхáхтанъ.

36. Иналигандо кáюхъ А́ннаганъ туннунағанá, Фану́иламъ асхинú, Аси́рамъ кинля́хчанъ илянъ ахтанá малгáкакъ, амáя уйкиғасадá ака́накъ, акасағумъ илянъ угýнъ а́сикъ улúнъ слúкъ агнá,

37. Уги́кадáхтакъ камчýнидимъ ати́къ сýчинъ сигнахтá слухтáнақъ, амáя кámгамъ уля́ганъ илянъ аману́хталáканъ, снáхтакъ кáюхъ кámгакъ Аѓуѓумáнъ, анáликъ кáюхъ амагъ аўасанакъ.

38. Мáликъ амáя йкунъ аслинýнъ йнағак-адагýмъ, Гúспудакъ йюли́къ, кáюхъ ўсюмъ-нáнъ А́манъ ада́ йхтáнақъ, Ии́руса́лимамъ илянъ сисмилгáганъ ачиғýнанъ-нýнъ.

39. Мáликъ амáякикъ Гúспудамъ макули́ганъ илянъ макаҳсихтáлақанъ ўсюбгинъ чҳасáмакъ; Гали́ямъ танадгусигамáганъ, танáмакъ Насарítамъ аданъ чýлунакъ.

40. Тáға ани́кдукъ ахсикъ, кáюхъ аңғикъ-игýмъ тунахтусáнақъ, мáликъ акулағулукъ игýмъ чҳад-усáнақъ; кáюхъ Аѓуѓумъ, ағасичхисáганъ Кúганъ ака́.

41. А́манъ агу́накъ слúмъ аканáганъ-ўсюгáнъ Ии́руса́лимамъ аданъ кámгамъ Пásхамъ-нáнъ айгагдáнақъ.

42. Málikъ Åmáya átimъ álakъ сигнахтá слухтакумъ; ámáyginъ малуѓимчи ádaníny kámgamъ-нáń Ииусалымамъ ádanъ ýágananъ.

43. Táfa kámgamъ analýginъ инакуниń, чйлукукъ; сугáнгикъ Иисúсакъ Ииусалымамъ илянъ илгúнакъ; тáfa Иúсифакъ кáюхъ Amánъ Aná ikunъ ákatanagúлюкъ;

44. Táfa Åmáya aúáginъ ásicъ айгáхсикъ, anuh takákikъ. Táfa angálímъ айгакá агýкукъ, Åmáya ilánumchi káюхъ ákatakámchi кучхýгинъ илгакал-икáкикъ.

45. Máсakanъ Åmáya укумангулюгýкинъ, Åmanъ илгáликъ, Ииусалымамъ ádanъ чйлунакъ.

46. Kánkuнъ angálinъ aхсхакуниń kámgamъ улáганъ náганъ, áchigánanъ кучхýгинъ унучйликъ, ámákuнъ тутáликъ, káюхъ amayáhtahtákuкъ Åmáya укукаkикъ.

47. Åmanъ тутáнанъ ýсóниń, Åmánъ áкуласан-анинúлюкъ, káюхъ андахсхитасанáниń ýmanъ алақаданихтáсаканиń.

48. Káюхъ Åmáya укукикъ, ýmakъ алакадан-исакáкикъ; káюхъ Åmánъ anáganъ Ngánъ ýsaká: Ани́кдунъ! алкутанъ тúманъ Macakúхtchinъ? Уáя, Txínъ adánъ káюхъ týngъ Иминъ нýnъ тúманъ

итуғниҳталасáдалиқъ илгалгакúҳтихинъ.

49. Âмáнъ нíкинъ ѹсакáкicъ: алкутамъ кулягáнъ Тíнъ илгалитхíдикъ? áлихъ Тíнъ Áданъ маюҳтанáганъ и́лянъ áганъ матáнанъ, âкаталакатхíдикъ ӣ?

50. Táғa âмаякicъ Âmáнъ тúннуnъ ѹмакъ йнáтинъ тағанагúлюкъ.

51. Кáюхъ Âmáя амáкуkъ ásicкъ амáнуликъ, мáликъ Насарítамъ áданъ ўáғанакъ; кáюхъ амáкуkъ самтáнакъ. Кáюхъ Âmáнъ aná ўáкуnъ тúннуnъ ўсиóниnъ каннуғíмъ и́лянъ агли́санакъ.

52. Táғa Иисúсакъ акуlamúлюкъ и́лянъ кáюхъ агусанáмъ и́лянъ, кáюхъ Аѓугумъ кáюхъ анѓáгинъ итуғисáсингинъ и́линъ кадмудаҳсмилинакъ.

3 КАМГИКЪ.

1. Táғa Тивíриямъ Кýсаримъ átimъ-чáнъ сигнаҳtá ѹсаликъ слúкъ атхағусáганъ аслягáнъ, Пунтийамъ Пилатá Иудíямъ и́лянъ туккуғáганъ, Ирудакъ Галилийамъ и́лянъ сýчинъ-аслитакағисакуғáнъ аманъ агитудá Филиппакъ Итурийамъ кáюхъ Траханийамъ танáгинъ и́линъ сýчинъ-аслитакағисакуғáнъ, тáғa Лисанийакъ Авилинийамъ и́лянъ сýчинъ-аслитакағисакуғáнъ,

2. Итáникъ камгатуккúкикъ Áннамъ кáюхъ Каийфамъ асликинь, танадгусиғимúлюкъ и́лянъ, Аѓуѓумъ туннú, Сахáриямъ лълягандъ, Иуáннамъ-нáнъ áнакъ.

3. Мáликъ áмáя Иурдаңамъ имúнуганъ úсюганъ и́лянъ айгáхсикъ, камгадáтикъ áмтакъ туннуҳтáгунъ иғнилгáхтанъ кулянгíнъ тудмалинакъ,

4. Áмáкунъ туннúнамъ Исáиямъ туннúнинъ аѓидгунъ и́лянъ алуҳталанáгинъ матáликъ, áмáя туннуҳтáкукъ: танадгусиғимúлюкъ и́лянъ амíлгимъ имачхíликъ и́саҳтá малгáкакъ: Гúспудамъ-нáнъ ахтакúликъ атхаҳсáчи, мáлаликъ акалúгинъ Нгáнъ ачиғусáдакъ и́сáтха.

5. Умламъ тамадáга тхýнъ чҳасáхта, мáликъ киғусикъ кáюхъ кáякъ тамадáга тхýнъ-каякадасáхтанъ, килулакáянъ тхýдинъ-ачиғусадасáхтанъ, кáюхъ ахтакúлинъ атхаѓигананинúлюкъ тхýдинъ атхаѓигасáхтанъ.

6. Мáликъ аѓатхамъ тамадáга Аѓуѓумъ аѓидуси́ укудуќакунъ. (Исаіи 40, 3. 5.)

7. Иуáннакъ анѓáгинъ илькигíмъ тхýдинъ-камгадасáгинъ ўағанáгинъ-нýнъ туннуҳтáнакъ: єхýднанъ илинъ агуканъ! кýнъ ýмчи ангисýсакинъ амáфикъ-слúмъ акъяғусýганъ илянъ икíхтхичи?

8. Tá̄ga ámtamъ ká̄yoninъ aslitakafígninъ ūāgasáchi, ká̄yoхъ inakámchi ilámchi tunnuh̄támchi anuhxtāganaхtchíchi: tumaniнъ ádakъ Avraámakъ matákunъ; ímchi tunnuh̄takúkinъ, Aѓuѓukъ, ūákuнъ kugánanъ iliýnъ Avraámamъ-náń aníkduń kúmъ agukugánъ málikъ.

9. Uáя ká̄yoхъ tukúluкъ ýgamъ kunnlúganъ chidáfanъ anamíkuкъ; ýgamъ tamadáganъ, ká̄yomъ iѓamanaá ūāgasadanáyolюkъ isilgakadagúń, ká̄yoхъ kígnamъ iљanъ anúladakъ.

10. Ká̄yoхъ ámáя anѓáginъ ámayaхtaká: tá̄ga tumaniń alkútanъ máхtanъ?

11. Ámánъ anđaхsхíkiń, nýń ūsakáginъ: ámanъ aláluкъ chuхtákahъ matánakъ, matakafinamul- юgánъ aѓáda ká̄yoхъ ámanъ kalgádakъ matánakъ, ūkúgusanъ lídanъ máda.

12. Ká̄yoхъ Mítárinъ tchídinъ-kamgadáságinъ ūáѓaličkъ, ká̄yoхъ náń ūsakáginъ: áčigánakъ! alkútanъ máхtanъ?

13. Ámánъ nýń anđaхsхíkiń: amáganъ anáginъ ímchi aхsхаѓinъ atxaхschaќáginъ áyxanъ ūхtadalagáхtchichi.

14. Málikъ ká̄yoхъ alitxúѓinъ ámáя ámayaхtakáginъ: tá̄ga tumaniń alkútanъ máхtanъ?

Кáюхъ нýнъ ѹсакáнинь: амáганъ итуѓникаѓидал-агáхтичи, кáюхъ гаяѓдалагáхтичи маликъ кичитинъ ўмчи акихталанаңинъ, ўмчи саначхидáхтичи.

15. Тáѓа анѓáгинъ јманъ јчиѓикунийнъ, кáюхъ ўсюќъ Иуáннамъ јдá каннúѓимчи илянъ ангилакадасáнанъ: Христусаѓúлюкъ юна ю?

16. Иуáннамъ єсюнинийнъ андахсхикáнинь: тýнъ тхíчи тáнакъ ўмчи камгададусакúкинъ, тáѓа агалъкýминъ кајутусáдакъ јкаќуќъ, Амáя китáганъ ўганъ кидмáга тýнъ чилилгá аслиталакáгинъ Амáя Аңимъ Ангалиѓадигасада кáюхъ кýгнакъ ўмчи камгададусадуќакуќъ.

17. Амáя Адѓусикъ^{*}) чаганъ Илянъ аку; маликъ Амáя ўнисатхинъ амалиќикъ, кáюхъ пшиницáнъ иклукадгасимъ[†]) нағанъ тахсадуќакуќъ, тáѓа кигá кýгнамъ угадаюлюкъ наńь ихтусадуќакуќъ.

18. Аңáгинъ јчиѓалиќъ, ўакунъ углáгинъ амнаѓúгинъ јмáкунъ-нýнъ тудмалиնакъ.

19. Тáѓа Ирудамъ сýчинъ-аслитакаѓй, агитудамъ аягáганъ Ирудиядамъ кулягáнъ јмáнъ игýмъ

---

^{*}) Лупаткакъ.

[†]) Житницаќъ.

кикуядасанáниъ, кáюхъ Ирудамъ мачхиданúлюкъ амáкунъ макáниъ ўсюóниъ кулянýнъ,

20. Усюомъ-нáнъ кáюхъ ўсюóниъ илалгис-акáниъ, Иуáннакъ кикútамъ-улáганъ нáганъ кáюхъ нáнъ-âчиудусакáтхинъ.

21. Táға анѓáгинъ ўсюóниъ тхíдинъ-камгадатхадакунýнъ, кáюхъ Иисúсакъ, Тхíнь-камгадатхадагýмъ, камгакуѓáнъ; ýнимъ Нгáнъ аѓакá,

22. Кáюхъ Анѓимъ Ангалиѓадигасадá Åмáнъ Кúганъ, гúлумимъ укуѓáча, улуѓíнакъ лиðаликъ сакáғанакъ кáюхъ амилгикъ йнинъ âдýнъ мал-гáкакъ, йсаҳtá: Инáя Тýнъ Лълянъ итухтасáданъ акúхtхинъ; Иляминъ Тýнъ итугисáсинъ áкукъ.

23. Иисúсакъ аўáтхинъ Игýмъ икидусакал-йкумъ, канкúдимъ âтикъ слухтáнакъ, кáюхъ анухтáлакакъ Иусифамъ кáюхъ Илияганъ лъля,

24. Матафáтамъ, Ливýямъ, Милхýямъ, Ианнáямъ, Иусифамъ,

25. Маттафíямъ, Амúсамъ, Наúмамъ, Еслýмамъ, Наггáямъ,

26. Маáфамъ, Маттафíямъ, Симýямъ, Иусифамъ, Иúдаганъ,

27. Иуаннánumъ, Рисáямъ, Сурувáвилямъ, Салафиýалимъ, Нарýямъ,

28. Милхыйямъ,   Аддийямъ,   Кусáумъ,
Елмудáумъ, Ирувамъ,
29. Иусíямъ,   Елизíрумъ,   Иурýумъ,
Матфáтамъ, Ливíямъ,
30. Симиúнамъ, Иúдамъ, Иúсифамъ, Иунáумъ,
Елиакíмамъ,
31. Малиáямъ,   Маинáнамъ,   Маттафíямъ,
Нафáнамъ, Давидамъ,
32. Иуссíямъ, Увíдамъ, Ву́самъ, Салмúнамъ,
Наассúнамъ,
33. Аминадáвамъ,   Арámамъ,   Есрúмамъ,
Фарíсумъ, Иúдаганъ,
34. Иáкувамъ, Исаákамъ, Авраámамъ, Фáриганъ,
Нахýрамъ,
35. Сирúхамъ, Рагáвамъ, Фали́камъ, Еви́румъ,
Сáлиганъ,
36. Каинáнамъ, Арфаксáдамъ, Сýмумъ, Нýямъ,
Лами́хамъ,
37. Мафусáламъ,   Енúхамъ,   Иридамъ,
Малили́яламъ, Каинáнамъ,
38. Енúsамъ, Сýфамъ, Адámамъ, Аѓуѓумъ.

4 КАМГИКЪ.

1. Иисúсакъ, Аңгимъ Ангалиғадигасадá чҳас-

аликъ, Иурдáнамъ âдáнъ чýлунакъ, кáюхъ Âнѓимъ танадгусиѓимулюкъ âданъ ûясакá.

2. Амалíганъ Амáя сичíдимъ âтикъ анáлинь кúгамъ илянъ унаялгáкакъ, маликъ ûáкунъ анáлинь йлинъ анаѓидаликъ канагúлюкъ; тáга, ûáкунъ инакунíнъ, агалимáданъ катú âканакъ.

3. Кáюхъ кúгамъ Нѓáнъ ïсакá: Тхíнъ Аѓугумъ Льля агúминъ; ûанъ кугáнакъ хли́макъ тхíнъ-йсáхта-къяѓáда.

4. Иисúсамъ андаћсћиканъ нáнъ ïсакá: алућ-тáлакунъ, анѓáѓикъ атáканъ хли́макъ агачидаћ-тáликъ анѓаѓидаѓúлюкъ, тáга Аѓугумъ туннúганъ тамадáга агáча. (Втор. 8, 3.)

5. Кáюхъ Амáя кúгамъ, киѓúсимъ кайганъ кáганъ âданъ âнáсаканъ, ûánъ-слúмъ ûсиóганъ танамаѓуѓасининъ, адумúлюкъ илянъ Нѓáнъ укучћикá.

6. Кáюхъ кúгамъ Нѓáнъ ïсакá: ûáкунъ танамаѓуѓасинъ ûсиóнинь анадáнинь аслитак-аѓисикъ кáюхъ алѓинасииинъ Иминъ аѓдукаќукинь; ûáя нўнъ аћсхáканъ мáсакинъ кáюхъ тýнъ нáнъ аѓатунанъ нáнъ, ингайгинъ аѓдакунињъ.

7. Инамáсикъ кáюхъ нўнъ Тхíнъ канах-тхúминъ, ингайгинъ ûсиóнинь Тхíнъ мáютхинъ

адукаакунъ.

8. Иисусамъ андахсхиканъ нанъ исака: сатана, Илькимингъ амануда; алухталаакунъ: Гуспудаминъ Агууминъ-нанъ тхинъ-канаада, каюхъ агачисаганъ Нганъ ауада. (Второз. 6, 13.)

9. Каюхъ Ииусалимамъ аданъ Амая игимъ-айгахтусака, масаканъ камгамъ улаганъ камуганъ куганъ анкаасханъ, каюхъ Нганъ исака: Агуумъ Лиль Тхинъ агуминъ; уаганъ саканудадаанъ Тхинъ анусада.

10. Маликъ алухталаакунъ: Адакиминъ ангиламъ-нинь макахсидукакукъ Тхинъ аглисаахтанъ;

11. Маликъ чаманъ куганъ Тхинъ айгахтусадукаакунъ, Тхинъ китанъ куганамъ-нанъ иглухтасадукалаахтинъ. (Псал. 90, 11. 12.)

12. Иисусамъ андахсхиканъ нанъ исака: ихтаканъ: тхинъ Гуспуданъ Агуунъ унаялагада. (Второз. 6, 16.)

13. Маликъ кугакъ унаясимъ усюнинь инатхадагимъ, адумулюганъ Амая илянъ аманука.

14. Маликъ Иисусакъ ангимъ каю каюхталикъ Галилиямъ аданъ чилунакъ; маликъ Амая адагананъ аманъ танамъ имунуганъ усюганъ илянъ

туннусáдакъ тхýнъ-агука.

15. Амáя âмáкунъ синагуганинъ йлини
âчиғакáни, мáлалиқъ ўсюмъ илянъ амчуғáка.

16. Кáюхъ Насарítамъ âданъ, âманъ илянъ
âгисхакáмъ âданъ ўáғаликъ, мáлиқъ суммúтамъ
аналигáнъ илянъ малуғýмъ âданынъ, синагúгамъ
нáганъ укағанакъ, мáлиқъ самýғанъ анкáна.

17. Туннúнамъ Исáиямъ âғидгú Нгáнъ
аҳсхақакъ; мáлиқъ Âмáя âғидгукъ ағатикумъ, âманъ
илянъ алуҳтásаканъ укунакъ:

18. Гúспудамъ Âнға Кúминъ áкукъ; Âмáя
Тýнъ чадúнакъ, итуғнáнанъ-нýнъ тудмáлиқъ, кáюхъ
каннúхчи унатáнанъ канусáкинъ, кикутáканъ
такачхíсхакъ-нýнъ тудмаликинъ, укукúланъ-нýнъ
укуҳтакағýгикъ, нанасáканъ такачхисхадúкалиқъ-
нýнъ тудмаликинъ кулýнъ Тýнъ âкачхýнакъ.

19. Гúспудамъ сáкудга иғаманáсалиқъ тудмал-
ýкинъ. (Исаия 61, 1, 2.)

20. Мáлиқъ âғидгукъ чачикадагýмъ, кáюхъ
аўáнамъ-нáнъ ақадагýмъ, Тхýнъ унúнакъ; мáлиқъ
синагúгамъ нáганъ унучýнанъ ўсюонинъ Âмáнъ
агáчанъ Кúганъ дағýнанъ.

21. Кáюхъ Âмáнъ туннұҳтакаликáни, ўакунъ
алуҳтásаканъ тутанáчи, ўаймъ тхýдинъ-чхатикунъ.

22. Кáюхъ юнайгинъ ўсюмъ Нгáнъ атхах-чхисакáгинъ, мáсакинъ Амáнъ агýлганъ илянъ, агасичхýсамъ туннуѓанáгинъ ютанáгинъ, юманъ алакаданихтásананъ, кáюхъ туннуѓтáнанъ: юнáя Иúсифамъ льляюлюкъ юна ю?

23. Амáнъ нýнъ юсакáгинъ: анъ, ўанъ имасуѓáдасикъ Нуңъ идукакуѓтхýчи: уѓаянакъ. Инакáминъ Тхýнъ уѓачá; амáкунъ Капирнаúмамъ илянъ мáканъ, туманинъ туталгакáгинъ, ўалигандъ танáминъ илянъ кáюхъ мáда.

24. Кáюхъ юсанакъ: аѓанѓулáканъ юмчи туннуѓтакúкинъ: амáганъ туннуնамъ тамадáга танáганъ илянъ суѓадаѓулюкъ.

25. Аѓанѓудамулюкъ юдагáнъ юмчи туннуѓтакúкинъ: угиѓикадáхтанъ амнаѓуѓинъ малгáканъ Исрáилямъ илянъ, Илијаганъ аѓанъ аслягáнъ, кáнкунъ слóнъ кáюхъ атúнъ тугíдакъ, юникъ тхýнъ-чачиѓтакуѓанъ, танамъ ўсюѓанъ кúганъ югамъ анунасада тхýнъ-агунаќъ;

26. Кáюхъ амáкунъ илýнъ атакáдалимъ юданъ Илиј ўячхисхакаѓулюкъ, таѓа Сидунаамъ Сарíп-таганъ илянъ угиѓикадáхтамъ анатаганъ юданъ тamanъ ўячхисхáкакъ.

27. Амнаѓунъ кáюхъ Исрáилямъ илянъ

кадúтунъ*) малгáканъ, туннúнамъ Елисíямъ, аслягáнъ; кáюхъ атакáликъ илинъ тхíнь-амаликанинúлюкъ, Сириямъ Ниимáнаганъ кáтаганъ.

28. Уаянинъ, синагúгамъ нáганъ áнанъ ўсиóнина тусхинíнъ тхíдинъ-амкинисадакáнина.

29. Máликъ анкаcadáманъ, танадгусигамáгимъ илянъ Åmáя ïтхитхáнина, мáсакинъ кáямъ кáнанъ áданъ, áманъ кúганъ танадгусиѓикáмчи áданъ айгахтусакáнина, Åманъ áмáганъ ануcáгинъ кули́нъ.

30. Táfa Åmánъ, áмаянинъ кучхíнина ахсхинíнъ, аманукаáнина.

31. Máликъ Галилиямъ танадгусигамáганъ Капирнаúмамъ áданъ ўáғанакъ; мáсакинъ суммúтамъ ангалининъ элинъ áмаянинъ áчиgакáнина.

32. Máсакинъ Åmáя áчиgасанáнина эманъ алакаданихтасакáнина; Åmánъ туннú аслитакаѓ-йисикъ матанағáнъ máликъ.

33. Синагúгамъ нáганъ тайягукъ, кúгамъ ангíганъ мачхидáюлюкъ матанá малгáкакъ, máликъ áмáя амилгíнъ ағанинасáликъ имáнакъ:

34. Тúманъ-аѓисада; Насарíямъ Иисусá, алкуликъ нгíнъ Тхíнъ анихтакúхтхинъ? тúманъ Масакадасáминъ ўағакúхтхинъ; Тхíнъ áкатақукинъ,

---

*) Кáдумъ умликадағанáнина.

кинь Ананъ, Агуумъ Аналигадигасада.

35. Иисусамъ агликанъ, нанъ исака: туннудакада, каюхъ иляганъ ич! маликъ кугакъ аманъ синагугамъ утманъ аютхадагимъ, умликал-тилакагинъ, илянъ итх.

36. Маликъ усюкъ тхинь-игатакалинакъ, каюхъ инакамчи кучхимчи туннугъ-агнанъ: алкутанъ иная калахтакунъ, ангинъ мачхиданинулюкъ нинъ аслитакагисикъ каюхъ каюнъ маталикъ кяхтадакука, маликъ амаягинъ идакунъ?

37. Малаликъ Амая адя туннулалана аманъ танамъ имунуганъ танагинъ илинъ чисалана.

38. Синагугамъ илянъ Амая итхадагимъ, Симунамъ улаганъ наганъ канунакъ, тага Симунамъ сатимгий чинламъ анунаганъ сухтака; малаликъ Амая кулягананъ аялгака.

39. Аманъ илянъ агаканъ, чингла аглика; каюхъ аманъ игук. Амая иналигаганъ ахсикъ, каюхъ нинъ ауаканинъ.

40. Тага агадакъ чидуганъ гудганъ, амакунъ такигимъ инакалахтанинъ такихтананъ, усюни Аданъ инагалалака; масакинъ Аманъ, усюни куни чанъ агадакинъ, амаягинъ канудгуканинъ.

41. Каюхъ ангимъ мачхиданинулюкъ амнагунъ

или́нъ ўтúгнанъ имачхíликъ, кáюхъ ўсахтáнанъ:
Тхíнь Христúсакъ, Аѓуѓумъ Льля акухтхинъ. Тáга
Áмáнъ, Христúсакъ ананъ ақатасанáчи ўсахтал-
агáхтанъ, нийнъ аѓлихтасакáгинъ.

42. Тáга анáликъ ақакуѓаңъ; Áмáя, ўламъ
илянъ итхадагímъ, танадгусигимулюкъ аданъ
үýнакъ мáсакинъ кáюхъ Áмáя анѓаѓинъ илгáкинъ,
кáюхъ Илянъ аѓаќинъ, Áмáя сулахтакáгинъ,
илькýмчи аманулагáхта қулийнъ.

43. Тáга Áмáнъ нийнъ ўсаканинъ: кáюхъ
танадгусигамáгинъ агитáсанинъ-нийнъ Аѓуѓумъ
аналýтудмалýнанъ аѓнаќинъ; ўкунъ қулянýнъ Тýнъ
акачхисхакакингáнъ мáликъ.

44. Мáликъ Галилијамъ синагúганинъ ѝлинъ
тудмáликъ Игýмъ аѓатасанаѓулюкъ.

5 КАМГИКЪ.

1. Атакáсимъ, анѓаѓинъ Аѓуѓумъ туннú
тутáгинъ қулянýнъ, Аданъ тхíдинъ-танакулатак-
унинýнъ тáга Áмáя Гиннисарítамъ аниѓанъ
чидаѓанъ анкахтáнакъ,

2. Áмáя áлакъ айхáсикъ анимъ ѝлянъ
аникáкикъ укúнакъ; тáга кáнъ майхтанинъ илинъ,
адимáданъ аликъ, кудмачи чхуѓнанъ.

3. Атáканъ âйхáсимъ нáганъ âнгáнакъ, âмáя Сýмунамъ маю áнакъ, Âмáнъ âмáя âякá, тáнамъ илýнъ сакадáсанъ аѓáхта, мáликъ âйхáсимъ нагáнь анѓáгинъ âчиgáнакъ.

4. Táғa âчиgакадáкумъ, Сýмунамъ-нáнъ ïсанакъ: қáмдамъ âдáсанъ аѓакадагúминъ, кáюхъ кудмачíчи катхáгисáмчи қули́нъ итхíчи.

5. Сýмунамъ андахсхíканъ Нгáнъ ïсакá: Âчиgáнакъ! áмгимъ ūсюó қанаѓиѓдагалíликъ áсля асхасхáкукъ алáкаkъ; тáғa Тхíнъ туннúминъ âданíнъ кудмáчинъ итхíнанъ.

6. Мáликъ ïкунъ мáкунъ, амаянинъ кáмъ амнаѓусáданинъ âгýнанъ, мáликъ кудмачíгинъ кáюхъ ахсалáнанъ.

7. Мáликъ агитáсамчи нýнъ, âмáкунъ âйхáсимъ агитáсаганъ нáганъ áнанъ нýнъ âкататхáнинь, тхíчи сисмíхтанъ қули́нъ; мáликъ ўáѓаликъ, кáюхъ âйхáсимъ атúкикъ чхасхáкаkъ, мáликъ âмаякикъ кимкали́накъ.

8. Сýмунаkъ Пýтракъ, ўáкунъ уку́ликъ, Иисúсамъ чидгíдаганъ ѹлькинъ тхíнъ кинíликъ, кáюхъ ïсанакъ: Гúспудакъ! илькíминъ ѻчá, анѓáгимъ туннухтаѓуѓи акукинáнъ мáликъ.

9. Âмáя тхíнъ иѓáтамъ суѓтакá мáликъ, кáюхъ

áсикъ áананъ ūсиóгинъ, ïкунъ кáнъ маяхталика
агитхамчи аданыйнъ.

10. Мáликъ кáюхъ Иáкувакъ кáюхъ Иуáннакъ,
Завидíямъ лълякикъ Сýмунамъ-агитакáкикъ. Кáюхъ
Иисúсакъ Сýмунамъ-нáнъ ïсанакъ: тхíнь-
игатаганахтхинъ; ūанъ акýтамъ илянъ ангáгинъ
маяхталидукакúхтхинъ.

11. Кáюхъ айхáсикъ атúкикъ тáнамъ кúганъ
укутхадáманъ, ūсиóнина агисакинйнъ кáюхъ Åмáнъ
агалáнъ тхíдинъ-айгахтхáгинъ.

12. Иисúсакъ атáканъ танадгусигамáгимъ илянъ
акуѓаnъ, тайяѓумъ ūсиóганъ кадуту ѫáгаликъ; кáюхъ
Иисúсакъ укуликъ, тáнакъ кинуликъ, Åманъ
аýликъ, кáюхъ туннухтáнакъ: Гуспудакъ! амáганъ
матугúминъ, тýнъ амалýминъ матакúхтхинъ.

13. Åмáя чáнъ чияликъ аманъ аðѓаликъ, кáюхъ
ïсанакъ: Тýнъ-матукунигъ, тхíнь-амалíхтхинъ.
Кáюхъ иналигáганъ кадúнина кугáнъ агакá.

14. Тáга Åмáнъ унúкумъ-нáнъ ѫхталагáканинъ
нáнъ-къяѓусакáнина, тáга камгатуккúнина, аðáнина
үяликъ, нýнъ тхíнь-укучхíхта, мáликъ амáкунъ
Муисíямъ къяѓусакáнина, игýмъ амалисанáмъ
кулянйнъ ахсхикъ ѫаѓасáхта, амáкунъ-нýнъ
атхаѓусалáхтанъ кулйнъ.

15. Тáға йкунъ манáгинъ âданйнъ туннус-сáдакъ Åдаганáнъ тхýнъ-чисилика, маликъ âнѓáгимъ амнаѓусáданинъ Åданъ тхýнъ-таксаҳтадака, тутак-йгинъ кáюхъ Илянъ такиҳчи уғаякýгинъ кули́нъ.

16. Тáға Åмáя танадгусиғимúлюкъ âданъ үядáликъ, кáюхъ камгадáнакъ.

17. Атáканъ анáлимъ илянъ Åмáя âчиғакуѓáнъ, Фарисијанъ кáюхъ макúликъ-âчиғáсананъ, Галилиймъ танáгинъ ўсиóгинъ илинъ, кáюхъ Иудíямъ кáюхъ Иирузалимамъ илянъ ўаѓанáгинъ, кáюхъ йнѓáнуңъ унучи́нанъ, маликъ Гúспудамъ каю́ такиғнанъ уғаданá укуѓанáнакъ.

18. Маликъ ўáя, анѓáгинъ тайяғумъ каюѓ-икадаҳтá, исхáхсимъ кўганъ аҳталиқъ йнгаѓáсананъ, м áсакинъ âмáя Иисúсамъ кáданъ ағиқиғинъ кули́нъ, ўламъ нағанъ кáюхъ канусанағиғдаликаинъ.

19. Маликъ анѓáгийнъ амнаѓусанáгинъ âданйнъ, акалуҳтáҳчи укуману́люкъ, ўламъ камуғанъ кáнанъ âнасакáинъ, м áсакинъ âмáя исхаҳсíй наńь анѓахтакинъ, ўламъ камуғанъ ахсаҳтаганъ илянъ, сакаńь ўтманъ Иисúсамъ кáданъ сакағатхáгинъ.

20. Кáюхъ Åмáя, âмáкунъ маниюсанáгинъ укуҳтáлиқъ, âмáнъ тайяғумъ-наńь йсанакъ: туннух-тáгутхинъ эминъ иғнилгáкунъ.

21. Málikъ âfñídguń-âkátanъ káyoхъ фарис-
íyanъ туннуѓъякалиńanъ, ïsaхtálikъ: kínъ aхtákuкъ
ína, aѓuѓukъ-мачхидалисалákакъ? Aѓuѓumъ kатаgáń,
kínъ туннуѓtáguń ignidáńanъ áѓnakъ aхtákuкъ?

22. Táfa Иисúsamъ, angitanáńinъ âmáyinъ
âхcáscakinъ, андахcхíkinъ níń ïsakáńinъ:
алку́танъ каннúѓimchi ílyanъ angitakuhxtihchi?

23. Alkútamъ ïlgáńinъ agatíńinъ kаяgnalak-
áginъ: туннуѓtágutxinъ íminъ ignilgákuń? áma
úákuń ïlgáńinъ: âхcikъ káyoхъ aйgagáda?

24. Táfa anѓágimъ-anѓágíganъ Lьlyá, uðánъ
tánamъ kúganъ туннуѓtáguń ignidáńanъ aslitak-
ágyikъ matákuкъ âkatasáхtihchi kуляngíń, (Âmáya
kaюgikadáхtamъ-náń ïsanakъ:) íminъ туннуѓtak-
úkinъ: âхchá, исхахcíń súlikъ, káyoхъ uláminъ
âdanъ úýda.

25. Málikъ âmáya ïnaliigáganъ âmákuń
kadaníń âхtihadagiń, kúganъ angamičáń, súlikъ,
káyoхъ Aѓuѓukъ ïjoulikъ, ulámъ âdanъ úýnakъ.

26. Málikъ úsюkъ tхíń-igatasádalič; káyoхъ
Aѓuѓukъ ïjounakъ málikъ, tхídinъ-igatámanъ
âdagáń, туннуѓtánanъ: tуманиń ūaymъ mákamъ
alakadanańinъ ukujtakunъ.

27. Uákuń agalíń Иисúsakъ ïnakъ, káyoхъ

митáримъ, Ливíякъ асаҳтá, áкинъ тахсáлуғанъ амиѓанъ унучí укулиќъ, каюхъ нáнъ йсанакъ: Агалъкýминъ айгагáда.

28. Мáликъ амáя, ўсиóнињ иѓукадагимíнъ, каюхъ Åмáнъ агалáнъ тхíнъ-айгахтхáнињ.

29. Мáликъ Ливíякъ Åмáнъ-Нгáнъ, улáмъ нáганъ дуѓтáсаѓимъ анунá агúнакъ, мáликъ митáримъ амнаѓусáданинъ, каюхъ амáкунъ углáгинъ амалýганъ áнанъ, амаянинъ амáкунъ áсикъ унучíнанъ.

30. Тáѓа аѓѓíдгунъ-âкáтанъ каюхъ Фарисýянъ туннукыўхсикъ каюхъ Åмáнъ ачигакáнињ-нýнъ туннухтáнанъ: алкулиќъ митáринъ каюхъ туннухтáѓугинъ áсикъ кáликъ каюхъ танакухтхýчи?

31. Тáѓа Иисúсамъ андахсхýкинъ нýнъ йсакáнињ: кáнунанъ уѓаянакъ анухталакáгинъ тáѓа такýгнанъ агатýгинъ.

32. Тýнъ туннухтагуѓинúлюкъ уáнанъ акан-аѓúлтинъ, тáѓа туннухтагуѓинъ тхíдинъ-амтáхтанъ кулянýнъ тáманъ.

33. Тáѓа амаянинъ Åмáнъ-нáнъ йсананъ: алкулиќъ Иуáннамъ ачигакáнињ тхíдинъ-снахтагусалиќъ каюхъ камгагусалидáкунъ, каюхъ Фарисýянъ ачигакáнињ; тáѓа Тхíнъ ачигакáтхинъ

калика кáюхъ танагусалидáкунъ?

34. Амáнъ нýнъ ѫсакáинъ: угýлгимъ улáганъ льлянинъ, угилигакъ áсикъ áгинъ аслíнъ, тхíдинъ снахтáхтанъ кúмъ маситхíчи ѫ?

35. Тáға анáлинъ ѫағадúкаакунъ, аманъ илянъ угилигакъ илинъ сулгадúканакъ; маликъ амáнъ-аслягáнъ амáкунъ анáлинъ илинъ тхíдинъ-снахтадúкаакунъ.

36. Уакунъ илинъ имасуѓáдасикъ нýнъ ѫкáинъ: амáганъ чухтákамъ тагадаганúлюкъ дáганъ, тагáдамъ дағáнъ самлúдасикъ икитхадагúмъ чихидағúлюкъ; тáға ѫáкунъ матхúмулюкъ тагáдакъ кáюхъ, унасадúкаакуќъ, маликъ кáюхъ тагадағúлюкъ тагáдакъ áсикъ тхíнъ-лидадукаалáкаќъ.

37. Кáюхъ амáганъ вýнамъ тагадá, мýханъ^{*}) тагаданинúлюкъ нағинъ юкуќъ адағúлюкъ; тáға магúнулюкъ вýнамъ тагадá мýханъ унáсикъ, маликъ юликъ, кáюхъ мýханъ ѫкýгинъ ағнанъ.

38. Тáға вýнамъ тагадá, мýханъ тагадáинъ нағинъ тáманъ юлгадáгинъ áканъ; ѫнáнъ аслýнъ атúкикъ кáюхъ ѫкисханакагúлюкъ.

39. Кáюхъ амáганъ вýнамъ тагадáюлюкъ тáнг-анакъ, ѫналигáганъ тагáдакъ танатунағнағúлюкъ;

---

^{*}) Улигимъ.

йсаҳтáли克ъ: тагадағúлюкъ агáча иғаманакуғáнъ мали克ъ.

6 КАМГИКЪ.

1. Пáсхамъ áлакъ йсиқъ аналигáнъ агáланъ, итáникъ суммúтаганъ и́лянъ, Амáя инисағýлуғинъ кучхýгинъ ахтакалинáкъ; мали克ъ Амáя ачигак-áгинъ канаяғинъ^{*}) чáдинъ нýнъ улигасакадагúманъ кáюхъ кáнанъ.

2. Тáға Фарисýянъ илинъ амáганъ нýнъ йсанамъ акáгинъ: алкуликъ тхýчи, амáкунъ суммúтанъ аналининъ и́линъ малганаканúлюкъ мадакуҳтхýчи?

3. Иисúсамъ андаҳсхýкинъ нýнъ йсакáгинъ: Давíдакъ тхýнъ áсиқъ ánанъ áсиқъ кату акаумъ макáгинъ, самнағултхýчи и?

4. Амáнъ масхинíнъ Ағуғумъ улáганъ нағанъ кануқадагýмъ, хлиманъ аҳсҳилақáгинъ, амáкунъ камгатуккуғанъ углагиңъ қалгáхтанъ матаканúлюкъ, сукадагýмъ кáюхъ тхýнъ áсиқъ ánанъ-нýнъ аҳсиқъ, кáюхъ áсиқъ кáнакъ?

5. Кáюхъ нýнъ йсакáгинъ: анғáғимъ-анғáғиғанъ Лъля суммúтамъ ағнакá кáюхъ акукъ.

---

^{*}) Алúганъ канаяғинъ.

6. Táfa Åmáya summútamъ agitásaganъ ílyanъ, sinagúgamъ náganъ kanúlikъ, káyoхъ áchigánakъ. Åmaliýganъ tajágukъ ánakъ, ámáya chagamgúlikъ chá kakánakъ.

7. Táfa ággídguń-ákátanъ káyoхъ Farisíyanъ Åmáya ímchi ákajáxtakáginъ, summútamъ analýganъ ílyanъ ámanъ kanú ákadukahtáylokъ, Ngánъ sitxugidusáhchi kúganъ ukukýginъ kulyaníny.

8. Táfa Åmánъ, anítanáginъ ámáyginъ ákatákinъ, tajágumъ chámъ kaká matanaganánъ ísanakъ: áhchá, káyoхъ sakánъ útmanъ ankáda, málikъ ámáya áhsekъ, káyoхъ sakánъ útmanъ ankánakъ.

9. Inánъ-aslyanъ Iisúsamъ níny ísakáginъ: Tíny tħíchi ámaságanъ: summútamъ ílyanъ alkútanъ malgáginъ ákanъ? iğamánanъ, áma iğamananúlokъ malgáginъ ákanъ í? ánğimъ ágisxá, áma íkisxá iğamanálikъ í? táfa Åmáyginъ týonanъ.

10. Málikъ úsioninъ ukukadagimíny, ámánъ tajagumány ísanakъ: chánъ chiyda; málikъ ámáya íkunъ mánakъ; málikъ ámáya chá, agitasań liðá ákálikъ, tħínъ-kánuňakъ.

11. Táfa ámáyginъ tħidinъ-amkinisádalikъ, káyoхъ inakámchi kuchhímchi, amáganъ Iisúsamъ kúganъ makanači tunnug-яgasánanъ.

12. Икунъ анáлинъ йлинъ Åмáя камгáганъ кáямъ кáнанъ áданъ áнáнакъ, ма́ликъ áмгимъ úсю Áгуѓумáнъ камгáликъ ágnakъ.

13. Táғa анáликъ ákакуѓáнъ, áчиғакáтхинъ йкадагíмъ, илинъ áтимъ-áлакъ сигнахтá кáюхъ ýминакъ, мáсакинъ áмаянинъ Апúстуланъ-нýнъ асасакáнинъ:

14. Сýмунақъ, áмáя Пýтракъ нáнъ асасакá, кáюхъ лудá Андрíякъ, Иáкувакъ кáюхъ Иуáннакъ, Филиппакъ кáюхъ Варфулумýякъ,

15. Матфíякъ кáюхъ Фумá, Алфíямъ Иакувá кáюхъ Сýмунақъ, Силútакъ асахтá,

16. Иáкувамъ Иудá кáюхъ Искариótамъ Иудá, áманъ úánъ-агалáнъ агатхаѓинакъ тхíнъ-йнакъ.

17. Ма́ликъ áмáкунъ ásicкъ кимкадагíмъ, тáнамъ атхаѓдигáганъ кúганъ, Åмáнъ áчиғакáганъ амнаѓусáданинъ, кáюхъ анѓағикидагасáданъ Иудíямъ, кáюхъ Иирузалимамъ úсюóганъ илянъ, кáюхъ Тýрамъ кáюхъ Сидунáмъ алаѓúганъ имунагáнъ, тхíдинъ тахсанáнинъ ásicкъ Тхíнъ сакáғанакъ,

18. Åмаянинъ Åманъ тутáғинъ, кáюхъ такихтанáмчи илянъ тхíдинъ-канусáғинъ, ма́ликъ кáюхъ áнѓимъ мачхидаганúлюкъ илянъ тхíдинъ-нанасáнанъ тхíчи канусáғинъ кулиńъ; ма́ликъ

тхýдинъ-канудáнанъ.

19. Málikъ anǵáhimъ ūsúganъ ilgaká Ngánъ txýnъ ádgasakáganъ kuliń; kaúo Илянъ ðtákánъ, káyoхъ Илянъ ūsúginъ тхýdinъ-kanudakúdinъ máсakinъ.

20. Málikъ Ámáя, áchigákamъ kúginъ dákinъ ágitxadagímъ, tunnuhtánakъ: anǵíchi itugnánatánanъ ásaѓutasadakunъ; Aѓugumъ analí nyínъ akúginъ málikъ.

21. Uajmъ ágananъ ásaѓutasadakunъ; ágakadadúkakunъ málikъ. Uajmъ kidańanъ ásaѓutasadakunъ; aluh̄tadúkakunъ.

22. Anǵáginъ txýchi kadahtakaliгúginъ, káyoхъ txýchi kikusxakaliгúmchi, káyoхъ tunnugalakaliгúmchi, káyoхъ anǵáhimъ anѓafíganъ Lъlyganъ kulyagánъ, ásля kalaхtakúchi alagáхta kulyaníny, asáchi masakadasxagúginъ, txýchi ásaѓutasadakúхtichi.

23. Ámánъ análimъ ílyanъ txýchi inih̄sitálikъ káyoхъ txýchi kaѓatasadakaliхtichi; íninъ kúginъ águsísimъ anunasadá ímchi adukakugánъ málikъ: ámákuń adáginъ tunnúnánъ íkunъ lídanъ masadánanъ.

24. Táѓa txýchi-tukunaхtchichingánъ ímchi kulił-

анасáдакъ   малгáкухъ!   кафатáсикъ   сукаданах-
тхичинáнъ   мали́къ.

25. Уаямъ санхúчи чхатанахтхичинáнъ, ѫмчи
кулиянаса́дакъ   малгáкухъ!   каутучи   акадукакугáнъ
мали́къ.   Уаямъ   алухтанахтхичинáнъ,   ѫмчи
кулиянаса́дакъ   малгáкухъ!   кидали́къ   каюхъ
кидугидукакухтхичинáнъ   мали́къ.

26. Âнгáгинъ   ўсюонинъ   иғамáнанъ   акимчи
йхтакалигúнинъ,   ѫмчи   кулиянаса́дакъ   адúкакухъ!
амáкунъ   адáгинъ   туннúнанъ-ағангúданинъ   йкунъ
лýданъ   масадананинъ   мали́къ.

27. Táғa   тхíчи-тутакағинахтхичинáнъ   ѫмчи
туннухтакúкинъ: тхíчи   анакусáчи   итухтáчи;   тхíчи
кадахтананинъ   иғамáнанъ   мадáчи;

28. Тхíчи   туннугáсананъ   благуслувиҳтадачи,
мали́къ   тхíчи   итугнихтáнанъ   кусянíнъ   камгад-
âхтичи.

29. Улугáнъ   тугáнамъ-нáнъ   каюхъ   агича
атхаҳчá;   каюхъ   күгикъ   чуҳтакáтхинъ   сунáғнаманъ,
ситхúгикъ   чуҳтакáнъ   илянъ   каюхъ   сулаҳталагáда.

30. Илькíминъ   йхтакағíнамъ   тамадáганъ   нáнъ,
акағидáда,   каюхъ   илькíминъ   сукағíнамъ   илянъ
йхтакағидағанáхтиhinъ.

31. Мáликъ   амáганъ   агитасакáмчи   кўмчи

мáгинъ анухтанáчи лíданъ инакáмчи кáюхъ масадáчи.

32. Мáликъ кáюхъ амáганъ тхíчи итухтáнанъ итухтагúмчи; алкутанъ кулянýнъ тхíчи каѓаладукахтакухтхíчи? туннухтáгуѓинъ тхíчи итухтáнанъ кáюхъ итухтадакунýнъ мáликъ.

33. Мáликъ кáюхъ амáганъ âмáкунъ ýмчи иѓамáнанъ мадáнанъ нýнъ иѓамáнанъ мадагúмчи; алкúтанъ кулянýнъ тхíчи каѓаладукахтакухтхíчи? туннухтáгуѓинъ ïкунъ лидаѓусанъ мадакунýнъ мáликъ.

34. Мáликъ амáганъ âмáкунъ унгитанáмчи нýнъ âякúлиќъ аѓдагúмчи; алкúтанъ кулянýнъ тхíчи каѓаладукахтакухтхíчи? туннухтáгуѓинъ кáюхъ туннухтагуѓинýнъ âякúлиќъ аѓдакунъ, сáнакъ аѓнáчи татáмъ сúѓинъ кулянýнъ.

35. Тáѓа тхíчи анакусáчи итухtáчи, кáюхъ иѓамáнанъ мадáчи, кáюхъ âякúлиќъ аѓдáчи, исхáганъ и́лянъ анаѓикъ âчиѓилакáканъ; мáликъ Усюмъ-Кусáѓиганъ льлянинъ адукакухтхíчи: Âмáя каѓаѓинúлюкъ-нýнъ кáюхъ амкитунъ-нýнъ иѓаман-асáдакъ акуѓаnъ мáликъ.

36. Кáюхъ тхíчи Адáмчи матакинýнъ итуѓисанáгинъ матáликъ, кáюхъ итуѓисáхтичи.

37. Атхағусалагáхтичи, ма́ликъ атхағусал-агадукалакáхтичи; агамтақагилагáхтичи, ма́ликъ агамталгадúкалақáхтичи; (агитáсамчи туннуҳтáѓ-унинъ нýнъ игнидáхтичи) каюхъ (туннуҳтáѓучи) ймчи игнилгадúкаунъ.

38. Акағидáхтичи, каюхъ ймчи ахсхадúкауکъ: атхýтимъ иғаманáганъ, камагағйганъ умтулуғ-ағйганъ каюхъ илянъ ахтáликъ чхагусá илидáмчи кумсхадúкауҳъ; сáнакъ атхýтикъ атхидусанáчи ймчи каюхъ атхидуладукауғáнъ ма́ликъ.

39. Каюхъ имасуғáдасикъ нýнъ ӣҳтакáнињ: укукулакъ укукулакасиň айгагусáганъ матáликъ ӣ? атúкихъ чаҳамъ илянъ идукаланъ ӣ?

40. Ӑчиғáкакъ тхýнъ ӑчиғáнамъ қусынъ адағúлюкъ; тáға тхýнъ ӑчиғасигатхúмъ, үсюмъ тамадáга аликъ, тхýнъ ӑчиғáнакъ лидағанъ ағнаќъ.

41. Алку́ликъ агитáсамиň дáганъ нағанъ яғамъ ӑхчикнáганъ анá укуҳтакуҳтињ, тáға дáминъ нағанъ яғамъ чимикáганъ анá туталакáтињ ӣ?

42. Ӑма каюхъ алку́сикъ агитáсамиň наńь ӣсадукаҳтакуҳтињ: агитáданъ! дáминъ илянъ яғакъ нўнъ игучхíда, тáға тхинанáнъ дáминъ нағанъ яғамъ чимикá укуҳталакáтињ ӣ? Адалúдакъ! итáнисикъ дáминъ илянъ яғакъ игúда,

каюхъ йнáнъ-аслянъ агитáсаминъ дáганъ илянъ ягакъ масхинйнъ игúхтхинъ áхсасадукакухтхинъ.

43. Ягамъ иғаманáганъ каюмъ мачхидáюлюкъ ўағасадá, масалáкақъ; каюхъ ягамъ мачхидáюлюкъ каюмъ иғаманá ўағасадá масалáкақъ.

44. Ягамъ тамадáга каюганъ áдагáнъ áхсалад-ағанъ маликъ; смúкванъ тирниямъ ўлýгинъ кунйнъ тахсалгаданúлюкъ каюхъ вýнамъ каюнинъ ўлинъ кунйнъ икисхаданулюгйнъ маликъ.

45. Тайягумъ иғаманá каннуғимъ иғаманáганъ маючхисáганъ илянъ иғаманакъ їдусадáкукъ; таға тайягумъ мачхидáюлюкъ каннуғимъ мачхиданúлюкъ маюхтанáганъ илянъ мачхиданúлюкъ їдусадáкукъ: каннуғиганъ чхáганъ илянъ áмáя агíлға туннухтакумъ маликъ.

46. Алкуликъ Тýнъ їхтакухтхичи: Гуспудакъ! Гуспудакъ! таға áмакунъ Тýнъ, ýмчи їхтананинъ матулакаҳтхичи?

47. Адáминъ ўағаданамъ тамадáга, каюхъ Тýнъ туннунинъ тутаданакъ, каюхъ áмакунъ чхатаданакъ, ýмчи їсаҳтакукинъ, кинъ лидакукъ.

48. Амáя, тайягумъ улаҳсикámъ ђиха кам-дащикъ, каюхъ кугáнамъ кўганъ ағна лидакукъ; маликъ таңакъ тхинъ-анунаниликъ, маликъ ѯганъ

úлакъ таңакъ нукуѓаңъ; таңамъ âмая унадукаҝајюкъ, кугаңамъ күганъ âмая агуѓинамъ малиқъ.

49. Тáға тутакаѓиликъ кајохъ чҳатакаѓин-аѓулюкъ, тайяѓумъ, улаңъ таңамъ күганъ ихтилѓилаканъ агуна лидакуќъ, âмая таңамъ нуку, йнгалигáганъ уналáнакъ; кајохъ ўаңъ ўламъ уналасананýнъ анунасáдакъ áнакъ.

7 КАМГИКЪ.

1. Тхýнъ тутáнанъ-нýнъ, туннúтхинъ ўсюонинъ инатикумъ, Капирнаúмамъ нағанъ канúнакъ.

2. Тáға атаканъ сисяѓимъ илянъ талякъ, âманъ такиѓимъ суҳтакá, танадакáдамъ âмиғанъ áнакъ.

3. Иисúсамъ âда тусикъ âмая Иудијамъ алиѓинъ Âманъ âданъ ўячхýнакъ, Âманъ âяхтанъ, малиќъ ўаѓаликъ талянъ иғимъ канусаҳта кулянгýнъ.

4. Малиќъ âмаянгинъ Иисúсамъ âданъ ўаѓаликъ, Âманъ âясадананъ, туннухтáлиќъ: âмая аслитак-унгинъ, йкунъ лиданъ наңъ, Тхýнъ мананъ;

5. Âмая тұманъ кингляхтиќъ итухтáлиќъ, малиќъ нýнъ синагуѓакъ агунаќъ.

6. Âмаянгинъ Иисúсамъ асиќъ тхýнъ-айгахтхáгинъ. Малиќъ Âманъ ўлакъ аматхак-

адатикуғаңъ, сисяғимъ агитáдатхинъ Ӑданъ үячхикá, Нгáнъ ѹсáканинъ, тхýнъ-аюгнилагáда, Гúспудакъ! тýнъ чáчинъ сítханъ Тхýнъ қанúнъ аслиталакакинáнъ мали克ъ.

7. Уáкунъ-ӑданыйнъ кáюхъ инакалинъ тýнъ Ӑдáминъ үяҳъ нуңъ аслитачхилакáкинъ; тáға тýннуҳъ Ӵда, кáюхъ тáланъ қанú ӓкадúкакукъ.

8. Мали克ъ үáя кáюхъ ағнакағикукинъ, мали克ъ кáюхъ алитхўгинъ нуңъ аҳсхакáнинаңъ, итáнимъ нáнъ туннұхтадакукинъ: амáнуда, маликъ аман-удáкукъ; кáюхъ агитасаганаңъ: ӓкáда, маликъ уағадáкукъ: кáюхъ тýнъ тáланъ-нáнъ Ӵкунъ мáда, маликъ мадáкукъ.

9. Иисúсакъ, үáкунъ тýсикъ, ӓманъ игýмъ-алакаданисанакъ, маликъ анѓáгинъ Агалъкигýмъ ӓкананинйнъ ӓлакадагýмъ, туннúнакъ: ймчи Ӵхтакунинъ, кáюхъ Исраилемъ Ӵлянъ манýюмъ үанъ саннá Тýнъ укулакáкинъ.

10. Аүаҳтáканъ үламъ ӑданъ чýлукунъ, тálamъ тақигнá қанú ӓкаҳтáкухъ укúнанъ.

11. Уáкунъ агалýнъ Иисúсакъ танадгусигам-агимъ, Найнакъ асаҳтáганъ ӑданъ үянакъ; кáюхъ Ӑмаń ӓчиғакáнинъ илиńнъ амнáғунъ, кáюхъ анѓáгимъ амнағúгинъ Агалáнъ айғакáнинъ.

12. Тáға Åмáя танадгучигамáгимъ садúгикъ сатмалиганъ âмигáнъ ағакаликуғáнъ; ўáя танадак-адáхтакъ идулáкақъ, âмáя анáганъ атáканъ їтáканъ льляхтакá, тáға âмáя инакáмъ угиғикадáхтакъ áнақъ; малиқъ танадгучигамáгимъ илянъ анѓáгимъ амнағúгинъ âмáя áсикъ айгакá.

13. Åмáя Гúспудамъ укúканъ, иғíмъ итуғ-ни́саканъ, кáюхъ нáнъ їсакá: кидалагáда.

14. Малиқъ илянъ ағáканъ, исхá âдғакá; айгагусáнанъ тхíдинъ-âғананъ; кáюхъ Åмáя їсанакъ: сугáнгикъ! юминъ туннуҳтакуғинъ, âхчá.

15. Танадакадáхтакъ, тхíнъ-кумсýликъ, тхíнъ-унгúнакъ, кáюхъ туннуҳтакалинакъ; мáсаканъ âмáя Иисúсамъ анаганáнъ акá.

16. Малиқъ ўсюкъ тхíнъ-иғатáликъ кáюхъ Ағуғукъ юлиқъ, туннуҳтáнанъ: туманинъ кучхýгинъ туннúнамъ агуна áхтикукъ, малиқъ Ағуғукъ тайяғúмъ илинъ ағáкукъ.*)

17. Малиқъ юкунъ туннусағанáнинъ Иудýямъ ўсюғанъ юлянъ, кáюхъ âмáнъ имўнуганъ ўсюғанъ юлянъ чисалáнанъ.

18. Уáкунъ ўсюғинъ âдáнинъ Иуáннамъ-нáнъ âмáнъ âчиғакáнинъ нáнъ тудмалиқáнинъ.

---

*) Иғíмъ итуғни́сакукъ.

19. Иуáннакъ, áчигакámъ илинъ алакъ икадагимъ, Иисúсамъ áданъ аманучхíнакъ, áмасáхтакъ: áманъ ýағáғанъ áғнакъ, иңáя Тхíнъ ӣ, áма углавыйнъ туманинъ áчиғилгáхта ӣ?

20. Áмаякикъ Иисúсамъ áданъ ýáғаликъ, исанакъ: Камгаданасíкакъ Иуáннакъ Áдáминъ тўманъ áкачхíкукъ, (Тхíнъ) áмасáхтанъ: áманъ ýағáғанъ áғнакъ, иңáя Áльтхинъ ӣ, áма углавыйнъ туманинъ áчиғилгáхта ӣ?

21. Táға иңáнъ-аслянъ Áмáя амнáғунъ таких-танáгинъ кáюхъ умликадаҳтанáгинъ илинъ, кáюхъ ánғимъ мачхиданинúлюкъ илинъ канудгúнакъ, кáюхъ укуку́ланъ амнағунинýнъ укуҳтакáникъ áғнакъ.

22. Máликъ Иисúсакъ андаҳсхíликъ нйнъ ѹсақáгинъ: Иуáннамъ áданъ ýáликъ, укуҳтанáчи кáюхъ тутанáчи нáнъ-йчи: укуку́ланъ укуҳтак-ағйинъ áкáкунъ, иғдалúкинъ айгаги́кунъ, кадутунъ тхíдинъ-амалидáкунъ, тутхаку́ланъ тутакағи́кунъ, асҳáхтанъ áғлагдáкунъ, кáюхъ итуғнананинъ туннусачхíсанъ тудмалилгáкунъ.

23. Máликъ áманъ Кусякýминъ тхíнъ-унанағ-улюкъ, áсағутасáдакуکъ!

24. Táға Иуáннамъ ауаҳтакáгинъ аманукуниýнъ,

Иуáннамъ áдагáнъ анѓáгинъ нýнъ туннуѓтак-
алинакъ: алкúтакъ укуѓтамчи танадгучагимулюкъ
áданъ айгагнаѓтхíчи? áма úсхимъ, слýмъ ягисанá
î?

25. Táға кáюхъ алкúтакъ укуѓтамчи айгагнаѓ-
тхíчи? áма тайѓумъ чуѓтákamъ кагнаѓиданин-
улюкъ чуѓtá î? Táға чуѓtákamъ иѓаманáнинь
кáюхъ чуѓтанъ танамаѓуѓунíнь улáнинь наѓинъ
адáкунъ.

26. Táға кáюхъ алкúтакъ укуѓтамчи айгаг-
наѓтхíчи? áма туннúнакъ î? ýмчи туннуѓтакúкинь,
áнъ, кáюхъ туннúнакъ áйхакъ.

27. Уáя áкуќъ, áманъ ádá алуѓтáлаќакъ: úáя,
Týnъ Áнгиланъ Txýnъ сагимáѓминъ кáданъ
аманучхíкúкинь, áмáя акалуѓíнь Кадáминъ
атхáѓdúкакуќъ. (Мал. 3, 1.)

28. Имчи îѓтакúнинь: анѓaѓинанъ агуќáнинь
илиѓињ, атакáлиќъ туннúнакъ Камгаданасíкаќъ
Иуáннакъ áйхакъ масалáкаќъ táға кýникъ Аѓуѓумъ
аналиѓанъ íлянъ áманъ айхáкуќъ.

29. Máлиќъ анѓáѓимъ úсюѓинъ, Áманъ
тутанáнињ, кáюхъ мýтаринъ Иуáннамъ камгадусí
ýманъ камгадудасанáнињ, Аѓуѓумáнъ кáѓакъ
áѓнанъ.

30. Тáға Фарисијанъ кáюхъ макúлинъ-âкáтанъ Аѓуѓумъ матунáгинъ инакámчи илькýмчи сулáканъ, илянъ тхíчи камгатханинúлюкъ.

31. Инáнъ аслáнъ Гúспудакъ ѫсанакъ: кíнъ нíнъ саначхидукахтакúни ну ўáнъ кинляхтимъ тайяѓуни ну ѫ? кáюхъ кíнъ нíнъ лидачхидукахтакúни ну ѫ?

32. Âмаянинъ аниќдунъ лíдакунъ, âмáкунъ садалíганъ унучйликъ инакámчи тхíчи имачхитáликъ, кáюхъ туннухтанáгинъ: туманинъ ѫмчи туннучхáдакъ микасакуни ну, кáюхъ тхíчи ахалакахтхíчи; туманинъ ѫмчи анáсимъ кидаюѓнáгинъ унугасакуни ну, кáюхъ тхíчи кидалакáхтхíчи.

33. Иуáннамъ Камгаданисикá ўáѓакумъ; хли́маликъ калáкакъ, виналикъ таналáкакъ; кúгамъ нағанъ áканъ, кáюхъ ѫсахтакúчи.

34. Анѓáгимъ-анѓаѓиганъ Лъля ўáѓакумъ; кадáликъ кáюхъ танадáкукъ, кáюхъ туннухтакухтхíчи: ўáнъ, тайяѓукъ, ўáя катуликъ кáюхъ танатудáкукъ, мýтаринъ кáюхъ туннухтáѓугинъ агичхусаҳтадáкукъ.

35. Мали́къ акуласиѓулюкъ аниќдумъ илинъ тхíнь-атхахтíкукъ.

36. Амáганъ фарисијанъ илинъ Âмая аякакъ

йнукъ ásicкъ инукáганъ; мáликъ Åмáя, фарисíямъ улáганъ нáганъ канукадагимъ, Тхíнь-унúнакъ.

37. Мáликъ ûáя, âmánъ танадгучигамáгимъ анѓагинá, âманъ туннухтагуѓинá, Åманъ фарисíямъ улáганъ нáганъ ахтанá, âхсáаликъ, нúгимъ калукаѓанá мিракъ итá ûаѓасанакъ;

38. Мáликъ Åмáнъ китáганъ агáлькинъ анкаkadагимъ, кáюхъ кидали克ъ, Åмáнъ китáкихъ дámъ тáнакихъ íкинъ чиѓníсали克ъ, кáюхъ камгíмъ имлиѓинъ íкинъ кидѓúсали克ъ, мáликъ Åмáнъ китáкихъ умчулáхсикъ, кáюхъ миракъ íкинъ чадусакалинакъ.

39. Фарисíякъ Åманъ уянá ûáкунъ укухтáли克ъ, инакámъ игíмъ ïсахтáнакъ: Инáя туннúнакъ агúмъ, кúмъ; кíнъ кáюхъ анѓагинаѓанá Тхíнь адѓамихтанá кúмъ âкатáнакъ, йнáя туннухтáгуѓикъ акуѓáнъ мáликъ.

40. Иисúсамъ нáнъ âлáканъ ïсакá: Сýмунакъ! анáгинъ íмињъ йнанъ матакúкинъ. Åмáя туннухтáнакъ: Åчиѓáнакъ, нúнъ-їда.

41. Иисúсакъ ïсанакъ: атáканъ: âякулихтакаѓ-йнамъ йлянъ áлакъ адугíнакъ малгáкахъ: атáканъ чáнъ сýсякъ адухтáнакъ, тáѓа агитасáя чáнидимъ атикъ.

42. Тáға âмаякихъ атúкихъ, акисáѓдикъ матанагúлюкъ; мáсакихъ âмáнъ атúганъ íкинъ игниќакихъ. Тáға ïда, âмáкухъ ильќиńъ қанáѓимъ âмáя итухтагусакалидукаку?

43. Сýмунакъ андахсхíннакъ: âманъ нáнъ анунаѓусакъ игниќаганъ, анухтасакуќинъ. Âмáнъ нáнъ ïсаќá: ачиѓусадаликъ туннухтакуќхинъ.

44. Кáюхъ анѓаѓинамъ нáнъ âлакадагимъ Сýмунаамъ нáнъ ïсанакъ: ўánъ анѓаѓинакъ укухтакуќхинъ ï? Тýнъ улáминъ нáганъ қанулаѓнáкинъ, кáюхъ тхíнъ китáкинъ íкинъ тáнакъ нúнъ аѓлакáхтхинъ; тáға ïнáя дámъ тáнакихъ китáкинъ íкинъ чхуѓасакуќъ, мáликъ камѓимъ имлиѓинъ íкинъ кидгусакуќихъ.

45. Тхíнъ Тýнъ умчулаѓлакáхтхинъ; тáға ïнáя, Тýнъ укаѓалаѓанáкинъ, âманъ акítамъ илянъ, Тýнъ китáкинъ умчулаќалилáѓанакъ, тхíнъ âѓаталáකакъ.

46. Тхíнъ Тýнъ кáмгинъ-нáнъ чадúсикъ, чадусалакáхтхинъ; тáға ïнáя Тýнъ китáкинъ мিракъ íкинъ чадúсакуќъ.

47. Мáликъ ïкунъ-âданйнъ íмињъ ïхтакуníнъ: туннухтáѓунинъ амнаѓуníнъ нáнъ игнилгáкунъ умáкунъ âданйнъ, амнáѓунъ итухтасаѓикалинанинъ қулянгйнъ; тáға нáнъ анунаңулюкъ игнилгáкакъ,

âмáя анунаңулюкъ итухтасакаѓайдакъ.

48. Táғa нáńь ȫсакá: туннухтаѓутхинъ ýминъ игнилгáкунь.

49. Máликъ Åманъ áсикъ унучíнанъ инакáмчи ýмчи туннухтáнанъ: кíńь ȫна, туннухтáгулинъ кáюхъ игнидáкуќъ?

50. Táғa Åmáя anѓaѓínamъ нáńь ȫсанакъ: маниюсíнъ тхíńь ȫѓитíкуќъ; тхíńь-сакаѓатáликъ амáнуда.

8 КАМГИКЪ.

1. Уáкунъ агалиńь Åmáя танадгусигамáгимъ кáюхъ танáданъ ахтáликъ, кáюхъ áтимъ-áлакъ сигнахтá áсикъ Aѓuѓumъ анали ȫчиѓасаликъ кáюхъ тудмалíнакъ.

2. Máликъ амáганъ анѓaѓínanъ илиńь, Åmáńь âмáкунъ áнѓинъ мачхиданинúлюкъ илиńь, кáюхъ такýгинъ илиńь канутхáнинъ, Марíякъ, Магдалинакъ асахтá, âмáя иляńь улúнъ кúгамъ ȫtxá.

3. Káюхъ Иуáннакъ, Xúзamъ, Ирудамъ улá-атхахтанáганъ аягá, кáюхъ Сусáннакъ, кáюхъ агитáсанинъ амнагунíńь, âмáянинъ Åманáńь мáючи ауáсананъ.

4. Tá̄ga анѓáгимъ амнаѓусáданинъ, кáюхъ танадгусигамáгинъ ўсюонинъ илинъ, Åмáнъ áданъ тхíдинъ тахсакунíнъ; Åмáя имасуѓáдасинъ юхтакалинáкъ:

5. Káсанъ чисýдакъ кáсатхинъ чисýганъ юнакъ: мáликъ áмáя чисýкукъ, агитасá акалуѓимъ юлянъ юнакъ, мáлаликъ кúганъ тадамулгáкахъ, кáюхъ юнимъ сáгинъ áмáя кумукáнинъ.

6. Tá̄ga агитасá кугáнамъ кúганъ юнакъ, мáликъ тхíнь-агукадаѓимъ, тхíнь какáнакъ, кунлугаѓин-амúлюкъ мáликъ.

7. Tá̄ga агитасá тирниянъ кучхýнинъ юнакъ, мáликъ тирниянъ тхíдинъ-агукунинъ, áмáя ку чачикáнинъ.

8. Tá̄ga агитасá тáнамъ иѓаманáганъ кúганъ юнакъ, мáликъ тхíнь-агúкумъ, сисýдимъ кáюкъ юѓасанакъ. Уáкунъ юкадагимъ, имáнакъ: тутакаѓиѓанъ тутучагиѓакъ, тутакаѓиѓта!

9. Tá̄ga áчиғакáнинъ Åмáя Илянъ áматхáнинъ: ўанъ имасуѓáдасикъ алкутанъ калаҳтадукаҳтакуќъ ю?

10. Åмáя юсанакъ: Аѓуѓумъ аналиѓанъ лунáсининъ áкатáхтичи юмчи ахсхаќанъ; таѓа агитасанинъ-нгйнъ имасуѓáдасинъ юлинъ, мáликъ

укуҳтакағиғдагалікунъ укуҳтакағилакáгинъ, кáюхъ тутакағиғдагалікунъ тутакағилакáгинъ.

11. Уаянинъ имасуғáдасимъ калаҳтакúгинъ: кáсакъ Ағуғумъ туннú акукъ.

12. Тáға акалúгимъ нáганъ йнакъ тутакағýнакъ акукъ, йнамáсикъ қúгамъ âмаянинъ âдáгинъ үáғакинъ, кáюхъ канúғининъ илинъ тўннукъ аманусадакúгинъ, âмáкунъ маниюлагáхтанъ, кáюхъ тхýдинъ-âғилагáхтанъ қулянгýнъ.

13. Тáға кугáнамъ кúганъ йнамъ, үаянинъ акунъ, тўннукъ тутхўмчи, ймчи кағатáсаликъ судáнанъ, тáға âмаянинъ кунлугағилакáгинъ, маликъ илянъ-йлянъ маниюдáкунъ, тáға унáямъ аслягáнъ тхýдинъ-йкидáкунъ.

14. Тáға тýрниянъ йлинъ йнамъ, үаянинъ акунъ, âмáкунъ тўннукъ тутáнанъ, тáға тхýнъ анйтамъ, кáюхъ туккúсикъ ймчи-âнтасáманъ, кáюхъ үánъ слўмъ угутáсингинъ нйнъ-чачисадакúгинъ, маликъ кáюкъ үағасадалакáгинъ.

15. Тáға тáнамъ иғаманáганъ кúганъ йнамъ, үаянинъ акунъ, âмáкунъ, тўннукъ тўсикъ, каннúғимчи иғаманáганъ кáюхъ амалисигáганъ илянъ аглисадáнанъ. маликъ ймчи тұнаҳтасанáмчи илянъ кáюкъ уағасадáкунъ. (Уакунъ ӣқадагýмъ,

Âмáя имáнакъ: амáганъ тутакаѓíганъ тутучаѓíнакъ, тутакаѓíхта!)

16. Амáганъ ѹникъ анилгакадагúнъ калúкакъ нáнъ чачиладаѓúлюкъ, áма ини́тимъ сítханъ аћхадаѓúлюкъ, тáға ѹниѓíлуѓимъ кúганъ сакаѓасхáдакъ, канудáнанъ анáликъ укухтáхтанъ кулянýнъ.

17. Мáликъ амáганъ аناѓимъ лунасá масалáкакъ, áманъ тхíнъ-алѓадуќаюлюкъ, кáюхъ тхíнъ-аѓутá, амáганъ анаѓимъ малганáниń кáюхъ тхидíнъ-аѓалаканúлюкъ адукалилакáгинъ.

18. Мáликъ инаматáликъ áкаյхтáкачи, матаќиниń тхíчи тутанáчи: амáганъ матаќаѓíнакъ, âмáя нáнъ акаѓилгадúкакукъ; тáға áманъ матаќаѓин-аѓúлюкъ, áманъ матáғанъ анухталинá, илянъ кáюхъ сулгадúкакукъ.

19. Мáликъ анаѓанъ кáюхъ агитудáниń Âмáя âданъ ўаѓакáниń, кáюхъ анѓáгинъ алáликъ Илянъ аѓанаѓиѓдагаликáниń.

20. Мáлаликъ Нгáнъ áкатáханъ: анаń кáюхъ Тхíнъ агитудáхинъ садалиѓанъ анкахтáкунъ, Тхíнъ укухтáгинъ анухтáли克ъ.

21. Âмáнъ андаћсхíкиń нíнъ ѹсакáниń: Тýнъ анаń кáюхъ Тýнъ агитудáниń áкунъ

Аѓуѓумъ туннў туталикъ кáюхъ áманъ чхатáнанъ.

22. Атаканъ анáлимъ илянъ Амáя ачигак-
атхинъ áсикъ айхáсимъ нáганъ ангáнакъ, кáюхъ
нýнъ искáнинъ: анимъ агáиганъ áданъ аѓáхтанъ;
мáликъ тхíдинъ-айхáнанъ.

23. Амáкунъ айхáнинъ гúдгининъ Амáя тхýнъ
сағанинакъ. Анимъ кúганъ слámъ анунасадá тхýнъ-
агúнакъ, мáликъ тágамъ амаянинъ кúнинъ
канидакáнинъ, мáликъ амаянинъ тхíдинъ-
иѓатáнанъ.

24. Мáликъ Илянъ аѓáкинъ Амáя агахтхáнинъ,
кáюхъ искананъ: Ачигáнакъ! Ачигáнакъ! икýгинъ-
агýкунъ. Тáга Амáя ахтхагýмъ, слáкъ, кáюхъ
тánамъ тtagá аѓлинакъ, мáликъ масакадáнанъ,
кáюхъ каѓанáдакъ тхýнъ-агúнакъ.

25. Инáнъ-аслянъ Амáя нýнъ искáнинъ: катá
магио́сачи ахтакунъ? Тáга амаянинъ тхíдинъ-
иѓатáликъ кáюхъ тхíдинъ-алакаданихтаманъ áдаг-
анъ инакáманъ иманъ туннухтáнанъ: кýнъ йна,
кáюхъ слáкъ, кáюхъ танакъ къяхтадáкухъ, мáликъ
амáкунъ тутадаку́нинъ?

26. Мáликъ Гадарíнамъ танáганъ, áманъ
Галилиямъ танáганъ анáданъ áданъ ўáганакъ.

27. Тáга Амáя тánамъ кúганъ игáкукъ;

танадгусигамáгимъ илянъ, атáканъ тайягумъ Åмáя кáданъ-âдáнъ нuká, унугúлукъ kúгамъ сухtáканъ, káюхъ чухtакáликъ чухtаданаgúлюкъ, káюхъ úlamъ náганъ angáиданаgúлюкъ, táғa kúмnanъ náginъ támánъ.

28. Åmáя Иисúсакъ уку́ликъ, иматхадагíмъ Åmáнъ кáданъ aýáгаликъ káюхъ амилгíнъ аганин-áсаликъ йсанакъ: алку́ликъ Иминъ тýнъ анихтак-ухtхинъ, Иисúсакъ, Усюмъ-кусýнъ Aгuгугáнъ Льля, Тхýнъ áякúкинъ, тýнъ акьягусағанáхtхинъ.

29. Иисúсакъ áнгимъ мачхидағанúлюкъ-náńъ uáńъ тайягумъ илянъ йсáхта къягнағáнъ маликъ; åmáя унугúлукъ åманъ нанасакалинағáнъ маликъ, мáлали克ъ åmáя аглýлаликъ, кумлигугадáкакъ káюхъ амнияғадáкакъ, táғa åmáя амниýсинъ исилах-тадáнакъ, маликъ åmáя kúгамъ танадгучагимúлюкъ илянъ айгагусадакá.

30. Иисúсамъ åmáя åматхá: кýнъ асаҳтак-ухtхинъ? åmáя йсанакъ: лигиúнакъ; kúганъ амнағúниń náганъ канука маликъ.

31. Мáликъ åмаянинъ Иисúсакъ áянанъ; káмдамъ âданъ тхýдинъ uячхíлагáхта кулíнъ.

32. Táғa ïnáнуnъ káямъ káганъ смýниямъ самáга амгихсхáкахъ, маликъ Åmáя kúганъ

âякáгинъ, âмáкунъ íлинъ канúгинъ кулянйнъ тхíчи къягíхта. Âманъ нйнъ къягусакáгинъ.

33. Кúганъ, тайáгумъ илянъ ïтхадáманъ, смíниянъ нáгинъ канúнанъ; маликъ смíниянъ самáга анáкиганъ кугáнъ âнимъ нáганъ кáюхъ кýмнанъ.

34. Амгígnанъ, малгáнанъ укухтáликъ тхíдинъ-идгíйсикъ кáюхъ танадгусигамáгинъ íлинъ кáюхъ танáданъ íлинъ туннусáнанъ.

35. Маликъ малгáнанъ укухтагáлинъ ïнанъ; кáюхъ Иисúsамъ âданъ ûáгакунъ, тайáгумъ, âманъ илянъ кúганъ ïтхáгинъ, Иисúsамъ китáганъ чидáхкинъ унучíли克ъ âхсахtá, кáюхъ ангíкихъ канú, укунанъ: маликъ тхíдинъ-âманинанъ.

36. Тáға укухтáнанъ âмакунйнъ туннусахтак-áгинъ, масхинйнъ кугаgíнамъ тхíнъ-канунáгинъ.

37. Маликъ Гадарíнамъ имúнуганъ ангáйганъ ûсюóганъ Âмáя âякá, илькýмчи аманúхта; тхíдинъ-игáтамъ ануnáганъ сухтакáинъ маликъ. Âмáя айхáсимъ нáганъ âнáли克ъ, кáюхъ чйлунакъ.

38. Тáға тайáгукъ, âманъ илянъ кúганъ ïтхá, Âманъ âянакъ, Âманъ áсикъ áганъ кулíнъ; тáға Иисúsамъ âмáя такачхíканъ, йсакá:

39. Улáминъ âданъ чйлуда, маликъ Агúгумъ

кўминъ манáгинъ, туннусаҳтáда. Åмáя амáнуликъ, кáюхъ танадгусигамáгимъ ўсюóганъ âнадá ахтáликъ, Иисúсамъ кўмъ манáгинъ туннусаҳтáнакъ.

40. Тáға Иисúсакъ чилукуғáнъ; анѓáгинъ Åмáя сукá, ўсюмъ Åмáя âчиғикá мáлиникъ.

41. Уáя кáюхъ, тайяғукъ Иайракъ асаҳтá ўáғанакъ, âмáя синагúгамъ туккú áнакъ; мáлиникъ Иисúсамъ китáганъ йлькинъ тхýнъ-канахсикъ, Åмáя аякá, улámъ нáганъ кану́хта;

42. Åмáя атáканъ асхинú малгáкамъ мáлиникъ, âманъ, âтимъ-álакъ сигнаҳтá слуҳтанá, âмáя кáюхъ агатилий áсҳамъ âмíғанъ áнакъ. Тáға Åмáя айгагикухъ, анѓáгинъ Åмáя танакулатакá.

43. Кáюхъ анѓаги́намъ, âтимъ-álакъ сигнаҳтá слúкъ áмгикъ ючхиқáнъ такихтанá малгáкақъ, âмáя, маюмъ ўсюонинъ уғаянанъ нýнъ аҳтуҳтáликъ инáнакъ, аҳтагалиқуқъ атакáлимъ âмáя канудук-акáюлюкъ,

44. Агалимадаń илянъ-ағáканъ, чуҳтакáганъ чидáғанъ Нгáнъ тхýнъ-âдѓатхá: мáлиникъ йналигáганъ áмгиганъ юнá тхýнъ-âғанакъ.

45. Кáюхъ Иисúсакъ йсанакъ: кýнъ Нўнъ тхýнъ-âдѓатиқуқъ? Тáға ўсюкъ тхýнъ-ниғикуғáнъ, Питракъ кáюхъ Åманъ áсиқъ ánанъ йсананъ:

Åчигáнакъ! анѓáгинъ Тхíнь имуҳтáликъ, мали́къ танақулатақунíнъ; каюхъ Тхíнь туннуҳтақúҳтиń; кíнъ Нúнъ тхíнь-адѓатиқуќъ?

46. Тáға Иисúсакъ ѫсанакъ: амáганъ Нúнъ тхíнь-адѓáнакъ акуќъ; Тýнъ каюнъ Ильки́минъ ѫна тутакукингáнъ мали́къ.

47. Анѓаѓи́накъ, манáтхинъ тхíдинъ-аѓудуках-танаңиңулюкъ укуҳтáликъ, тхíнь-аманихтáликъ Илянъ аѓáканъ, каюхъ Кáданъ тхíнь-канáхсханъ анѓáгинъ ўсюңинъ аңадангíнъ, макинíнъ Нгáнъ тхíнь-адѓанатхíнъ, каюхъ масхинíнъ ѫналигáганъ тхíнь канунáтхинъ, Нгáнъ ѫхтакá.

48. Амáнъ нáнъ ѫсакá: асхи́нуќъ, тхíнь-иѓатағанáхтиń! маниюсíнъ тхíнь адѓитиқуќъ; тхíнь-сақағатáликъ амáнуда.

49. Мали́къ Амáя ўáкунъ ѫхталикуѓаń, синағúгамъ түккúганъ улáганъ илянъ амáганъ ўаѓанакъ али́къ, каюхъ нáнъ туннуҳтақá: тхíнь асхи́нúнъ танаðакадáкуќъ; мали́къ Åчигáнакъ чиқлагниѓанáхтиń.

50. Тáға Иисúсакъ, ўáкунъ тўсикъ, нáнъ ѫсакá: тхíнь-иѓатағанáхтиń, тáға маниюда, мали́къ адѓисхадúкакуќъ.

51. Мали́къ ўламъ нағанъ укаѓакумъ, амáганъ

канúнанъ ачхинаѓўлюкъ, Пýтрамъ, Иуáннамъ кáюхъ Иáкувамъ, кáюхъ аягáдамъ адáганъ, кáюхъ анáганъ, катанíнь.

52. Âмáнъ âдагáнъ, ўсюóгинъ кидалиќъ кáюхъ кидúгинанъ; тáѓа Âмáя ѻсанакъ: кидаѓанахтхíчи; ѻнáя танадакадалáкаќъ, тáѓа саѓалиќуќъ.

53. Кáюхъ âмáя танадакаданá, âкатаљáкумъ мáлалиќъ, Âмáя алулакалиќакъ.

54. Тáѓа Âмáя, ўсюóгинъ ѻтачхикáдагíминъ, кáюхъ чáганъ унанáкинъ âмáя сукадагíмъ, имáнакъ: аягáдакъ! âхчá.

55. Мáлиќъ âмáя анѓйганъ âданъ чилуќá; кáюхъ ѻналигáганъ âѓнакъ, мáлиќъ Âмáнъ âмáя каچхисхáхта ѻкá.

56. Мáлиќъ âманъ агúнакъ тхíдикъ-алакадан-ихтáнакъ. Тáѓа Âмáнъ унúкумъ-нáнъ, малгáнанъ ѻхталагáхтахъ къягусáнакъ.

9 КАМГИКЪ.

1. Тáѓа âтимъ-áлакъ сигнахтá ѻкадагíмъ, кáюќъ кáюхъ аслитакаѓýсикъ кўганъ анадáгинъ, кáюхъ такíгнанъ канудáхтанъ, нýнъ áѓнакъ.

2. Кáюхъ Аѓуѓумъ анали́ тудмали́ликъ, кáюхъ такíгнанъ канудáхтанъ âмаянинъ аманучхикáгинъ.

3. Málikъ nýnъ ïsahtakániñ: akaluðimchi nánъ, aýguликъ, káyoхъ isxatílikъ, káyoхъ xlim-aličъ, káyoхъ kichitiлиnъ sulagáxtchiči, málikъ káyoхъ alálulikъ chuhktákaхъ, matalagáxtchiči.

4. Málikъ ámanъ úlamъ náganъ kanunámchi ílyanъ, amalíganъ adáxtchiči, káyoхъ amáganъ txiči-aygagdáxtchiči.

5. Tága ámanъ ílyanъ txiči sulganamchiúluкъ; ámánъ tanadgusigamágimъ ilýanъ, txiči kitámchi daðánъ, kágunъ kamakadagúmchi káyoхъ ïdači, nýnъ atxaðusaláxtanъ kulyaníny.

6. Amáyginъ amánuñanъ, málikъ tanadguchádanъ axtálikъ, tudmalílikъ, káyoхъ áuánъ-ûsioðanъ (takiðgnanъ) kanudgúñanъ.

7. Iрудамъ síchinъ-aslitakaðisíj úákuñ-ûsioninъ, Iisúsamъ manáginъ tutálikъ, málikъ máxtxinъ ákatanafúluкъ: atakákuñ tunnuðtánanъ: ïnáya Iyuánnakъ acðáxtanъ iliññ áðlagíkuхъ;

8. Agitásaninъ (ïsahtánanъ) Ilija txiññ ágatíkuкъ, tága unúkuñ (ïsahtánanъ) atákanъ kadañinъ tunnuñáginъ iliññ áðlagíkuхъ.

9. Káyoхъ Irudakъ ïsanakъ: Iyuánnakъ kamgiliñákinъ, tága ámanъ áda týnъ tutánanъ, kínъ axtákuкъ? mášakanъ Ámáya ukuðtakáganъ

илгакá.

10. Апúстуланъ, чилукадáманъ, âмáкунъ манáчи, Нгáнъ туннусаҳтакáгинъ; маликъ Âмáя âмáкунъ сукадагíмъ танадгусигамáгимъ Вифсайдакъ асаҳтáганъ âмíганъ, танадгучагимúлюкъ малгакáганъ âданъ, инáканъ âмаянгинъ áсикъ ûякáгинъ.

11. Táғa анѓáгинъ, âхсáсакинъ, Агалáнъ тхíдинъ айгаҳтхáгинъ; мáсакинъ Âмáнъ, âмаянгинъ сúкинъ, Aѓуѓумъ аналýганъ âдá áсикъ туннуѓ-яѓасакáгинъ, кáюхъ канусхáгинъ âянанъ канудгúнакъ.

12. Táғa анáлиックъ аналикинанъ âданъ икукалинакъ. Мáликъ âтимъ-áлакъ сигнаҳтáганъ Илянъ аѓáканъ, Нгáнъ туннуҳтакáгинъ: анѓáгинъ такачхíда, ûánъ имúнуганъ танадгусийгинъ кáюхъ танадгучáдинъ âдáнинъ ûяликъ, илýгинъ саѓáтанъ, кáюхъ кáхчи укуѓтанъ; туманинъ танадгучагимúлюкъ йлянъ акунинъ мáликъ.

13. Táғa Âмáнъ нýнъ ѹсакáгинъ: кáгинъ нýнъ тхíчи аѓíкачи. Амаянгинъ ѹсананъ: чáнъ ҳли́манъ кáюхъ áлакъ кáхъ катаќиńь илýгинъ матакаѓилакáгинъ; алихъ туманинъ амáнуликъ, ûакунъ анѓáгинъ ѹсионинъ кáгинъ нýнъ аќиҳтанъ ï?

14. Åмаянинъ чáнидимъ áтикъ сýсякъ тайягукъ адьюхтáнанъ. Táғa Åмáя áчиғакáмъ нíнъ ѹсанакъ: чáнидимъ áтикъ ѻтáкинъ аканалáнинъ унугтачхíкачи.

15. Málаликъ инаматалгáликъ, кáюхъ ѻсюнинъ унугтачхисхáканъ.

16. Táғa Åмáя, чáнъ хлиманъ кáюхъ áлакъ кáхъ сукадагíмъ, кáюхъ íнимъ уку́ликъ, åмаянинъ благуслувикадагíмъ, сихсилали克ъ кáюхъ áчиғакáмъ нíнъ áғнакъ, анѓáғинъ нíнъ ахтуѓíканинъ кулянінъ.

17. Máликъ кáликъ, кáюхъ ѻсюнинъ килмáдинъ чхáнанъ; мáликъ íнунъ тхíдинъ-ағисанáгинъ áтимъ áлакъ сигнахтá ануғучхукъ тахсáнанъ.

18. Atakásimъ íсхамъ инакалухсýганъ илянъ камгáкукъ, кáюхъ áчиғакáгинъ Åмáя ásicкъ акағинъ, Åмáнъ åмаянинъ áматхáгинъ: анѓáғинъ кíнъ Týnъ ачхíкунъ?

19. Åмаянинъ андахсхíликъ ѹсананъ: Иуán-намъ Камгаданисика Тхíнъ ачхíкунъ; táғa агитáсанинъ туннуҳтáкунъ, атáканъ кадáгинъ туннунáгинъ илинъ áғлагикухъ.

20. Táғa Åмáнъ åмаянинъ áматхáгинъ: táғa тхíчи кíнъ Týnъ ачхíкухтхíчи? Пýтракъ андах-

сҳйнакъ: Аѓуѓумъ Христусá Тхйнъ ачхйкунъ.

21. Тáға Ӑмáнъ унукумъ нйнъ ӣхтадалил-агаканинъ нйнъ къяѓусакáнинъ.

22. Анѓаѓимъ анѓаѓиғанъ Лъля амнаѓунъ Игымъ нанасасадукаликъ, маликъ тукулгунъ, каюхъ итаникъ-камгатуккүгинъ каюхъ аѓидгунъ-акатанъ илинъ ситхуѓисхадукаликъ, каюхъ асҳасхадукаликъ, каюхъ каңкунъ ӣсиқъ аналимъ илянъ аѓлагдудукаликъ, нйнъ ӣсаҳтаканинъ.

23. Тáға ўсюнинйнъ ӣсаканинъ: амаганъ Агалъкиминъ айгагиғанъ анухтанақъ, инакамъ тхинъ анусяхта, каюхъ кристанъ суликъ маликъ Агалъкиминъ айгагада.

24. Ӑманъ ӑнѓийнъ аглисағанъ анухтанақъ ӑмая ӣкидукақу; таға ӑманъ Кулакийминъ анѓийнъ ӣканикъ, ӑманъ аѓидукақу.

25. Анѓаѓимъ-анѓаѓи слумъ усю игимъ укухтагаликумъ, таға анѓимъ ӣкисикъ, ама тхинъ унатхумъ, алкутанъ наңъ анасанадукаҳтаку ӣ?

26. Маликъ ӑманъ Тйнъ, каюхъ Тйнъ туннунингъ аяѓихтанақъ; ӑмая анѓаѓимъ-анѓаѓиғанъ Лъля, Алѓунасимъ каюхъ Адамъ алѓинасиғанъ илянъ, каюхъ Ангиламъ аналиғадиганинъ алгунасингинъ илинъ ўаѓагумъ, аяѓихтадукақу.

27. Тáға ағанғулáканъ ймчи туннуҳтакúкинъ: үалиганъ анкаҳтáнанъ илинъ амáганъ, áсҳакъ укудукалакáгинъ Ағуғумъ аналий кáюхъ укулакағинúлюкъ.

28. Уáкунъ туннúнъ агалíнъ, камчýнъ анáлинъ ахсхакунíнъ, Пítракъ, Иуáннакъ кáюхъ Иáкувакъ сукадагíмъ, Áмáя камгáганъ кáямъ кáганъ áданъ áнáнакъ.

29. Ма́ликъ камгáкумъ, Áмáнъ сагику́даганъ укуғáча Тхíнъ исханáнакъ, кáюхъ Áмáя чуҳтакáгинъ тхíнъ-кумáсикъ, танимáданакъ.

30. Уáя кáюхъ, áлакъ тайяғукъ Áсикъ туннуҳтакáкихъ, áмаякихъ Муисíякъ кáюхъ Илия áнакъ.

31. Алғунáсимакъ и́лянъ ағáнакъ, áмаякихъ Áмáнъ Иирузалíмамъ и́лянъ, макигинъ матан-áгинъ, кáюхъ матáкинъ áмáкунъ инадуканáгинъ, Áсикъ туннуғ-ягасáнакъ.

32. Тáға Пítракъ Тхíнъ-áсикъ áнанъ, кáюхъ áсикъ сáғамъ кúгинъ чачиҳтакáгинъ; тáға, агагíкунъ Áмáнъ алғунаси, кáюхъ áлакъ тайяғукъ Áсикъ анкаҳтаҳtáкихъ укúнанъ.

33. Ма́ликъ áмаякихъ Áмáнъ илянъ аманук-аликугíкинъ, Пítракъ Иисусамáнъ йсанакъ:

Ачигáнакъ! ўалиганду туманинъ амъ малгá нийнъ игаманáкукъ; маликъ канкунъ ѹхсунъ агулгáгинъ, Иминъ атаканъ, Мусиганáнъ атаканъ каюхъ Илияганáнъ атаканъ, ихталинáтхинъ, акатанамулюкъ маликъ.

34. Тáга амáя ўакунъ ихталикугáнъ, инкахъ агáнакъ, маликъ амаягинъ танилгáканъ, каюхъ инкамъ имукунйнъ, тхидинъ-иғачасáдананъ.

35. Каюхъ инкамáгумъ илянъ амýлгикъ айгáгнакъ, ѵсаҳтá: Уая акукъ Лълянъ Тийнъ итухтасáданъ; Иная тутáкачи.

36. Уанъ амýлгикъ айгагикугáнъ, Иисúсакъ инакадамъ тхийнъ-аѓисанакъ. Каюхъ амаягинъ туннунанулюкъ, амакунъ укухтаначи, ѵкунъ аналинъ илинъ, ауағинйнъ туннусахталинанулюкъ.

37. Тáга ѵнáнъ киля, кајмъ канáнъ кимикунъ, Амáя анѓáгимъ амнағусáдинъ кáданъ-аданъ нука.

38. Маликъ анѓáгинъ илинъ амáганъ ѵналигáганъ иманакъ анакъ: Ачигáнакъ! Тхийнъ аякукинъ лълянъ укухтинъ; амáя атаканъ а матакунъ.

39. Амáя аңгимъ суҳтадаку, маликъ амáя ѵналигáганъ имадаку, каюхъ амáя нанасадаку, ѵкунъ амáя масакалигунъ, агилғанъ илянъ ўгүчхимъ юдаку; м áсаканъ амáя каюғикадасханъ,

аnisагáнъ илýнъ агадакú.

40. Тхýнъ áчиgакамиñиñъ áмáя âýсаканъ, áманъ ÿтхисáхтанъ, тáѓа áмаянинъ ÿтхинаѓиѓдагал-икáниñ.

41. Тáѓа Иисúсакъ андахсхиљикъ юсанакъ: ю кингляхтимъ лунаюлюкъ кáюхъ уначаѓи! кáнанъ акýтакъ тхýчи-áсиќъ адукáхтакúкинъ, кáюхъ тхýчи тирпидукахтакúкинъ? лъяնъ ўанудáғанъ áкáсада.

42. Тáѓа áмáя кáюхъ айгахсмíкуќъ, кúгамъ áмáя аютхá, кáюхъ тугамихтакалиќá; тáѓа Иисúсакъ áнѓимъ мачхидáюлюкъ агли́накъ, малиќъ сугáнѓикъ канутхадагимъ, кáюхъ áмáя адáганъ нáнъ акá.

43. Малиќъ ўсюќъ Аѓугумъ алѓунаси юманъ алакаданихтáсананъ. Тáѓа Иисúсамъ манáнињ ўсюонинъ, ўсюомъ иѓимъ алакаданихтáсакунгинийнъ; Амáя áчиgакáмъ нýнъ юсанакъ:

44. Уакунъ тўннунъ тхýчи тутусýмчи юлянъ аѓáчи: анѓáѓимъ-анѓаѓиѓанъ Лъля анѓáѓинъ чáнињ илињ ахсгадукакућъ.

45. Тáѓа áмаянинъ ўакунъ тўннунъ таған-анулюкъ, малиќъ юнáя илињ чачиѓáканъ, áмакунъ ахсасалагáхтанъ кулянгíнъ; тáѓа ўанъ тўнnumъ áда, амасаѓињ Аманъ юѓаюсанањ.

46. Тáѓа áмаянинъ áнѓихъ илињ аѓакáнињ,

кíнъ илькимчи анунагусахтáлика âкатáгинъ анухтáнанъ.

47. Táfa Иисúсамъ âмаянинъ каннúгинъ ангит-анáгинъ укухтáкинъ, ани́кдукъ сукадагíмъ, Кадáмъ âмая анкатахá.

48. Káюхъ âмакунíнъ ïсанакъ: амáганъ úањъ ани́кдукъ Týнъ áсанъ кусягáнъ сúнакъ, âмая Týнъ судúкакукъ; táfa âманъ Týнъ сúнакъ, âмая Týнъ âкачхíнакъ судúкакукъ; máликъ úсиóмчи илякíмчи кинуѓигусáнакъ, âмая анѓунаќъ адúкакукъ.

49. Уáкунъ íлинъ Иуáннакъ ïсанакъ: Ачиѓáнакъ! тайѓумъ Тхíнъ асáминъ кусягáнъ кúганъ итачхиданá туманинъ укухталáгананъ, âмая аѓлилгалáганакъ; âмая тúманъ ásicъ айгагдалáкакъ мáлаикъ.

50. Иисúсамъ нáнъ ïсакá: аѓлихтаганачи; âманъ тхíчи кадáмчи анаѓулюкъ, âмая кулякíмчи акуѓáнъ мáликъ.

51. Táfa Âмая úањъ слúмъ илянъ сулгáганъ акáмъ аналиѓинъ аматхакадáкаликунíнъ, Âмая Иирузалимамъ âданъ úјѓанъ анухтакалиѓнакъ.

52. Máликъ сагикудáмъ кáданъ тудмалигáлинъ аманучхíнакъ; мáликъ âмаянинъ амáнуликъ, кáюхъ Самарíямъ танадгусíганъ нáганъ канѓунањъ, Âмáнъ

кулягáнъ атхаâтхагíгинъ кулийнъ.

53. Тáға Âмáя амалигáнъ сукаѓулюкъ, Âмáя укуѓáча Иирузалимамъ âданъ айгáгнакъ мáлаликъ.

54. Âмáнъ âчиಗакáкихъ, Иáкувакъ кáюхъ Иуáннакъ, ūáкунъ укуѓталиќъ ѻсанакъ: Гúспудакъ! туманийнъ туннúгинъ, íнимъ âдагáнъ кíгнакъ сакáгалиќъ, кáюхъ âмáкунъ масакадасáхтанъ, âмáкунъ Илијаганъ макáниනъ лиданъ мáхтанъ ѻ?

55. Тáға Âмáнъ, âдáниනъ âлáлиќъ, âмáкунъ аѓилиќъ кáюхъ ѻсанакъ: анѓíмчи матанáниනъ, âкатаљакаâтхíчи.

56. Анѓáгимъ-анѓагíгганъ Лъля анѓáгимъ анѓíниනъ ѻкисáғанъ кулянгíнулюкъ ūáғанакъ, тáға âгисмилиќигинъ. Кáюхъ танадгúсимъ агитáсаганъ âданъ ūýнанъ.

57. Тáға âмаяниනъ акалуâчи айгагагусаликунийнъ, âмáганъ Нгáнъ ѻсанамъ аќа: Гúспудакъ! амáганъ âданъ ūялинаáминъ âданъ, тýнъ Агальќиминъ айгагдукаќукинъ.

58. Иисúсамъ нáнъ ѻсакá: айгакáгуњ чýхтинъ матáкунъ, кáюхъ íнимъ сáгинъ матáкунъ; тáға анѓáгимъ-анѓагíгганъ Лъля, âманъ илянъ камгýнъ кинилиѓинъ маталáкаќъ.

59. Тáға агитасаганáнъ ѻсакá: агалъќиминъ

айгáгáда. Åмáя ѻсанакъ: Гúспудакъ! тýнъ къягáда, итáнисикъ амáнуликъ, кáюхъ áданъ танасáкинъ.

60. Táfa Иисúсамъ нáнъ ѻсакá: асхáхтанъ асхалакнáчи танадáхтанъ нýнъ-аѓáда; táfa тхýнъ амáнуликъ, Аѓуѓумъ анали тудмалидá.

61. Кáюхъ агитáса ѻсанакъ: тýнъ Агалъкýминъ айгагдукаќуќинъ, Гúспудакъ! итáнисикъ тýнъ къягáда, илянунингъ áсикъ тýнъ атхаћсáкинъ.

62. Táfa Иисúсамъ нáнъ ѻсакá: амáганъ чáнъ плугáмъ кúганъ аѓíкумъ, кáюхъ агалимудáғанъ алајѓунакъ, Аѓуѓумъ аналиганáнъ унгиналáкаќъ.

10 КАМГИКЪ.

1. Уáкунъ агалíнъ Гúспудакъ кáюхъ улúнгидимъ атикъ ачигáкамъ агитáсанинъ ѻминанакъ, мáсакинъ амаянинъ алакъ ѻтакинъ, танадгусигамáгимъ кáюхъ исхаталíнамъ аданъ, Инакáмъ аданъ ѻяғанъ анухтанáмъ аданъ, сагимаѓимъ кáданъ амаянинъ айгахтачхíкáни.

2. Кáюхъ нýнъ ѻсакáни: жáтванъ амнаѓуќунъ, táfa ауáнанъ аѓанáкунъ; мáликъ жáтвамъ Гуспудаганáнъ камгáхтичи, жáтванъ ауасагáлинъ нýнъ ѻтачхíхта кулянýнъ.

3. Аманучи; алихъянъ кучхýгинъ аѓниџанъ

тхýчи лидатáликъ, Тýнъ тхýчи аманучхíкукинъ.

4. Игникадгусíлика, кáюхъ исхáтилика, кáюхъ улýгсмилика сулагáхтичи; кáюхъ акалúгимъ и́лянъ амáганъ а́накағилилагáхтичи.

5. Улямъ тамадáганъ нағанъ канунáмчи и́лянъ; итáнисикъ туннуҳтадáчи: ўаңъ ўламъ-наңъ сакáғ-атакъ.

6. Мáликъ амáганъ а́малиганъ сакáғатамъ льля агúнъ; тхýчи сакағатáсичи кўнинъ, тхýнъ атхидук-аку́нинъ; таға амáганъ масагúнулюкъ; амáя ада́мчи чилудúкакукъ.

7. Мáликъ амáнъ ўламъ нағанъ тхýчи ағисадáчи, матанáгинъ илинъ, кáкинъ кáюхъ тандáкачи, аўаңакъ аўасакámъ исхáганъ и́лянъ агусíсикъ сúғанъ аслитакуғаңъ мáликъ, ўламъ илянъ ўланъ ада́гинъ ихчилагáхтичи.

8. Мáликъ амáганъ аманъ тандгусигамáгимъ аданъ ўағанáмчи, кáюхъ и́лянъ сулгагúмчи; имчи ахсáнакъ, кадáхтичи.

9. Кáюхъ амалиганъ такýгнанъ анатинъ канудáхтичи, кáюхъ нйнъ туннуҳтадáкачи: Ағуғумъ анали тхýчи аматхақадатикукъ.

10. Таға амáганъ тандгусигамáгимъ и́лянъ ўағакуҳтичинáнъ, кáюхъ тхýчи сулгагумчинулюкъ;

садмудáганъ ўтхадагúмчи, ўсадáчи.

11. Кáюхъ танадгусигамáхчинъ илянъ, кáгунь дáгнинъ чигнáнинь, юмчи камагíкунъ; тáга ахтагаликугáнъ акатáкачи, Агúумъ анали тхýчи аматхатакадáкукъ.

12. Имчи ўхтакúнинъ, атхагúсамъ аналиганъ илянъ амáнъ танадгусигамáгимъ илянъ Судумамáнъ нáнъ ангитáнакъ малгадúкакукъ.

13. Кулиянасáдакъ юминъ, Хуразýнакъ! кáюхъ кулиянасáдакъ юминъ Вифсайдакъ! амáганъ ўакунъ илямчи малгáнанъ, лíданъ кáюнъ Тýрамъ кáюхъ Сидúнамъ илянъ малгáканъ агúнинь, кúмъ амаянгинъ унугúлукъ малиганúлюкъ кáюхъ ўтхимъ илинъ унучýликъ, кúмъ тхýдинъ амтáкунъ.

14. Тáга кáюхъ Тýрамъ кáюхъ Сидúнамъ нáнъ, илькýмчи атхагúсамъ илянъ, ангитáнакъ малгадúкакукъ.

15. Кáюхъ тхýнъ, Капирнаúмакъ юникъ акийтакъ тхýнъ-анунатанá, сакáнъ кúгамъ улá акийтамъ илянъ итхилгадукакухтхинъ.

16. Тхýчи тутáнакъ Тýнъ тутáкукъ; кáюхъ тхýчи сухтанағúлюкъ Тхýчи сухталáкакъ: тáга Тýнъ сухтанағúлюкъ Тýнъ акачхýнакъ сухталáкакъ.

17. Улúнидимъ-атикъ ачигáканъ тхýдинъ

кағатáликъ чйлунанъ, кáюхъ туннуҳтáнанъ:
Гúспудакъ! Тхýнъ асáминъ кусягáнъ кáюхъ кúганъ
тúманъ тутадáкунъ.

18. Táғa Áмáнъ нýнъ ïсакáгинъ: сатана́ йнимъ
âдáнъ áмуқъ лíдаликъ инá, Тýнъ укуҳтал-
ағанáкинъ.

19. Уáя, ýмчи аслитакáйсикъ ағику́кинъ,
смýямъ, кáюхъ скурпиúнамъ, кáюхъ анáкусамъ
каўганъ ўсюгáнъ кúганъ тададáхтичи; ма́ликъ
áсля тхýчи унатáкукъ адукалáкакъ.

20. Táғa аҳтагаликуғáнъ ïкунъ ýмчи кағатасал-
агáхтичи, ánгинъ ýмчи тутасаданáгинъ; táғa
йнинъ кўнинъ асáчи алуҳталанáгинъ агатýгинъ
ýмчи-кағатасáчи.

21. Инáнъ чásамъ íлянъ Иисúсакъ анѓýнъ
иниҳсины́ликъ, кáюхъ ïсанакъ: Аданъ, йнимъ
каўхъ тáнамъ Гуспудá; Тхýнъ амчуку́кинъ,
ўаягинъ âкулану́люкъ кáюхъ ангисýганъ илинъ
Тхýнъ агуна́хтихинъ, мáсакинъ аникуни́нъ амáя
ағатхáхтихинъ. Анъ Áданъ! Инáя амáкунъ Тхýнъ
иғамáнанъ матука́тхинъ.

22. Кáюхъ âчиғакáмъ âдáгинъ алáликъ
ïсанакъ: Тýнъ Аданъ ўсюкъ Нýнъ ағнакъ; ма́ликъ
амáганъ Лълякъ áсля âкатáкукъ алáкакъ, Адағанъ

катагáнъ, кáюхъ амáганъ Адакъ áсля âкатáкукъ алáкакъ, Льляганъ катагáнъ, кáюхъ Льлямъ амáганъ нáнъ âкатасáганъ анухтанáганъ катагáнъ.

23. Кáюхъ âчиgакámъ âдáгинъ âлакадагíмъ, инáканъ нíнъ ïsakáginъ: áданъ âсаfутасáдакунъ, âмáкунъ укухтáнанъ, âмáкунъ тхíчи укухтáнáчи!

24. Имчи ïхтакúниnъ, амнáгуnъ туннúнанъ кáюхъ танамаfуfунíнъ, âмáкунъ тхíчи укухтáнáчи, укухtáfinъ анухтáнанъ, кáюхъ укухталинанúлюкъ, кáюхъ âмáкунъ тутанáчи, тутáfinъ анухтáнанъ, кáюхъ туталинанúлюкъ.

25. Кáюхъ ûáя, атáканъ макúлинъ-âkátaкъ анkáнакъ, кáюхъ унаяканъ Нгáнъ ïsaká: Âчиgáнакъ! анfáгimъ инадукáюлюкъ сúкинъ куляngíнъ, амáганъ алкуtанъ мákинъ.

26. Táfá Amánъ нáнъ ïsaká: макúlimъ íлянъ алкуtанъ алухtáлакунъ? алкуtáкиnъ самдакúтхинъ?

27. Âmáя андахsхíликъ ïsanакъ: Гуспудáнъ Aфуfунъ каннúгimъ ûсиó-нáнъ, кáюхъ анfímъ ûсиó-нáнъ, кáюхъ тунагасанáминъ ûсиóниnъ-нáнъ кáюхъ ангитанáминъ ûсиóниnъ-нáнъ итухtásada, кáюхъ âдатхамиnъ ánанъ, инакáминъ нíнъ тхíнъ лидатáда.

28. Иисúсамъ нáнъ ïsaká: ачиgусáдалиkъ

андахсҳикұхтинъ, йкунъ макаҳтада, кáюхъ анғагидукақұхтинъ.

29. Тáға амáя, тхýнъ ситхуғилагáғанъ анух-талиқъ Иисусамáнъ йсанакъ: кíнъ ама әдатхаминъ аликъ?

30. Уáкунъ әданýнъ Иисúсакъ йсанакъ: амáганъ тайяғукъ Иирузалимамъ илянъ Иирих-ұнамъ әданъ үйнакъ, кáюхъ тайяғунáғинъ йлинъ ағанакъ, амаяңинъ амáнъ чуҳтакá кугáнъ икýсикъ, кáюхъ уналгикадáманъ, илянъ анисагáнъ амáя анғáғикъ ѹсхинъ илянъ амануқáгинъ.

31. Атáканъ камгатуккú макағýликъ аманъ ақалукъ ахтанáганъ, кáюхъ амáя ухтаканъ иля ақá.

32. Тáға кáюхъ ливítакъ, амалиғанъ аликъ, илянъ ағаканъ, укухтакадакадагмáнъ, кáюхъ иля ақá.

33. Тáға амáганъ Самаринýнакъ, айгагýкумъ амáя аслихсанъ кáюхъ укúканъ, игýмъ итуғни́сакá.

34. Кáюхъ илянъ-ағаканъ, үнанинъ кисáсханъ, м áслакъ кáюхъ вýнакъ кўганъ кумдáканъ; кáюхъ амáя алгáмъ кўганъ унутачхýкадакáгимъ, дуҳтасағýлуғимъ әданъ үағásаканъ, кáюхъ игýмъ аңтусакá.

35. Тáға йнáнъ киля тхýнъ-айгахсáғанъ ағýк-

умъ áлакъ динаáриякъ игукадагимъ, ду́хтасаѓи́лукъ уку́хтанама́нъ áхсикъ, каюхъ нáнъ ѫсакá: Имиńь а́нтусака́нъ, ўаńь айхакъ су́хтагу́минъ, тиńь, чи́лугуңъ Имиńь аѓдукаќу́нинъ.

36. Амáганъ ўáкунъ ка́нкунъ илиńь, кинъ, аманъ тайяѓунаѓинъ ѡлинъ аганаманъ, ада́тхакъ али́къ, тхíнъ ану́хтасаку́хти́нъ?

37. Амáя ѫсанакъ: амáнъ иѓимъ итуѓни́сак-а́ганъ. Инáнъ-асляńь Иисúсамъ нáнъ ѫсакá: амáнули́къ, каюхъ Тхíнъ ѫкунъ лидаѓуса́нъ мака́хтада́хти́нъ.

38. Ака́лукъ айгагусали́кунъ ата́канъ тана́д-гúсимъ и́лянъ Амáя ўаѓа́накъ; ўали́ганъ анѓаѓи́намъ, Мárфакъ аса́хтáганъ, Амáя уля́мъ на́ганъ сукá.

39. Амáя унгíнъ матáнакъ, Марíякъ аса́хтá, амáя Иисúсамъ китáганъ чида́хкинъ унучи́ликъ, каюхъ Амáнъ туннú тутáна́къ.

40. Тáға Мárфакъ ду́хтасаѓимъ ануна́ атха́-саѓанъ анухта́ликъ сукутунни́хта́ликъ, каюхъ тхíнъ-а́хсикъ, ѫсанакъ: Гúспудакъ! ама Имиńь алааналáканъ ѻ, ўнинъ ауаќинъ ата́канъ тиńь ѫсикъ иѓуку́къ? нáнъ туннúда, тиńь сисми́хта кулянгíнъ.

41. Иисúсамъ андахсхíканъ нáнъ ѫсакá: Мárфакъ! Мárфакъ! ангúнанъ Имиńь-а́нтуса́ликъ

каюхъ тхйнъ-сукутуннихтаку́хтинъ;

42. Тáга атакáкунъ агатйгинъ анухтанáкунъ. Тáга Марýякъ удýгимъ иѓаманá игýмъ имитýкукъ, âманъ илянъ сулгадуканáюлюкъ.

11 КАМГИКЪ.

1. Атáканъ ѹсхамъ илянъ Åмáя камгакуѓањъ, атáканъ Åмáнъ âчиғакáнињъ илинъ, тхйнъ âѓасикъ Нгáнъ ѵсакá: Гúспудакъ! Иуáннамъ матакинињъ âчиғакáтињъ кámгакъ нйнъ таѓатхáнињъ, тўманъ м áсаликъ кámгакъ нйнъ таѓачá.

2. Åмáнъ нйнъ ѵсакáнињъ: амáганъ камгаг-умчи, туннухтадáчи: Туманињъ Áдакъ Åманъ аку́хтинъ ѹнинъ кўнинъ! Асáнъ аналилѓиталгáхта, Аналинъ âкáхта; Анухтанáтињъ малгáхтанъ, ѹнимъ кўганъ каюхъ танамъ кўганъ.

3. Калгáдамъ анухтанá анáлимъ тамадáганъ илянъ нйнъ âкадáда;

4. Каюхъ туманињъ туннухтагунъ нйнъ игнида, âмакунъ туманињъ каюхъ малгалигйнъ нйнъ адугйнамъ тамадáганъ нйнъ игникаѓилгаданъ; каюхъ суглáямъ илянъ тўманъ аѓатачхилагáхтинъ, таѓа адалúдамъ илянъ тўманъ âѓчиҹá.

5. Каюхъ нйнъ ѵсакáнињъ: амáганъ илькимчи

агитада́нъ матáнакъ, âмáнъ áмгимъ утма́нъ âданъ ûýканъ, кáюхъ нáнъ ïсадукаку: агитáданъ! кánкунъ хлýманъ нúнъ âякули́саликъ агадá;

6. Тýнъ агитáданъ акалúгимъ илянъ âдáминъ канúкукъ, кáюхъ нáнъ духтасахтасáгинъ мataláканъ гумакúкинъ;

7. Tága âmáń укадаńь андахсáйканъ нáń ïсадукаку: тýнъ чикьюгниѓанáхтихинъ, сатмалининъ чачикадукингáń маликъ, кáюхъ аникудúнингъ тýнъ ásicкъ исхáхсимъ кúганъ ánanъ маликъ; âхsicкъ кáюхъ ýминъ акаѓиѓанъ мatalакáкинъ.

8. Tága ýмчи туннухтакúкинъ: амáганъ âмáя ахтхúнулюкъ, кáюхъ агитадахтанáмъ âдагáнъ нáń акаѓигúнулюкъ, âмáя игýмъ âѓадусананинúлюкъ кулянгíнъ, âхsicкъ, сáнакъ âяна нáń аѓдукаку.

9. Кáюхъ Тýнъ ýмчи ïкининъ: âяхтичи, маликъ ýмчи ахсадукаку; илгáхтичи, маликъ укудукаку; тугамигíхтичи, маликъ ýмчи аѓасгадукаку.

10. Âякаѓиѓакъ тамадáга сукаѓидаќъ, кáюхъ илгакаѓиѓакъ укукаѓидаќъ, кáюхъ тугамихтак-аѓињамъ нáń аѓасхáдаќъ.

11. Амáганъ илькýмчи áдаќъ, лъляѓанъ илягáнъ хлýмакъ ихтаку, ҝугáнакъ нáń кўмъ áѓа малгаку.

й? áма амáганъ кáхъ ïхтагúнъ кáмъ исхáганъ илянъ, смýякъ нáнъ кúмъ аѓику́й?

12. Áма, амáганъ сáмлакъ ïхтákukъ, скурпиúнакъ нáнъ кúмъ аѓику́й?

13. Кáюхъ ïнамáсикъ амkitusáдакъ акухтичинáнъ, иѓамáнанъ аниќдúмчи нýнъ ахсхáнинь масудакухтхíчи; тáѓа таманулюгáнъ áканъ Адачи Áнѓимъ Аналиѓадигасада Илянъ ајнанъ нýнъ аѓдúкакукъ.

14. Atakáсимъ Åmáя кúгакъ ïтхýнакъ, ámáя туннудаѓúлюкъ матáнакъ; кáюхъ кúгакъ ïтикуѓáнъ, туннудаѓúлюкъ туннудá áкáнакъ; маликъ анѓáгинъ тхíдинъ алакаданихтáнанъ.

15. Táѓа агитáсингинъ илинъ туннухтáнанъ: Инáя кúганъ, кúгамъ туккúганъ виильсивúламъ каю нýнъ сухtáликъ ïтхидáкукъ.

16. Táѓа агитáсангинъ, унаяканъ, ýнимъ áдањъ áкатасакúли克ъ Илянъ ïхтакáгинъ.

17. Táѓа Åmáнъ анитанáнинь áмаянинь áкатáкинь, нýнъ Ѣсакáгинъ: танамаѓуѓуѓасинъ тамадáга инакámъ илимъ чисаланá нагýмъ масакадáғанъ áѓнакъ, кáюхъ єлякъ инакámъ илимъ чисаланá, аўаѓадúкакукъ.

18. Táѓа кáюхъ амáганъ сатанá инакámъ нагýмъ

чисалагумъ; алку́сикъ танамаѓуѓаси ј ахтаганъ аѓнакъ ахтакуќъ? Тáга Тинъ виильсивуламъ кајоганъ кусягáнъ кúганъ јтхидáльтингъ јсахтакух-тхичи.

19. Мáликъ амáганъ Тинъ виильсивуламъ кајоганъ кусягáнъ кúганъ јтхидáгуңъ; тхичи лъячи кинъ кајоганъ кусягáнъ амаяниъ јтхидакуնинъ? Икунъ-аданинъ амаяниъ имчи атхаѓайнанъ адúкакунъ.

20. Тáга Тинъ амáганъ Аѓуѓумъ атхуѓанъ кусягáнъ кúганъ јтхидáгуңъ; Аѓуѓумъ анали тхичи нухтакуќъ.

21. Амáганъ кајотукъ кичхагíликъ улánъ амгикуնъ; йнáнъ-аслянъ майонинъ амая сакатанакуќъ.

22. Тáга амáнъ илянъ кајотугусакъ манантаканъ, каюхъ амая ситхугитхуնъ: йнáнъ-аслянъ амакунъ унгитакáгинъ, кичхйгинъ ўсюонинъ илянъ сукадагумъ, каюхъ илянъ анаюкатхинъ чисиғанъ ака.

23. Амáганъ Тинъ асикъ анаѓулюкъ, амая Кадамингъ акуќъ; каюхъ амáганъ Тинъ асикъ тахсаданаѓулюкъ, амая чисикаѓидакуќъ.

24. Амáганъ аңгимъ маҷидаюлюкъ анѓагимъ

илянъ ӣтхұмъ; ӣнáнъ-аслянъ тáнамъ танағинг-инúлюкъ ахтáликъ, илянъ сакағасáгинъ илгáликъ, кáюхъ укугúмулюкъ, туннуҳтадáкукъ: âmанъ илянъ ӣтхáнъ, ӯлангъ âданъ чилúнганъ.

25. Мáликъ ӯáғаликъ, âmáя ӯмхичағíлике кáюхъ тахсағí укудаку́.

26. Инáнъ-аслянъ амáнуликъ, мáликъ илькиг-ымъ улúнъ áнғинъ амкитугусáнинь агитáсанинъ сукадагúмъ, қанúликъ, амалýганъ кáюхъ анғағик-алидакукъ. Мáликъ âmánъ тайяғумáнъ алánъ-йсикъ итáнимъ илянъ нáнъ иғаманагусадалакáға.

27. Тáға Âмáя ӯáкунъ ӣхтакуғáнъ; атáканъ анғағинакъ анғáгинъ илинъ, амилгíнъ кумсикадагíмъ Нгáнъ ӣсакá: кíлмамъ Тхíнъ айгагасанá, âсағутасáдакукъ, кáюхъ мáқдахъ, Тхíнъ ачхуҳтанáкихъ!

28. Тáға Âмáя ӣсанакъ: Ағуғумъ туннú тутáликъ, кáюхъ âmанъ чтатáнанъ âсағутасáдакунъ!

29. Тáға анғáгинъ тхíдинъ амнағутáликъ тхíдинъ-таксакаликунýнъ; Âмáя туннуҳтакалýнакъ: ӯанъ кинляҳтимъ адалудá; ӣнáя âкатасикуликъ илгáкукъ; тáға âкатасикуликъ нáнъ аҳсхадукал-áкакъ, туннúнамъ Иўнамъ âкатасикулиғанъ катагáнъ.

30. Амáкунъ Иúнаганъ матакини́нъ Нинивит-янанъ нийнъ акатасикуликъ акáнинь, матáликъ кáюхъ анѓáгимъ-анѓаѓи́ганъ Льля ўа́нъ кинляхтимъ нáнъ акатасикуликъ адúкакукъ.

31. Намáданъ анѓаѓи́ганъ танамаѓуѓуѓанá ўа́нъ кинляхти́къ áсикъ атхаѓáямъ нáнъ ахдúкакукъ, ма́ликъ амаянинъ ситхуѓидуќаку́гинъ: амáя тáнанъ аки́тигинъ илинъ Сулуму́намъ акуласини́нулюкъ тутáѓанъ ўаѓаѓтáнамъ ма́ликъ; ўáя кáюхъ, ўалíганъ Сулуму́накъ айхакъ акукъ.

32. Нинивитяна́нъ ўа́нъ кинляхти́къ áсикъ атхаѓáямъ нáнъ аѓдúкакунъ: амаянинъ Иúнамъ тудмалисанáгинъ адањинъ тхíдинъ амтáнанъ ма́ликъ; ўáя кáюхъ, ўалíганъ Иúнакъ айхакъ акукъ.

33. Амáганъ йникъ ани́накъ акадаѓу́мъ, лунáсамъ и́лянъ, кáюхъ калу́камъ сítханъ анкадаѓулюкъ, таѓа йниѓи́луѓимъ кúганъ тáманъ, канудáнанъ танихтáхта кулянинъ.

34. Улумъ таниси́ акукъ дákъ; инамáсикъ кáюхъ амáганъ дáнъ амалисигагу́нъ, кáюхъ улúминъ ўсюо аналиѓадигáѓанъ аѓнакъ; таѓа амáя амáганъ мачхидагунулюкъ кáюхъ улúнъ кахчикаюѓанъ ака.

35. Инамáсикъ кáюхъ амáнъ анáли́къ илямчи ана, утхумáюкъ ахтáюлюкъ укухтáчи.

36. Tá̄ga amáganъ ulúminъ ūsúo angaliгадигáликъ, káyoхъ atakálikъ túхimъ kahchikaю matagúnuлюкъ; ūsúo angaliгадигадúkakuكъ, ïnimъ talaginá txínъ taniхtánakъ lídaliкъ.

37. Tá̄ga Ámáя ūákuнъ ïхтакуѓáнъ, atákanъ farisíякъ Ámáя âjaká txínъ-ásicкъ káхta. Ámáя ūágaliкъ, káyoхъ Txínъ-унúнакъ.

38. Tá̄ga farisíякъ txínъ-alakadaniňnakъ, Ámanъ kaѓímъ kadaгáнъ, chákiniъ xulanáюлюкъ ukuхtákanъ.

39. Tá̄ga Gúspudamъ náńъ ïsaká: ūajmъ txíchi, farisíянъ, kaluканъ káyoхъ ulíginъ, ángadúgininъ amaliхtakúхtichi, tá̄ga txíchi ilúgimchi náganъ angaѓimъ malgá káyoхъ adalúдакъ châsakukъ.

40. Angiѓinúлюкъ! ámayaюлюкъ ï, ámanъ ángádimъ ádá aѓánakъ, káyoхъ ilúgimъ ádá aѓánakъ?

41. Ámákuнъ matanámchi ilińъ, sismišikъ aхтухtáchi agácha iѓamanákuكъ; ïnáńъ-aslyńъ ūsúonińъ ilámchi amalisigadúkakuń.

42. Tá̄ga kuliлянасадакъ ímchi, farisíянъ, mytamъ, rútamъ káyoхъ inisaѓalínamъ ūsúonińъ ilińъ áтикъ-їсáchanъ udíga aѓakuhxíchi, tá̄ga atxaѓáymъ ádá káyoхъ Aѓugumъ ituѓá ímchi antusalaхахtíchi; ūajginъ malgáginъ ákanъ, káyoхъ

йнáкунъ иѓуѓанаканúлюкъ.

43. Кулиянасадакъ юмчи, фарисийянь, синагúганъ кáюхъ анѓáгинъ тхýнъ тахсахтанáгинъ ѹлинъ юсхамъ кусяѓининъ кáюхъ умчулахсхачи каѓахтадакуѓтхýчи.

44. Кулиянасадакъ юмчи, фарисийянь, угугаѓтакаѓинъ, тхýчи кўмнанъ чачиѓиликъ кáюхъ Ѹкатаљалаканъ Ѹнадаѓинъ анѓáгинъ айгагданаѓинъ лидаќуѓтхýчи.

45. Уáкунъ Ѹданынъ амáганъ макулини-ќаќатанъ илинъ Нгáнъ юсакакъ: Ачигаѓнакъ! уáкунъ Ѹхталиќъ, Тхýнъ кáюхъ тўманъ итуѓниѓтакуѓтхинъ.

46. Тáѓа Амáя юсанакъ: кáюхъ юмчи, макулини-ќаќатанъ, кулиянасадакъ, анѓáгинъ кўнинъ кайгнанъ айгагаладуканинúлюкъ ахтадакуѓтхýчи; тáѓа инакамчи кáюхъ атаканъ атхуличи кайгнанъ нийнъ Ѹдѓадалакаѓтхýчи.

47. Кулиянасадакъ юмчи, туннунанъ, Ѹмакунъ адамчи асҳадгуканинъ нийнъ, кўмнанъ агуѓтадакуѓтхýчи.

48. Инакамчи тхýчи адамчи макаѓтаканинъ Ѹдаѓинъ атхагусакуѓтхýчи, м áсакинъ Ѹмаянинъ ѿникъ атакакунъ-ангитакучи; Ѹмаянинъ туннунанъ асҳадгунанъ, Тáѓа тхýчи Ѹмакунињъ кўмнанъ

агудакўхтичинанъ маликъ.

49. Икунъ аданыйнъ каюхъ Агугумъ акулач-
аюлюкъ йсанакъ: туннунанъ каюхъ Апустуланъ
адамчи ўячхидукакукинъ, каюхъ илинъ атакакунъ
асхадукакунъ, таға агитасянинъ йтхисхадукакунъ;

50. Слумъ ағасхакаганъ йкитамъ илянъ,
туннунанъ ўсюнина амгининъ юлгаканинъ, ўанъ
кинляхтимъ куганъ илгалгадукакукъ,

51. Авилямъ амгиганъ илянъ тхинъ йкитакъ
Сахариямъ амга акитакъ аманъ ахсийлугимъ каюхъ
камгамъ улаганъ кучхикинъ асхасхака. Анъ, имчи
туннухтакукинъ: ўанъ кинляхтимъ куганъ
илгалгадукакукъ.

52. Кулиянасадакъ имчи, макулинъ-акатанъ,
кагасимъ ачидусигананъ сусакамчи кулинъ;
инакамчи канулакахтичи, каюхъ канукалинанинъ
кадигукухтичи.

53. Таға Амая ўакунъ нийнъ йхтакунининъ,
агидгунъ-акатанъ каюхъ фарисиянъ Илянъ
агамихтасадакаликанинъ, амнагунъ күгинъ андак-
сикъ агихта кяхтаканинъ,

54. Амая имчи акаяхтаканинъ, каюхъ амаганъ
анагинъ агилганъ Илянъ тутакадагумчи, Аманъ
ситуугисагинъ кулинъ.

12 КАМГИКЪ.

1. Икунъ кучхйинъ, атикъ сýсянъ ангáгинъ тхйдинъ тахсакунйнъ, инакámчи тхйчи танак-улатáнанъ ánanъ, Åмáя âчигакámъ нйнъ итáнисикъ туннухтакалинакъ: фарисýянъ чакнаясýгинъ илинъ тхйчи аглисáхтичи, áмáя áкукъ угуюхтакáникъ.

2. Амáганъ анагимъ агучагíй масалáкакъ, áманъ тхйнъ агачаюлюкъ, кáюхъ лунáсамъ кúмъ ахсалáюлюкъ.

3. Уáкунъ áданйнъ, кахчикáюмъ ýлянъ йнáчи, áмáя анáлимъ ýлянъ туталгадúкаунъ; кáюхъ амáганъ úламъ нáганъ тутусýмчи ýлянъ йхтакáчи, áмáя кáумъ кúганъ тудмалилгадúкаунъ.

4. Táғa Týnгъ агитáданинъ ýмчи туннухтакúкинъ: улúчи асхадáнанъ иғаҳтадалагáхтичи, кáюхъ ýкунъ углагýнъ аслийнинъ макúнинъ алакáгинъ мáсакинъ.

5. Táғa ýмчи ўкýнинъ, áманъ иғаҳтамчи акачи: áмáя иғаҳтакачи, áманъ асхасхакámчи агалáнъ гийнамъ ýлянъ тхйчи ануcáганъ аслитакағýсикъ матáнакъ: áнъ, ýмчи туннухтакúкинъ, áмáя иғаҳтакачи.

6. Áлакъ ассáриякъ исхáганъ ýлькинъ чанъ ўлуғусинъ агасхаданулюкъ ? кáюхъ атакáликъ

илинъ Аѓумъ угунуҳталакаѓинъ.

7. Тáѓа кáюхъ камгýмчи имлинињ агатил-
ињинъ ўсюонинъ самаѓикунъ. Кáюхъ инаматáликъ
тхýчи иѓатаѓанаҳтичи, ўлуѓусимъ амнаѓунињ
илинъ акитукуҳтичинанъ маликъ,

8. Тáѓа юмчи ўхтакунињ анѓаѓимъ тамадáга,
âманъ Тýнъ анѓаѓинъ каданињ ўхтанаќъ, âмая
кáюхъ анѓаѓимъ-анѓаѓиганъ Лъяганъ Аѓумъ
Ангиланињ каданињ ўхтадукаќу,

9. Тáѓа âманъ анѓаѓинъ каданињ Илькиминъ
тхýнъ нýѓнакъ; âмая Аѓумъ Ангиланињ
каданињ илянъ ниҳсадукаќу,

10. Кáюхъ анѓаѓимъ тамадáга амáганъ
анѓаѓимъ анѓаѓиганъ лъяганъ кúганъ ўннá-нáнъ
игнилгадукаќу: тáѓа âманъ Аѓимъ Ангалигад-
игасадаганъ кúганъ тўннумъ мачхидаюлюкъ ўнакъ,
âмая нáнъ игнилгадукаќакъ.

11. Тáѓа тхýчи синагуѓанъ туккунињ âданињ
кáюхъ аслитакаѓинъ âданињ ўағалагу́мчи:
алкúсикъ, ама андаҳсҳисаҳчи, ама алкутанъ
ӯхтамчи, юмчи антусадаѓанахтичи.

12. Аѓимъ Ангалигадигасада ўнанъ ча́самъ
илянъ, ўхтаҳчи юмчи таѓадукаќуғанъ маликъ,

13. Амáганъ анѓаѓинъ илинъ Нганъ ўсакакъ:

Ачигáнакъ агítуданъ нáнъ ѹсада, тýнъ маюхтáнанъ акáнинъ тýнъ ásicкъ чисíхта,

14. Тáға Åмáя âманъ тайяѓумáнъ ѹсанакъ: кíнь Тýнъ сакáганакъ тхíдикъ атхагусáкинъ áма тхíдикъ удигíкинъ,

15. Уáкунъ Или́нъ нáнъ туннукáгинъ: укух-тáкачи, маюѓитумъ малгáганъ ѻлянъ тхíчи аглисáхтичи: анѓáгимъ-анѓаѓи мáюмъ амнаѓúни нъ матáгинъ ѻли́нъ анѓаѓи алакаѓáнъ мáликъ,

16. Кáюхъ имасуѓáдасикъ нýнъ ѹкáгинъ: атáканъ анѓáгимъ туккúганъ ѻлянъ танáганъ кúганъ ѻни́самъ иѓаманáгинъ тхíдинъ агúнанъ.

17. Кáюхъ âмáя инакáмъ илимъ ангилак-áданакъ, алкúтанъ макингъ ѹ, кáюнинъ ѻлянъ тахсаѓингъ алáкаќъ.

18. Кáюхъ ѹсанакъ: ўáя кáюхъ макýни нъ: тýнъ иќлукадгасíни нъ сиќíнанъ, кáюхъ акадаѓунъ иќлукадгáсимъ анунáгинъ агúнанъ, мáликъ амалиѓанъ ѻлýманъ ўсиó кáюхъ маючхисáинъ ўсиóни нъ тахсаѓанъ.

19. Кáюхъ áнѓингъ нáнъ ѹсáнанъ: áнѓикъ амнаѓунъ слюнъ-нѓинъ амнаѓумъ иѓаманáгинъ матаќúхти нъ: тхíнъ сакаѓатáликъ, кáлиќъ тáналиќъ, тхíнъ-каѓатáда,

20. Тáға Аѓуѓумъ нáнъ ѹсакá: анѓиѓúлюкъ, ўанъ амгимъ илянъ анѓинъ илькиминъ ѹгадуќакуќъ, Тáға амáкунъ тхíнъ атхаќтхатхинъ, кíнъ нáнъ адукаќтакунъ ѻ,

21. Аманъ иѓимъ туккуќикъ тахсáнакъ таѓа аманъ Аѓуѓумъ илянъ тхíнъ тукусаѓанъ анухтанамуќлюкъ.

22. Каюхъ ачиѓакамъ нíнъ ѹсанакъ: ўакунъ аданинъ ѿмчи туннухтакуќинъ: тхíчи анѓимчи кулягáнъ тхíчи (анѓимчи кулагáнъ) атукаѓасалагаќтхичи, амáганъ каћчи, каюхъ улумчи нáнъ, каюхъ чуќтаќчи нáнъ,

23. Анѓикъ каќамъ каюхъ єлумъ каюхъ чуќтакамъ илянъ анунаѓусаќуќъ,

24. Калнáгинъ укуќтаци: ауаянинъ чисидалакаѓинъ каюхъ тахсадалакаѓинъ: туккуќинъ каюхъ иќлукаѓасинъ маталакаѓинъ, каюхъ Аѓуѓумъ ачхуќтадакуѓинъ: таѓа тхичигананъ санъ илинъ каананъ сананъ иѓаманасаѓусакуќтхичи ѻ?

25. Каюхъ кинъ илькимчи, иѓимъ-анѓусанамъ аданинъ инакамъ иѓимъ атаканъ чаѓиклумъ-атхити ѕусиманъ кумъ игудусаќуќъ ѻ?

26. Каюхъ ѵнаматаликъ амáганъ анаѓидалинъ каюхъ мадукаѓумчинуќлюкъ, алќуликъ ўакунъ

углáгинъ âдáниńъ ýмчи âнтусакуâтхíчи?

27. Чигúдниńъ укуâтáчи: âмаяńинъ аўалак-áгинъ кáюхъ чуâтâхчи агулакáгинъ, матакинíнъ ïданáгинъ, тáѓа ýмчи туннуâтакúкинъ: кáюхъ Сулумúнакъ алѓунасимъ úсюóганъ и́лянъ ïнамат-áликъ тхíнъ âхсаâтданаѓулюкъ, âмáкунъ чиѓúдгимъ тамадáганъ матанáгинъ.

28. Тáѓа амáганъ танáсханъ кигá âмáя úáямъ ютикукъ, тáѓа и́нáнъ киля Кýгнамъ и́лянъ ануладукакукъ, Аѓугумъ и́наматáкинъ чуâтакал-гитадакúгинъ тáѓа таманулагáнъ тхíчи маниюсик-úлánъ тхíчи масадукалаканъ ю?

29. Кáюхъ и́наматáликъ, амáганъ кáхчи áма амáганъ танáхчи илгалагáхтичи, кáюхъ ýмчи-антусалагáхтичи.

30. Уаяńинъ úсюóгинъ úánъ слóмъ анѓаѓианъ илгакúниńнъ маликъ, тáѓа тхíчи Адачи úакунъ úсюóгинъ аланáчи, âкатасакуѓаńнъ маликъ,

31. Таманулюгáнъ Аѓугумъ анали илгáчи, маликъ úаяńиńнъ úсюóгинъ ýмчи ахсгадукаунъ,

32. Самáгимъ анунаюлюкъ иѓатусалагáхтинь, тхíчи Адаччи танамаѓуѓа́сикинъ иѓаманасиýмъ-адагáнъ ýмчи аѓнаѓаńнъ маликъ,

33. Маючи агадáхтичи кáюхъ сисмиcикъ

аѓдáхтхичи, Иклукадгáсимъ сиѓдáюлюкъ, кáюхъ тукúсимъ инадáюлюкъ йинињ кúнињ имчи атхаћсáчи, âмáя чхáгимъ âдатхáнъ аѓадалакáѓа, кáюхъ âманъ иљанъ чулиѓинъ кадалакáѓа,

34. Âманъ иљанъ маючхисáчи анáганъ иљанъ, каннúхчи кáюхъ áѓанъ аѓнаѓáнъ мáликъ,

35. Мáликъ чачхуѓилућчи чачхуѓихтанъ кáюхъ йниѓилућчи атáхтанъ:

36. Мáликъ тхíчи тайјѓунъ âмáнъ аѓнакáмъ чíхтимъ малгáганъ иљанъ, чилунá âчиѓина лидадукакућтхíчи, ўáѓаликъ кáюхъ тугамиќуњ иналигáганъ нáнъ аѓасакáганъ кулянйињ.

37. Âмáкунъ тáлянъ âсаѓутасáдакунъ, âмáкунъ аѓнакáгинъ ўáѓаликъ саѓанинúлюкъ укугúгинъ: аѓанѓулáканъ имчи їхтакúгинъ, âмáя тхíнь-чачхуќадагúмъ, кáюхъ унудукакуѓинъ, мáсакинъ илинъ-аѓадáкинъ нýнъ аўадукакуѓинъ.

38. Кáюхъ амáганъ áлакъ їсиќъ амгиѓимъ иљанъ ўаѓагúмъ кáюхъ кáнкунъ їсиќъ амгиѓимъ иљанъ ўаѓагúмъ кáюхъ âмáкунъ йнаматагусаћтакунъ укугúнь: âмáкунъ тáланъ âсаѓутасадакунъ.

39. Тхíчи âкатаќучи єлемъ тайјѓу, канáнъ чаsamъ иљанъ чхáгикъ ўаѓадукана âкатаќуムъ кúмъ: саѓалáканъ кáюхъ сítханъ âдањ кúмъ

âсухчхинагулюкъ.

40. Táғa тхíчи кáюхъ атхаҳтáхтичи: âманъ чásamъ íляnъ аталимчинúлюкъ íляnъ, anғágimъ-анғaғíганъ Лълá ūaғадукакуғáнъ мáликъ.

41. Инáнъ-аслянъ Пítрамъ нáнъ йсакá: Гúспудакъ. Уáнъ имасуғáдасикъ нíнъ ӣҳтакúҳтиń ӣ? áma ūсюмáнъ ӣ?

42. Táғa Гúспудакъ йсанакъ: âманъ úлакъ-атхáҳтамчи адалудаюлюкъ кáюхъ âкулáюлюкъ, âмáнъ aғnakáганъ aұanámъ anгадáгинъ сакағатхá, íляnъ áғanъ akámъ íляnъ Хлýмамъ âmakuníń aҳтуҳtáхta қулянгíń?

43. Áсағутасáдакуќъ âманъ тáлакъ, aғnaká ūғаликъ ӣкунъ Чҳатаҳtáкуќъ укугúнъ.

44. Aғanғulákanъ ímchi туннуҳtакúкиń, маюмъ, ūсюнинъ anгадáгинъ âmáя сакағадукаку́.

45. Táғa amáganъ âманъ тáлякъ каннугíмъ íляnъ ӣсагúнъ: aғnákanъ anáякъ ūaғадукалақакъ: мáликъ тáланъ кáюхъ anғaғínamъ талағанáгинъ катáхсикъ, káлиkъ кáюхъ тáналикъ кáюхъ таналиҳtакалидагúнъ;

46. Ámánъ тálamъ aғnaká ūaғадúкакуќъ, anáлиkъ âманъ íляnъ âmáнъ âчиғинаганúлюкъ, кáюхъ âманъ чásакъ íляnъ anuҳtасанаганúлюкъ

илянъ м áсаканъ âмáя тугамихтáканъ, кáюхъ лунанúлюкъ áсикъ атáканъ удíгимъ, илянъ аѓадукакú.

47. Тáға âманъ тáлакъ, âманъ аѓнакáмъ анухтанáниъ âкатанá, кáюхъ тхíнъ атхахтана юлюкъ кáюхъ âмáнъ матунáниъ чхатанáюлюкъ, тугамихтайюкадукакú.

48. Тáға âманъ акатакаѓилаканъ кáюхъ акъяѓусикъ аслитанъ м áнакъ âманъ кíникъ нáнъ тугамихталадúкакуќъ. М áликъ амнáѓунъ нáнъ ахсхáкамъ илянъ амнáѓунъ кáюхъ йѓадукакунъ: кáюхъ нáнъ амнáѓунъ укухтáхта ахсхакахъ, âмáя кугáнъ амнаѓугусаданъ илгалгадукакуќъ.

49. Тýнъ тáнамъ кúганъ кíгнакъ сакаѓасáнанъ ўаѓанáкинъ: м áликъ âмáя тхíнъ адигасáхта анухтасáдакунъ.

50. Камгадуѓусикъ Нúнъ камгадусáнанъ аѓнáк-инъ: м áликъ кáюхъ ўáкунъ тхíдинъ чхасáѓинъ каданинъ, синíгкинъ Тхíдихъ нанасáкухъ.

51. Тáнамъ кúганъ сакáѓатаќъ аѓйнанъ Тýнъ ўаѓанакинъ анухтасалитхíчи й? Кугú, ýмчи ѹсахтакуќинъ, тáға чисáламъ кулянъ тáманъ,

52. Уáнъ акийтамъ илянъ атáканъ ўламъ илянъ чáнъ тхíдинъ чисададукакунъ, кáнкунъ áлакъ

кадáкинъ, кáюхъ áлакъ кáнкунъ кадáгинъ.

53. Áдакъ льлямъ кáданъ кáюхъ льлякъ адámъ кáданъ: áнакъ асхинúмъ кáданъ, кáюхъ асхíнуkъ анáмъ кáданъ адúкакукъ: náгukъ асхинuхтанамъ кáданъ кáюхъ асхинuгáнакъ нагухтанáмъ кáданъ адúкакукъ.

54. Táғa кáюхъ анѓагиниńъ ïсанакъ: наданъ уѓаникъ áканá укухтагумчи, йналигáганъ туннухтадакухтхíчи: чи́хтакъ малгадúкаликъ: ма́ликъ кáюхъ мадакúгинъ.

55. Кáюхъ агагáлимъ âдáнъ слякъ усмигúнь туннухтадакухтхíчи: уѓдáнукъ малгадúкаликъ, кáюхъ мадакúгинъ.

56. Угуяхтанъ тáнамъ кáюхъ ýнимъ качha ахсасасудкухтхíчи: táғa ўанъ áсликъ алку́саликъ ахсасасудалакáхтхичи?

57. Táғa тхíчи алку́ликъ âмáкунъ малгáгинъ áканъ инакáмчи кукимчи, кáюхъ атхаѓусадалакахтхíчи?

58. Тхíнь анакусáнъ ásicкъ тўккумъ âданъ ўягúминъ акалúгимъ илянъ илянъ тхíнь таканаѓикáнъ, âманъ тхíнь атхаѓаянамъ âданъ ўясалагáхта, táғa, атхаѓаянакъ аўанáмъ нйнъ Тхíнь аѓлагáхта, táғa аўананъ қахчикáюмъ улáганъ нағанъ тхíнь

ачилагáхта қулиńъ.

59. Иминъ ѹсахтакукинъ: амáганъ ѹдукалакáхтиńъ, алáнъ ѹсиkъ кичйтимъ анá матанáнь аѓлакаѓултихинáнь.

13 КАМГИКЪ.

1. Инáнъ асляńъ амáганъ ѹáганань-áнаń, Галилийамъ Тайяѓуниńъ ѻдáниń нáń туннусахтáнаń амáкуń Пилáтамъ амги нýнъ аћсћисининъ ѹсиkъ Калуѓасакáниń,

2. Уáкуń ѻданыйнъ Иисúсамъ нýнъ ѹсақаниń: ѹáкуń Галилийнаń Галилийнаń ѻсюóниń илýнъ туннухтаѓуѓусанъ аликъ, уáкуń лиðанъ куманъ мачхýнаń анухтасакухтичи ѻ?

3. Кугú, ъмчи туннухтакукинъ: таѓа амáганъ тхи́чи амтагумчинулюкъ ѻсюќимчи ѹнаматáликъ ѹкидукакухтичи.

4. Ама амáкуń ѻтимъ камчýнъ сигнахтá, тайяѓукъ амáкуń куниń Силуамамъ асхýча итхáниń каюхъ асћадгукáниń, Иирузалимамъ илянъ анѓаѓиinanъ ѻсюонинъ илýнъ ситхуѓигусáнаń, анухтасакухтичи, ѻ?

5. Кугú, ъмчи туннухтакукинъ: таѓа тхи́чи Амтагумчинулюкъ, ѻсюќимчи инаматáликъ ѹкиду-

акуҳтхйчи.

6. Уанъ каяохъ имасуғадасикъ ӣҳтанақъ: амáганъ Виноградникамъ илянъ Смукувницамъ итхигй матанақъ-анақъ: маликъ каяохъ куганъ илгакагананъ ўағакá, каяохъ укукаюлюкъ,

7. Каяохъ Винуградникақъ укуҳтанамаңъ исанакъ: ўая, тийнъ қанкунъ слунъ ўанъ смукувцамъ куганъ каяохъ илганаңъ ўағахтадакукинъ, каяохъ куганъ укукағидалакағинъ; йнáя исиканъ: алкутанъ кулянйнъ йнáя каяохъ танақъ суҳтакуқъ?

8. Тáға амáнъ андаҳсҳийканъ наңъ искакá: ағнақакъ, ўанъ слумъ наңъ иғуда йнанъ тийнъ имуну âнгұхсанъ каяохъ тана атхаҳсағинъ кадаганъ.

9. Амáганъ каяохъ ўағасадукамасукуқъ: таға амáганъ масагунулюкъ, ингáикъ слумъ илянъ амáя исидуқакунъ.

10. Атаканъ синагуғанъ илинъ суммутамъ илянъ амáя Ӑчиғанакъ.

11. Ӑмалиғанъ анғағинамъ атимъ камчийнъ сигнаҳтá аңгимъ такиганá матанá анақъ: амáя угүғи-нйнъ китуҳтанақъ маликъ амáя ачиғусадаликъ анкаҳтадуканағулюкъ,

12. Иисусамъ, амáя укуканъ адамъ ӣҳтака каяохъ наңъ искакá: анғағинакъ, тхинъ таких-

танáминъ илинъ иѓусхакúхтхинъ.

13. Кáюхъ чáкинъ кúганъ акá: маликъ áмáя юналигáганъ, тхíнъ акáнакъ, маликъ áмáя Аѓуѓукъ юкалинакъ,

14. Уáкунъ ýлинъ синагúгамъ тукку, Иисúсакъ сумутамъ ýлянъ канутхагисанáгинъ кулянгíнъ каѓасалáканъ анѓагиниñъ ѫсанакъ: атúнъ анáлинъ малгáкунъ áмáкунъ ýлинъ мадалгáганъ акáниñ; ѹкунъ ýлинъ ѹаѓаѓтадáликъ кáюхъ тхíдинъ канудаѓинъ áѓнанъ, тáѓа суммутамъ аналиган-улюкъ ýлянъ тáманъ.

15. Гúспудамъ андахсхíканъ нáнъ ѫсакá: угуяхтакáгикъ, кíнъ илькýмчи тамадáга вулáмъ áма услáмъ суммútамъ ýлянъ кáюхъ таначхíганъ кулянгíнъ яслининъ илинъ чилидаѓулюкъ, ï?

16. Тáѓа ѹанъ Авраámамъ асхинú áманъ сатанáганъ кисатхá, ѹая áтимъ-камчíнъ сигнахтá агикухъ, уáкунъ нáнъ кисатáлаканъ илинъ суммútамъ аналиганъ ýлянъ чилилгáганъ маталаканъ, ï?

17. Кáюхъ Áмáя ѹкунъ ѻхтакуѓанъ: Нгáнъ кадíгунанъ ѻсиóниñ аяѓинанъ: кáюхъ анѓагимъ ѻсиóниñ Áмáнъ иѓамáнанъ макáниñ ѻсиóниñ áдангíнъ тхíдинъ каѓатáнанъ,

18. Тáға Åмáя ïсанакъ: Аѓуѓумъ анали алку́такъ лидахтакуќъ, каюхъ амáя алку́такъ наńь лидачхикананъ, ӣ?

19. Амáя гурчíцамъ дáхсха лидакуќъ, амань анѓаѓимъ сукадагимъ йнисаѓилуѓимъ илянъ итхикá: маликъ йсикъ каюхъ ягамъ ануна тхинъ йнакъ, маликъ инимъ сáниń үлиѓинъ куńинъ тхидинъ агутадакá.

20. Каюхъ ïсанакъ: Аѓуѓумъ анали алку́такъ наńь лидачхйнанъ, ӣ?

21. Амáя чакнајисикъ лидакуќъ, амань анѓаѓинамъ сукадакаѓимъ канкунъ атхитинъ алугакъ илянъ ака, ўсю тхинъ чакнасáганъ кадагаń.

22. Маликъ танадгусигамаѓимъ каюхъ танадгусинъ ахтáликъ ачиѓаńакъ каюхъ акалуѓинъ Иирузалимамъ аданъ аюхтанинъ айгагусаńакъ,

23. Амáганъ Нгаń ïсанамъ ака: Гуспудакъ! тхидинъ аѓидáнанъ амнаѓуҳталакаѓинъ, ӣ? Тáға Амáнъ нийнъ йсаканинъ:

24. Сатмалимъ каҳтуюлюхъ агимчи тхичи каюкиниҳтакуќи, имчи йсаҳтакуќинъ, амнаѓунъ амалигандъ кануѓинъ илгадукақунъ каюхъ масудук-алакаѓинъ амáганъ,

25. Уламъ тайяѓу ахсикъ, каюхъ сатмалинъ

чачидукакукъ: йнáнъ-аслянъ тхíчи, садаáданъ анкахтáликъ, сатмáликъ тугамихтадúкакухтхичи, кáюхъ туннухтáликъ: Гúспудакъ Гúспудакъ нйнъ агачá: тáга Åмáя андахсхíликъ ѫсадúкакукъ: тхíчи акаталакáкинъ, илянъ ахтанáчи.

26. Инáнъ аслáнъ туннухтакалимчи агнахтхичи туманинъ Кадáминъ каликъ кáюхъ танадáданъ, маликъ туманинъ ахтáлугинъ и́линъ Тхýнъ ачигаданáхтхинъ,

27. Тáга åмáя ѫсадúкакукъ: ѫмчи ѫхтакúнинъ. Тхíчи акаталакáкинъ канáганъ ахтанáчи: ағангúданъ макахтáданъ усюкимчи Илякиминъ аманúхтхичи.

28. Åмалигандакъ кíдакъ кáюхъ кигусимъ киғигинъ малгадúкакунъ, åмáганъ Авраамакъ Исаáкакъ кáюхъ Иáкувакъ, кáюхъ туннúнанъ ѫсиóнинъ Ағуғумъ аналигандакъ илянъ укудукакухтхичи, тáга тхíчи ѫтхисханáчи,

29. Маликъ кигакумъ адаанъ кáюхъ надаанъ кáюхъ чугумаданъ кáюхъ намаданъ ѫағананъ адúкакунъ, маликъ Ағуғумъ аналигандакъ илянъ тхидинъ сакағадукакунъ.

30. Уая кáюхъ алáнъ ѫсинъ, åмайгинъ итаинъ адúкакунъ, кáюхъ итаинъ åмайгинъ алáнъ ѫсинъ

адұқакунъ.

31. Инáнъ аналимъ илянъ амáганъ фарисийнъ ынáгаликъ, кáюхъ Аманáнъ туннухтáнанъ: үáганъ ысикъ кáюхъ амáнуда, Ирудакъ Тхйнъ асҳасáғанъ анухтакуғаңъ маликъ.

32. Кáюхъ нýнъ ысаканинъ: амáнуликъ ынáнъ айгакáғумъ нáнъ ысáчи: үáя, кúганъ ытхидакуғинъ кáюхъ канудгудакуғинъ үаймъ кáюхъ килáганъ маликъ кáнкунъ ысимъ аналимъ илянъ инадукақуғинъ.

33. Тáға ахтагаликуғаңъ үаймъ айгагиғанъ матакуғинъ киляғанъ кáюхъ ынáнъ агáланъ аналиғанъ илянъ туннúнакъ Ииусалимамъ углáганъ илянъ асҳадағулюгáнъ маликъ.

34. Ииусалимакъ, Ииусалимакъ, туннúнанъ асҳадгунá кáюхъ әдáминъ үячхисхáканинъ кúғананъ нýнъ асҳадгúсадана канáнъ ысаликъ аниқдúтхинъ тахсáнанъ тýнъ анухтанáкинъ, сакучáдамъ кугúютхинъ игасимъ сítханъ тахсаданáни нýнъ лидалипъ кáюхъ тхýчи матукачиолюкъ.

35. Уáя улячи масáюлюкъ имчи иғулгакуқъ. Тáға имчи ыхтакунинъ асликъ үағалакағулуганъ тхýчи тýнъ укудукалакáхтичи, Гúспудамъ асағанъ әдагáнъ әкáнакъ Благуслувигýкъ акукъ, ысалакағул-

тхичинáнь.

14 КАМГИКЪ.

1. Суммúтамъ аналигандъ илянъ атаканъ фарисийянъ туккуганъ улáганъ наганъ канунакъ хли́макъ кáганъ кули́нъ; кáюхъ амаянинъ Аманъ амгíгнанъ.

2. Уáя кáюхъ, тайягумъ умдúгимъ нағанá, матанáганъ Амáя кáданъ анкакá,

3. Уáкунъ аданынъ Иисусакъ макулинъ-акатанъ кáюхъ фарисийянъ амáнакъ: суммúтамъ аналигандъ илянъ угáямъ малгáхта маталгакуќъ, и?

4. Амаянинъ тóюнанъ кáюхъ адгáканъ, амáя кáнусханъ кáюхъ такачхíка.

5. Уáкунъ-аслынъ нйнъ йсакáни: амáганъ илькýмчи услáнъ ама вулáнъ ўмкамъ наганъ итхúнъ: иналигáганъ амáя кáюхъ Суммúтамъ аналигандъ ахтагáлимъ илянъ игудалакáга, и?

6. Уáкунъ кúни: амаянинъ наанъ андах-схидукаканинулюкъ,

7. Тáга уялгáканъ матакини: итанинъ йсханъ киминáни: акаяхтáликъ нйнъ йсанакъ:

8. Амáганъ чйхтимъ аданъ тхйнъ уялгагуминъ: итанимъ йсхамъ илянъ тхйнъ-унугудағанахтхинъ,

амáганъ   уялгáканъ   илинъ   тхýнъ   айхакъ
аѓанаѓулюгáнъ;

9. Кáюхъ   тхýнъ   уянакъ   кáюхъ   áманъ,
иликýминъ   аѓаликъ   юсаѓанаѓулюгáнъ;   исханъ   нáнъ
аѓáда;   маликъ   Инáнъ   аслáнъ   тхýнъ-аяѓитачхýсикъ
алáнъ   юсимъ   юсхамъ   ильянъ   тхýнъ-унусáминъ
аѓнáхтхинъ,

10. Тáѓа   амáганъ   уялгáкахъ   ахтагúминъ;
уáѓаликъ   аланъ-юсимъ   юсхамъ   ильянъ   тхýнъ,
унудáда,   тхýнъ   уянакъ,   илькýминъ   аѓаликъ,   юминъ
юсáхта   кулянгíнъ;   агитáданъ!   юнáнъ   кусянъ   тхýнъ-
унучá;   юнáнъ   аслáнъ   тхýнъ   асикъ   унучйнанъ
кадáгинъ   юминъ   самтáсикъ   адúкакуќъ.

11. Амáганъ   инакáмъ   тхýнъ   анунатáнамъ
тамадáга,   кинуѓисхадúкакуќъ;   тáѓа   тхýнъ   кинуѓит-
áнаќа   анунасхадúкакуќъ,

12. Тáѓа   кáюхъ   Тхýнъ   уяномъ   нáнъ   юсанакъ;
анáлимъ   ютманъ   кá   ама   аналикинанъ   кá
агуѓтагúминъ;   агитáдатхинъ,   кáюхъ   агитудáтхинъ
кáюхъ   илясатхинъ   кáюхъ   илянуминъ   улаѓйнамъ
туккунáгинъ   уядаѓанáхтхинъ,   кáюхъ   амáганъ   тхýнъ
уялагáхтанъ   кулинъ,   кáюхъ   аќисикъ   сулагáминъ
кулинъ.

13. Тáѓа   амáганъ   дуѓтасаѓикъ   агуѓтагúминъ;

итуғнанáданъ, кáюхъ тхíдинъ-кьюнъ кáюхъ иѓалúкинъ, кáюхъ укуку́ланъ уядáда,

14. Máликъ âсаѓутасáдакъ адукаkúхtхинъ, âмаянинъ íминъ акидукалакáгинъ máликъ; táга туннухтаѓугинúлюкъ âѓлагиѓинъ аслинъ íминъ ахсгадукакуниń маликъ.

15. Åманъ ásicкъ унучи́нанъ илинъ, амáганъ ýакунъ тúнакъ áликъ, Нгáнъ ïсака: Аѓуѓумъ аналиѓанъ иљанъ аманъ хлýмакъ кáнакъ, âсаѓутасáдакуќ!

16. Tága Åmánъ нáнъ ïсакá: атáканъ тайѓукъ аналиќи́нанъ кáганъ ануна агунакъ, маликъ амнáгуңъ ўјнакъ,

17. Кáюхъ аналиќи́нанъ кá аслýнъ малгáганъ акá нулгакуѓаnъ, талáнъ аманучхýнакъ уялгаканинъ ïсáхта: âкачи, ўсиóниnъ атхахсакадакуниń маликъ.

18. Кáюхъ ўсиóниnъ имчи туннúнакъ лидалиќ, матукалинану́люкъ. Итáнимъ нáнъ ïсакá: тáнакъ акикуќинъ âмая укухтакананáнъ маликъ аманунанъ матаќуќинъ: тхíнъ âякúкинъ, нунъ игниќатхинъ.

19. Агитасá ïсанакъ: чанъ анадиѓанъ вúланъ акикуќинъ, маликъ âмаянинъ таѓакининиń аманукуníнъ; тхíнъ âякúкинъ, нунъ игниќатхинъ,

20. Káнкунъ ïsicкъ ïсанакъ: тýнъ аягал-

Гику́кинъ ма́ликъ аманунганъ маталакáкинъ.

21. Ма́ликъ аманъ тáлакъ чýлуликъ, ўáкунъ аѓнакамъ нáнъ ўхтáнакъ Инáнъ-аслáнъ, ўlamъ тукку тхýнъ амкинисáдалика таламъ нáнъ ўсанакъ: анаяхтасáдалика аманукадагúминъ танадгусигам-áгимъ акалуѓинъ илинъ кáюхъ икукулиѓинъ илинъ итуѓнананъ, кáюхъ тхýдинъ кыóнъ, кáюхъ иѓдалукинъ кáюхъ укукуланъ кáюхъ ўанудáганъ акачхýда.

22. Кáюхъ тáлакъ ўсанакъ: аѓнáкаќъ! макинýнъ тхýнъ къяѓусанáтхинъ, чхасхáкунъ, ма́ликъ кáюхъ ѹсхаќъ малгалиќукъ,

23. Аѓнáкаќъ таламáнъ ўсанакъ: акалуѓинъ-аднинъ кáюхъ акалуѓинъ ауѓининъ адáгинъ ўýда, ўаѓагáлинъ âýда, тýнъ ўланъ тхýнъ часáхта кулиѓинъ.

24. Ма́ликъ имчи ўсахтаку́кинъ, амáкунъ уялгаканъ илинъ, тýнъ аналикýнанъ кá кáкукъ адукалáкаќъ Амнáгунъ уяѓаканъ, таѓа имичáгинъ амнаѓунанулюгíнъ ма́ликъ.

25. Анѓаѓикидагасáданъ Амáя ásicкъ айягака, ма́ликъ Амáя, алáликъ, нýнъ ўсакáнињъ:

26. Амáганъ аманъ Адáминъ ўáѓанакъ; адáнъ кáюхъ анáнъ, кáюхъ аягáнъ, кáюхъ аниќдúтхинъ,

каюхъ агитудáтхинъ, каюхъ ўнýтхинъ, тáға каюхъ инақамъ анѓилинъ қаѓахтакадалакаѓимулюкъ: âмая Тýнъ âчиғáканъ áғанъ маталáкақъ.

27. Каюхъ âманъ кристáнъ айгагусанаѓулюкъ, тáға Агалъкýминъ âќанакъ, âмая Тýнъ âчиғáканъ áғанъ маталáкақъ.

28. Амáганъ âманъ илькимчи, асхúтиқъ агўғанъ анухтáнакъ, итáнисикъ тхýнъ унутхадагúмъ, каюхъ суҳтадуканáтхинъ, асáсикъ инасхаганáнъ, сáнанъ анухтанáнанъ анáғинъ матахтáнъ?

29. Умáкунъ қулянýнъ, амáганъ âманъ игýмъ йкидусáкумъ каюхъ инадукахтагулюкъ, укухтáнанъ ўсюнгинъ âмая қалахтадукалакаканъ, î?

30. Туннухтáликъ ѯнанъ тайяѓукъ агукаликанъ каюхъ инанаѓиѓагалиќуќъ.

31. Áма амáганъ танамаѓуѓу, танамаѓуѓкасиýнъ áсикъ алithуѓиѓанъ айѓакúмъ тхýнъ-унутхадагúмъ, каюхъ каютухтáнъ сисýдимъ сисяňнъ, áсикъ алгидимъ сисямъ сисяғанъ кáданъ итáнисикъ санахтá туннуѓ-ягасадаѓулюкъ, î?

32. Икунъ магúмулюкъ, âманъ каюхъ, аматхалиќуќъ аүáнъ âданъ ўячхýғанъ акá, áсикъ тхýнъ илаликағанъ âйканъ.

33. Ингаматáликъ ўсюмчи тамадáганъ илянъ

амáкунъ маюхтанамъ ўсюнинъ анусалакаѓимулюкъ
Тинъ ачигаканъ аѓанъ маталакаќъ.

34. Алáгуќъ маюмъ иѓаманá акуќъ; таѓа
амáганъ алáгуќъ каюнъ їкитхúнъ алкутакъ нанъ
атхахтуладукахтакуќъ, ѫ?

35. Танамáнъ, каюхъ кикагнаманъ асля
калахтакуќъ алакаќъ, малаликъ садмудаѓанъ амáя
йтхисхадакъ. Аманъ тутакаѓиѓанъ тутусикъ мат-
анакъ, тутакаѓиѓта.

15 КАМГИКЪ.

1. Мýтаринъ каюхъ туннухтагуѓимъ ўсюнинъ
Амáя тутакигинињнъ, Адатханъ аѓахтадаканињ.

2. Таѓа фарисијянъ каюхъ аѓидгунъ – аќатанъ,
тунукьюхсикъ їсахтанањ: Инáя туннухтагуѓинъ
сухталикъ каюхъ асикъ ќадакуќъ.

3. Таѓа Аманъ имасуѓадасимъ гуматá нийнъ
їкаанињ:

4. Кинъ илькимчи, сисякъ євцанъ матакумъ,
каюхъ илинъ атаканъ їкитхумъ, сичинидимъ
сичинъ сигнахтá танадгучагимулюкъ илянъ
иѓукалагумъ, каюхъ їкинакъ укулакаѓимулюкъ,
аманъ илгаганъ аманудакъ?

5. Таѓа амáя укугумъ, игимъ каѓатасаканъ

канли́мъ кúганъ сúганъ акá,

6. Кáюхъ улáмъ áданъ úағакадагúмъ, агит-адáтхинъ кáюхъ иланúмъ-áнанъ уякадагумъ, кáюхъ нíнъ исадúкакукъ: тýнъ ásicкъ иниҳситáчи, тýнъ úвцаңъ ïкина́ укуку́кинъ,

7. Имчи ïсаҳтакúкинъ, ýниń кúгинъ атáканъ туннуҳтáгуѓимъ тхíнъ амтанáганъ áдагáнъ қағáтамъ анунагусá малгадúкакъ, сичйнидимъ-âтикъ сичйнъ сигнаҳтаганъ туннуҳтаѓуѓинúлюкъ, илинъ, амáкунъ тхíдинъ-ámтакъ алананинúлюкъ.

8. Áма, амáганъ анѓагíнамъ âтикъ драхмакъ матана́, амáганъ атáканъ драхмакъ ïкитхúмъ, йникъ ани́ликъ, кáюхъ улаńъ úмхисағанъ áғнакъ, кáюхъ илгáғанъ акá, аманъ укулакағимúлюкъ ï?

9. Táға укугумáнъ, агитáдатхинъ кáюхъ иланúмъ áнанъ уядúкакукъ, кáюхъ ïсадúкакукъ: тýнъ ásicкъ иниҳситáчи: драхмакъ ïкýтханъ укукукинáнъ мали́къ.

10. Имчи туннуҳтакúкинъ, Аѓуѓумъ Ангил-áгинъ и́линъ ïнгаматáликъ, кáюхъ атáканъ туннуҳтаѓуѓимъ тхíнъ-амтанáганъ áдагáнъ тхíнъ кағатакъ малгáдакъ.

11. Кáюхъ ïсанакъ амáганъ тайяѓумъ и́лянъ алакъ льляќъ малгáкакъ.

12. Кáюхъ илькинъ кингúгикъ адáмъ-нáнъ ѹсанакъ: áданъ! мáюминъ илинъ удíгимъ нúнъ малгáганъ акá нúнъ аѓáда, кáюхъ адá мáютхинъ нýкинъ чисикáкихъ.

13. Амнаѓунулюкъ анáлинъ ахсхакунíнъ, кингúгикъ лълякъ мáютхинъ Ѹсюóгинъ тахсакадагíмъ, амáтханъ танáганъ áданъ ѿյнакъ, кáюхъ амалигáнъ мáютхинъ чисиñакъ, иѓанáданъ макаҳтáликъ анѓаѓинамъ мáликъ.

14. Тáѓа амаянинъ Ѹсюóгинъ инатикунгинíнъ: амáнъ тáнамъ иљанъ аѓамъ анунасадá тхíнъ агúнакъ, мáликъ амáя алакаѓí аќáнакъ.

15. Мáликъ амáнуликъ, амáнъ тáнамъ атáканъ тайяѓúганъ иљанъ анѓаѓикалинакъ: тáѓа амáнъ амáя танáмъ áданъ ѿячхикá, сминийтхинъ амгиѓíхта.

16. Мáликъ амáя смиñиянъ канáниñ аћчикнáниñ килмáмъ-нáнъ чхадусáганъ иѓимъ-каѓатáсанакъ: тáѓа áсля нáнъ аѓикуќъ ануулюкъ.

17. Тáѓа амáя дакáтхинъ аќáсикъ, ѹсанакъ: канáнъ асáтикъ ауáнанъ áданъ иљанъ хли́макъ ѹманъ чхатáсакунъ, тáѓа тýнъ аѓамъ илягáнъ танадакадáганъ аѓикуќинъ!

18. Аћсикъ, áданъ áданъ ѿялиќъ, кáюхъ нáнъ ѹсаѓанъ: áданъ! тýнъ инимъ кáданъ кáюхъ

кадáминъ туннухтáгунъ макúкинъ,

19. Málikъ тýнъ аслиталакáгинъ тхýнъ льлянъ нунъ асахтáганъ; málikъ аўáнаминъ ýлинъ тýнъ сúда.

20. Åхсикъ, кáюхъ адámъ âданъ тхýнъ-айгáгнакъ, кáюхъ âмáя аматхаликукъ, адáганъ âмáя уку́канъ, кáюхъ игимъ-итуѓнисакá, мáсаканъ, ую имаѓукањ, кáюхъ âмáя ўмчулакаликá.

21. Táға льляганъ нáнъ ѹсакá: тýнъ ýнимъ кáданъ кáюхъ кадáминъ туннухтáгунъ макúкинъ, máликъ аслиталакáѓнинъ тхýнъ льлянъ нунъ асахтáганъ.

22. Táға адá таламъ-нýнъ ѹсанакъ: чухтákамъ иѓаманагусá âкасáчи, кáюхъ ѻнáя ахсасатхá, мáлаликъ атхúхсикъ нáнъ чучхйтха кáюхъ улихсхйтха.

23. Málikъ тилюнкамъ ачгуѓакá âкасаликъ, кáюхъ чунйтха, кáликъ, кáюхъ туманъ каѓатасадахтанъ.

24. Уáнъ тýнъ льлянъ асҳахтáнакъ, кáюхъ анѓаѓи-âкакукъ: ѻкихтáнакъ, кáюхъ укулгáкукъ, Máликъ тхýдинъ каѓатасадакалинанъ.

25. Táға лудáгикъ льля танáсханъ áнакъ; кáюхъ чйлуликъ уламъ адатханъ аѓакаликumъ, унúхъ

каюхъ тхидинъ кағанихтанаң тутакалинақъ.

26. Мáликъ тáланъ илинъ атáканъ ӣкадагýмъ, амáнакъ: ӯмáя алкутанаң малгáкунъ?

27. Ӓмáнъ нáнъ ӣсакá: агитудáнъ ӯағакуќъ: мáликъ адáнъ тилюнкамъ ачхуғака чунíкуќъ аманъ укудигá сúкумъ мáликъ.

28. Ӓмáя тхíнъ амкининақъ, мáликъ канутун-ағúлюкъ. Тáға амáнъ адá ӣтхадагýмъ Ӯмáя ӣхтакá.

29. Тáға Ӯмáя адámъ-нáнъ андаҳсҳýликъ ӣсанакъ: Уáя, тýнъ ӣганъ асатиќъ слúкъ ӣминъ аүакúкинъ, каюхъ нúнъ къяҳтасанатхинъ чҳалак-анúлюкъ аданағúлтинъ: тáға тхíнъ амáганъ каюхъ кúсламъ чидали нúнъ ағнағултхинъ агитáданинъ áсикъ тýнъ, кағатáкинъ кулянгíнъ.

30. Тáға ӣганъ лълянъ тхíнъ мајотхинъ анғайинаянъ иганадағйинъ áсикъ чисикадагýмъ, ӯағакуќъ; куляганáнъ тилюнкамъ ачхуғака чуникунъ.

31. Тáға амáнъ нáнъ ӣсакá: лълянъ! Ӣнáя тхíнъ аүаңъ ӯсиоғанъ тýнъ áсикъ адакуҳтхинъ, мáликъ тýнъ маюнинъ ӯсиоғинъ тхíнъ мајотхинъ áкунъ.

32. Тáға умáкунъ аданинъ тўманъ-кағатáликъ каюхъ тўманъ-иниҳситáкаунъ, ӯанъ агитудáнъ асҳаҳтанақъ каюхъ анғағи ӓқакуќъ: ӣкиҳтанақъ,

кáюхъ укулгáкукъ.

16 КАМГИКЪ.

1. Тáға кáюхъ áчиғакáмъ нýнъ ѹсанакъ: амáганъ тайягумъ туккú малгáкақъ, кáюхъ улánъ атхаҳтанасиқакъ матáнакъ, áмáнъ маюóниъ аҳтуҳтáлиқъ нáнъ ѹлаҳтáлиқъ сугáлакакъ.

2. Кáюхъ áмáя уýканъ, нáнъ ѹсакá, алкúтанъ йна кўминъ ѹғананйнъ тутакúкинъ? атхаҳтак-ағисанáминъ áданйнъ андáҳсҳикъ нúнъ ағáда, атáсиқъ атхаҳтакағýминъ маталакаҳтхинáнъ мáликъ.

3. Инáнъ-аслянъ атхаҳтакағýнакъ инакáмъ, иғýмъ ѹсанакъ: алкúтанъ мáганъ ѵ? тýнъ ағнáканъ улаганáнъ атхаҳтасанáниъ ильки́минъ сукали́кукъ аңухсулақáкинъ, аямъ малгá аяғиҳтакúкинъ.

4. Макаҳтанáниъ, аҳксасакúкинъ, ўlamъ атхаҳ-талгáганъ илянъ иғусхáгунъ, áмáкунъ улямчи илянъ тýнъ сúхтанъ қулянйнъ.

5. Кáюхъ, ағнакáмъ нáнъ адуғýнанъ уякад-агýмъ, ўсионинъ инакалухситáкинъ, итанимáнъ ѹсанакъ: ағнаканáнъ канáнъ адуҳтáльтхинъ?

6. Амáя ѹсанакъ: сýсякъ атхýтиқъ мáслакъ, кáюхъ нáнъ ѹсака: каликáнъ сúда кáюхъ анаяҳтáлиқъ тхýнъ-унúсикъ, алуғада: чáнидимъ

атикъ.

7. Инамáсикъ агитасаганáнъ ѹсакá: тáга тхýнъ канáнъ адúхталítхинъ? Âмáя анадахсхýнакъ: сýсякъ атхýтикъ псинíцакъ, кáюхъ нáнъ ѹсакá: каликанъ сúда, кáюхъ алуѓасáда: камчýнидимъ атикъ.

8. Кáюхъ атхахтакаѓинамъ лунáюлюкъ аѓнак-
аганъ ѹюкá махтхинъ âхсáасаликъ махтанáгинъ
кулянýнъ Уáнъ слóмъ льлянинъ, анáлимъ
льлянингъ, кингляхтýмчи и́лянъ âкулагусадалак-
аѓинъ.

9. Кáюхъ Тýнъ ѻмчи ѹхтакуѓинингъ туккусимъ
аѓанѓудаганъ кусягáнъ агитадахтáчи ѻмчи укуд-
áчи, амáганъ тхýчи итуѓнанадатхúмчи, âмаянинъ
улýмчи иначаѓининуѓюкъ и́линъ тхýчи сúхтанъ
кулинъ.

10. Анунаムюкъ и́лянъ лунáнакъ кáюхъ
анúнамъ и́лянъ лунáдакъ: тáга анунаムюкъ, и́лянъ
лунанаѓуѓюкъ кáюхъ анúнамъ и́лянъ лунадаѓуѓюкъ.

11. Инамáсикъ кáюхъ амáганъ тхýчи аѓан-
ѓудамъ туккуѓасиганъ и́лянъ лунанаѓуѓюкъ агúмчи:
кýнъ аѓандуѓануѓюкъ ѻмчи лусадукахтакуќъ?

12. Кáюхъ амáганъ унúкумъ мáюганъ и́лянъ
лунанаѓуѓюкъ агúмчи: кýнъ мáючи ѻмчи

аѓдукахтакуќъ?

13. Амáганъ тáлякъ масханáнъ алакъ тўккуќъ аýасакý алáкаќъ: малиќъ амáганъ атáканъ каѓахталаќанъ, тáѓа агитасá итухтáғанъ акá: ама атáканъ âдá сухтадуќакуќъ тáѓа агитасá игýмъ âкаяхтадукалаќа. Аѓуѓукъ каюхъ мамúнакъ^{*}) масханáнъ аýасакúчи алáкаќъ.

14. Уáкунъ ўсюнинъ тутáнанъ каюхъ фарис-
иянъ, âмáкунъ сирибракъ каѓахтанáнињ, каюхъ
âмаянињ Åманъ калáхтананъ.

15. Åмáнъ нйинъ ѹсакáнињ: анѓáгинъ кадáнињ
инакамчи тхíчи туннухтаѓуѓињулюќъ ѹмчи асаћ-
тадакуѓихи: таѓа Аѓуѓукъ каннúхчи âкатакуќъ:
амáганъ âманъ анѓáгинъ илянинъ âкатхасáданакъ
âмая Аѓуѓумъ кáданъ амаякнаќъ акуќъ.

16. Макуликъ каюхъ туннúнанъ Иуáннакъ
акйтаганъ; ўанъ илянъ тхíнъ ѹкитакъ Аѓуѓумъ
анали тудмалилгáкуќъ, малиќъ ўсюмъ тамадáга
каюкихтакúтињ м áсаканъ наганъ канудаку.

17. Таѓа ѹникъ каюхъ танакъ агатикихъ анайќъ
иламагдуќакукухъ, таѓа атаканъ чуѓуликъ мак-
улимъ илянъ илемахисикъ ѹкидукалаќакъ.

18. Усюмъ тамадáга аяганъ такачхисикъ, унуку

^{*}) Туккусиќъ.

игýмъ аягасанá, иғанáданъ-мáкукъ: кáюхъ ӯсюмъ тамадáга аýгамъ такачхисхакá иғýмъ аягáсанакъ, иғанáданъ-мáкукъ.

19. Амáганъ тайýгумъ тукку́ малгáкакъ; пурфракъ кáюхъ Виссúнакъ иғýмъ âхсатасадáнакъ, кáюхъ анáлимъ аканáганъ ӯсю́ тхýнь-акатáликъ кағатагусалидáнакъ.

20. Тáға амáганъ итуғнанадакъ малгáкакъ Пáсарикъ асаҳтá, âмáя садуғикъ сатмáлимъ âмйғанъ кадутúликъ анамýнакъ:

21. Кáюхъ тукку́намъ стúлуғанъ кугáнъ âхсхинъ иданáгинъ иғýмъ ачхұхтасáғанъ анух-талиқъ: кáюхъ сáгланъ үағатадáнáгинъ, кадúгинъ âмáя тамудакá.

22. Тáға итуғнанáдакъ танадакадáнакъ, кáюхъ âмáя Âнгиланъ Авраámамъ чидгýдаганъ кúганъ âданъ үясакáгинъ. Тукку́накъ кáюхъ танадакадáнакъ, кáюхъ âмáя танасхáкакъ.

23. Кáюхъ кúгамъ улáганъ нағанъ, тхýнь нанасáлиқъ-акúмъ, âмáя дáкинъ âғитýкумъ, аматхáнъ Авраámакъ кáюхъ Пáсарикъ âмáнъ илиданъ^{*)} укúнакъ.

24. Кáюхъ имáсиқъ, йсанакъ: áданъ Авраámакъ!

---

^{*)} Унучиý.

нўнъ тхйнъ итуѓнисада, кáюхъ Лáсарикъ âкачхйда атхўмъ антá тнамъ илянъ чихикадагумъ, кáюхъ áгнанъ кинанасáхта кули́нъ: ўа́нъ кгнамъ илянъ тнъ нанасакукиннъ ма́ликъ.

25. Тга Аврамакъ ѹсанакъ: анидунъ! иляминъ аач анѓисанаминъ илинъ иѓаманатхинъ сукаданахтинъ, тга Лáсарикъ иѓамананлюкъ: тга ўаймъ иная ўалиганъ тхйнъ кааткукъ, тга тхйнъ нанасакхтинъ.

26. Кюхъ иунъ ўсининъ кадгинъ тхчи кюхъ туманинъ кучхгинъ камдамъ анунасад тхнъ аукукъ, маикъ ўганъ âамчи ўанъ анухнакъ масхананъ ўяу алакъ, маикъ кюхъ аанъ âинъ ўанакъ адалюкъ.

27. Иннъ аслнъ аая ѹсанакъ: инамикъ тхнъ аякинъ, аанъ аанъ уланъ аанъ, Уяхда инанъ.

28. Иляминъ чнъ агитуданинъ малгакунинъ маикъ: иная амакунинъ атхаусхта, кюхъ аинъ ўанъ нансамъ исханъ аанъ ўаалагхтанъ кулинъ.

29. Аврамамъ ннъ ѹсака: Муисякъ кюхъ тунннанъ маткунъ: аинъ тутакакинъ.

30. Тга аая ѹсанакъ: кугу аанъ Аврамакъ!

тáға амáганъ асҳáхтанъ илинъ âдáнинь ўýнамъ агúмъ тхíдинъ-амтадúкакунъ.

31. Инáнъ аслáнъ Авраámамъ нýнъ ѫсакáгинъ: амáганъ Муисíякъ кáюхъ туннúнанъ тутагум-чинúлюкъ, амáганъ асҳáхтанъ илинъ аѓлагнакъ ахтагаликъ тутадукалакáгинъ.

17 КАМГИКЪ.

1. Тáға Иисúсакъ ачигакáмъ нýнъ кáюхъ ѫсанакъ: унáямъ малгá ўаѓалаканúлюкъ адукалáкакъ тáға âмáнанъ кулиланасáдакукъ, âмáкунъ кулянгýнъ ўаѓадананинъ.

2. Нгáнъ кўмъ агатýгинъ иѓаманакунъ, амáганъ мýльницамъ куганá уюганъ кўганъ инлисхакадагúнъ кáюхъ алáгумъ йлянъ анулá, тáға ўáкунъ кинúғинъ илинъ атáканъ унгасхáгинъ илинъ.

3. Инакáмчи тхíчи амгиѓáчи, тáға амáганъ агитасакáнъ кадаминъ туннұхтáгуnъ магúнъ, нáнъ ѫхтáда: маликъ амáганъ тхíнъ амтагúнъ, нáнъ игнида.

4. Кáюхъ амáганъ анáлимъ йлянъ улúнидимъ кадáминъ туннұхтáгуnъ магúнъ, кáюхъ анáлимъ йлянъ улунидимъ âдáнъ укуликъ кáюхъ ѫсагúнъ:

тыйнъ-амтакукинъ: нанъ игнида.

5. Каяхъ Апустуланъ Гуспудаманъ йсананъ: маниюкъ илягинъ амнагуучá.

6. Гуспудакъ йсанакъ амаганъ тхичи маниюсичи гурчыцамъ дахъсха санаталикъ матагумчи кумъ, уанъ смукувницамъ нанъ каяхъ йсакухтхичи: тхинъ-икисикъ, каяхъ алагумъ илянъ тхинъ итхида: амая кумъ тхичи тутикукъ.

7. Кинъ илькимчи, талиамъ танакъ сихина амалганъ амгигна матагумъ аманъ танасханъ чилугумъ: анаяхталикъ амануликъ, калугимъ чидаганъ тхинъ унучá, нанъ йсадукаликъ и?

8. Уакунъ каданинъ нанъ йсадукалакаканъ и, ангаликийнанъ ка нунъ атхахча маликъ тхинъ чачхукалагуминъ канъ каяхъ тананъ сйтханъ нунъ ауда: акадагуминъ каяхъ инакаминъ каликъ каяхъ танада?

9. Амая уанъ таланъ кафасадукакукъ и, игимъ киягулананъ чхананинъ кулянинъ? анухтасалакагинъ.

10. Инаматаликъ каяхъ тхичи, амаганъ имчи киягулананъ усюонинъ чхатхумчи, йсахтадачи: туманинъ таланъ аслитакафининулукъ акунъ, туманинъ малгагинъ аканъ, макунинъ маликъ.

11. Иирузалимамъ âданъ ūýкумъ, Åмáя Самарийамъ каюхъ Галилиямъ кучхíкихъ ágnакъ.

12. Táfa Åmáя atákanъ танадгúсимъ íлянь канукаликуѓáнь, âтикъ тайяѓукъ кáдунъ-такигтанáгинъ кáданъ âдаńь Åmáя нуќáгинъ, âмаяѓинъ аматхалиганъ тхíдинъ-âѓананъ.

13. Кáюхъ амилгíчи аѓанинасаликъ туннух-тáнанъ: Иисúсакъ тúманъ Åчиғáнакъ нýнъ Тхíнь итуѓнисадá.

14. Åмаяѓинъ укуќинъ, Åmáń нýнъ ïсак-аѓинъ: амáнуликъ, камгатуккунинйнъ тхíчи укучхíчи Máликъ âмаяѓинъ амáнукунъ, тхíдинъ амалíнанъ.

15. Táfa atákanъ илиńь тхíнь канунанъ, укухтáликъ чíлунакъ, амилгíнъ аѓанинасаликъ Аѓуѓукъ юнакъ.

16. Máликъ Åmáń китáганъ íлькинъ тхíнь канáхсикъ, Åманъ каѓáсанакъ: кáюхъ âмáя Самарянинакъ ánакъ.

17. Инáнъ-асляńь Иисúсакъ ïсанакъ: âтикъ тхíдинъ амалилáканъ ï? táfa катá сичýнъ?

18. Алкуликъ Аѓуѓумáń, алѓунáсикъ аѓиѓинъ âмаяѓинъ чилулáканъ, ūánъ инáканъ кинлáхтимъ тайяѓуганъ катагáнъ?

19. Кáюхъ нáнъ ѹсакá: âхчá, амáнуда, маниюсийнъ тхýнъ âгитикукъ.

20. Táға фарисýянъ илинъ âмáтхакъ, канаямъ Аѓуѓумъ анали ўаѓадúкакукъ нýнъ андахсхиканинъ Аѓуѓумъ анали тхýнъ укуѓатáликъ ўаѓадукалáкакъ.

21. Кáюхъ юладукалáкакъ: ўáя, ўáнунъ áкукъ, ама: ўáя, амáнунъ Аѓуѓумъ анали нагýмчи акуѓáнъ малика.

22. Кáюхъ âчиғакáмъ нýнъ ѹсанакъ: анатáлинъ ўаѓадукаунъ, âманъ илянъ анѓаѓимъ анѓаѓиѓанъ Лъяганъ аналигинъ илинъ атаканъ анáлика ахтагаликъ укуѓтамчи анухтадукакуѓтхичи, кáюхъ укуѓтадукалаќахчи.

23. Кáюхъ юмчи юладукакукъ: ўáя, ўáнунъ, ама: ўáя, амáнунъ: âманудалагáхтичи, кáюхъ агалáнъ айгагдалагáкачи.

24. Мáлика âмáкунъ амумъ матакиниñ амудáгинъ юнимъ акичанъ илянъ анá акитадакъ: юнаматáлика анѓаѓимъ-анѓаѓиѓанъ Лъя аналимъ илянъ адúкакукъ.

25. Táға ўáкунъ каданýнъ Âмáя амнáѓунъ иѓимъ нанасасаѓанъ матáкукъ, кáюхъ ўáнъ кингляхтимъ илянъ тхýнъ ниѓдукаку.

26. Кáюхъ âмáкунъ Нўямъ аналигинъ илинъ

маталгáканъ лиданъ кáюхъ анѓáгимъ анѓаѓýганъ
Лъяганъ аналиниъ илинъ маталгадукаакунъ:

27. Кáликъ тáналикъ аягалѓисикъ, угилѓисикъ,
âманъ Нúямъ илянъ кувчýгамъ нáганъ канука,
анáликъ, акýтананъ, кáюхъ алáгумъ-алаѓу ўáгаликъ,
мáликъ ўсюкъ масакаданакъ.

28. Кáюхъ юнаматáгусакъ малгакакъ Нúямъ
аналиниъ илинъ: кáликъ, тáналикъ акилáликъ
агáдгуликъ итхилáликъ, улахсýнанъ:

29. Тáга âманъ анáликъ илянъ Лúтамъ
Судúмамъ илянъ ютхáганъ илянъ, инимъ âдањъ
кýгнамъ кáюхъ смáгимъ чиҳтағанá кумдикалинакъ
мáликъ ўсюкъ асҳадгунакъ.

30. Кáюхъ анѓаѓимъ-анѓаѓýганъ Лъяганъ
тхýнъ укуғанисағанъ акáганъ аналиганъ юнайг-
усанинъ кáюхъ матадукааку́нинъ.

31. Инанъ анáлимъ илянъ, âманъ кáмумъ
кўганъ áнакъ, тáга-мáюнинъ ўлямъ нáганъ, áнакъ,
âмая мáютхинъ сўғанъ кимлагáхта: кáюхъ âманъ
танáсханъ áнакъ, кáюхъ агалимудáғанъ чилулагáхта.

32. Лúтамъ аягá âданихтадáчи.

33. Âманъ анѓйнъ аглисанакъ âмáнъ âмáя
йкидукаку: тáга âмáнъ, юкýнамъ, âмáнъ âмáя
анѓаѓидукаку.

34. Имчи йсаҳтакўкинъ: йнáнъ амгимъ илянъ атаканъ исхáсимъ кўганъ алакъ адўкакуќ; атаканъ сулгадуќакуќ, таѓа агитаса ағиладуќакуќ.

35. Алакъ тхидикъ асикъ кичидуќакунъ: атаканъ сулгадуќакуќ, таѓа агитаса ағиладуќакуќ.

36. Алакъ танасханъ адўкакуќ: атаканъ сулгадуќакуќ, таѓа агитаса ағиладуќакуќ.

37. Уакунъ аданынъ Нгањъ йсакакъ: кананунъ, Гуспудакъ? Таѓа Аманъ нийнъ йсаканинъ: аманъ улумъ илянъ анаганъ, илянъ сагамагинъ тхидинъ тахсадуќакунъ.

18 КАМГИКЪ.

1. Каюхъ имасуѓадасикъ нийнъ икаанинъ, маталгалигийнъ ауанъ-үсюганинъ камгалгадағинъ аканъ, каюхъ туманъ инагнихтанаканулюкъ.

2. Исаҳталикъ: амаганъ танадгусигамагимъ илянъ атхагаянакъ анакъ, амая Ағуғукъ иғаҳтанагулюкъ каюхъ анғағинъ аяғихтанағулюкъ.

3. Таѓа аманъ танадгусигамагимъ илянъ амаганъ угиқиқадаҳтакъ каюхъ малгакъ: каюхъ амая аданъ ўағаҳтаканъ наңъ туннуҳтака: анакусанъ илянъ тийнъ сисмида.

4. Таѓа аманъ масатуюкатхяюлюкъ. Таѓа ўанъ-

агалáнъ инакáмъ игýмъ ïсанакъ: тýнъ кáюхъ Аѓуѓукъ иѓаѓтаѓдагалилакакинанъ, кáюхъ анѓáгинъ аяѓиѓтаѓдагалилакакинáнъ.

5. Тáѓа ўáнъ угиќикадáхтакъ сакáгатакъ нúнъ аѓталáкаќъ, мáсаканъ сисмиќанъ, атáсиќъ аѓáминъ аќадáликъ тýнъ асћанидалагаѓта кулиќнъ.

6. Кáюхъ Гúспудакъ ïсанакъ: тутакúчи, атхаѓайnamъ аѓанѓúдаганъ йѓтанáгинъ.

7. Аѓуѓукъ имичаѓйтхинъ Аѓáмъ анáлиќъ кáюхъ амáхъ имачѓинáгинъ, кáюхъ сисмиѓанъ ататасаѓдагалилакáхтхинъ сисмидукалáканъ й?

8. Имчи ïсаѓтакúкинъ, анаяѓтасакинъ нýнъ сисмиќикъ аѓдукакуѓинъ. Тáѓа анѓáгимъ-анѓаѓиѓанъ Лъля, ўаѓагúмъ, удаńъ тáнамъ кúганъ манѓюќъ укудúкакуќъ й?

9. Кáюхъ агитасанинýнъ ïсакáгинъ, амáкунъ инакáмчи тхíчи туннухтаѓуѓинуѓюќъ тхíчи самтáсалиќъ униталиќъ, кáюхъ агитасакачи ситхуѓитананýнъ, имасуѓáдасимъ гуматá йнакъ:

10. Алакъ тайяѓукъ камгáхкинъ кáмгамъ улáганъ нáганъ кануѓнакъ: атаканъ фарисијакъ анакъ, тáѓа агитасá митáриќъ анакъ.

11. Фарисијакъ, анкалиќъ, инакамъ илимъ камгáнаќъ ўматáлиќъ: Аѓуѓукъ! тхýнъ каѓасак-

ўкинъ, анѓаѓимъ агитáсанинъ лиданáгинъ лидалак-
áкинъ, чхагиликъ, итуѓнихтакаѓиликъ иганáдаликъ,
áма ўáнъ митáракъ лиѓакъ.

12. Нидíлимъ йлянъ алгидимъ тýнъ
снахтадакуќинъ: каюхъ маюхтáгнинъ укунáни
ўсюонинъ илинъ адусанáни аѓдакуќинъ.

13. Тáга Митáрикъ, амáтханъ анкахтали
йнимъ áданъ дáкинъ аѓисхалихъ иѓајоѕанакъ:
тáга, симситхинъ тугамихталикъ, туннухтанакъ:
Аѓуѓукъ! тýнъ туннухтагуѓикинáнъ нунъ итуѓисакъ
áхтхинъ!

14. Имчи йсахтакуќинъ, амáнъ илянъ, ўáнъ
ачигусадасхáкумъ уламъ áданъ ўјнакъ: маликъ
ўсюомъ тамадáга инакáмъ тхýнъ кусяѓитанá,
кинугисхадуќакуќъ: тáга тхýнъ кинугитанакъ,
кусяѓисхадуќакуќъ.

15. Каюхъ аниќдунъ Аданъ ўаѓасакакъ нийнъ
Тхýнъ аѓасакáгинъ, кулињнъ: тáга ачиѓаканъ
ўакунъ укухталикъ, амакунъ аѓлихтánанъ.

16. Тáга Иисúсакъ, амакунъ йкадагимъ,
йсанакъ: аниќдунъ иѓутхинъ Аѓаминъ аќахтанъ,
каюхъ нийнъ аѓлихталагананъ: йкунъ лиданъ-нийнъ
Аѓуѓумъ ангали акуѓанъ маликъ.

17. Аѓанѓулаканъ имчи туннухтакуќинъ: аманъ

Аѓуѓумъ аналій сұнағұлюқъ, аниќдукъ: лідалиқъ: амáнъ нағанъ канудукалакáға.

18. Кáюхъ тўккунъ илинъ Амáя амáганъ амáнамъ акá: Ачиғáнамъ иғаманасадá! алкúтанъ мáкинъ, анѓáғимъ инадукаганұлюқъ йлянъ аѓáкинъ кулиň?

19. Иисúсамъ наńь ѫсакá: алкúликъ иғаманасáдакъ Нұнъ асаҳтакұхтхинъ? атаканъ Аѓуѓумъ углағáнъ, иғаманасáдакъ малгалáқакъ.

20. Макáхсинъ ақаталұхтхинъ: иғанадағанáхтхинъ, асҳатхағиғанáхтхинъ чхағиғанáхтхинъ атхағáямъ ағанѓúданинъ ӣхтадалагáхтхинъ, адáнь кáюхъ анаńь самтадáда.

21. Тáға амáя ѫсанакъ: суганғиғáнъ ақítамъ илянъ ӣнаяңгинъ усюнýнъ тýнъ чҳатакáниń.

22. Иисúсакъ ўáкунъ тўсикъ, наńь ѫсакá: кáюхъ атакáкунъ ýминъ исхалакáгинъ: амáганъ матанáминъ ўсюнгинъ агачá, кáюхъ итуғнананиń ахтуғáда, маликъ ýниń күниń тукку́симъ иғаманасáданиń матадукакұхтхинъ, кáюхъ ақáликъ, Агалькиминъ айгагáда.

23. Тáға амáя, ўáкунъ тўсикъ, тхýнъ кулилянýнакъ, туккусáданамъ маликъ.

24. Тáға Иисúсамъ тхýнъ кулилянинá укухтák-

анáнъ исакá: туккúсимъ амнаѓúнињ маюќтанамáнъ Аѓуѓумъ аналиѓанъ и́лянъ аѓамъ малгá каюѓнасáдакуќ!

25. Мáликъ Вирблюðакъ агáча кúмъ ѫнгúкамъ даглукихъ агсмилиќуќъ, тáѓа туккúсимъ амнаѓúнињ матанамъ нáнъ Аѓуѓумъ аналиѓанъ и́лянъ аѓамъ малгá ан्यюнáкуќъ.

26. Уáкунъ тутáнанъ ѫсананъ: тáѓа кíнъ тхíнъ аѓидукахтáкуќъ?

27. Тáѓа Амáя ѫсанакъ: анѓáѓинъ и́линъ малгадуканúлюкъ Аѓуѓумъ маѓталѓуќуќинъ.

28. Тáѓа Пýтракъ ѫсанакъ: ўáя, туманинъ ўсиóнињ иѓулѓáлиќъ кáюхъ Агалькýминъ айгагиќунъ.

29. Амáнъ нáнъ ѫсакáгинъ аѓанѓулáканъ эмчи ѫхтакúнињ: амáганъ Аѓуѓумъ аналиѓанъ куляѓанъ улáнъ, ама тхíнъ-агúнакъ, ама агитудатхинъ, ама ўнгítхинъ, ама аягáнъ, ама аниќдúтхинъ иѓúнакъ масалíлакаќъ.

30. Кáюхъ ўáнъ аслимъ и́лянъ ѫáкунъ айханъ сулаканúлюкъ алáкаќъ, кáюхъ амáѓикъ слúмъ инадукаганúлюкъ и́лянъ.

31. Тáѓа јатимъ алакъ сигнахтá ѫчиѓакатхинъ иќадагимъ, нíнъ ѫсанакъ: ўáя, Ииусалимамъ

âданъ âнакаликунъ ма́ликъ туннúнанъ кусянинь анѓáгимъ ánѓаѓиганъ Лъляганъ âдага́нъ алуѓтасаканъ ўсюонинъ каюхъ малгадúкаунъ.

32. Мáаликъ Åмáя, малигаламулога́нъ каюхъ итуѓниѓама́нъ каюхъ кúганъ куйѓимиҳсхама́нъ, Åмáя агнамихтани́нъ ахсгадúкауќъ.

33. Мáаликъ тугамигадúкауќъ, каюхъ асҳас-хадúкауќъ: ма́ликъ кáнкунъ ѹсиќъ аналимъ илянъ âѓлагдúкауќъ,

34. Тáға âмаянинъ ўкунъ илинъ аслйнинь таѓакуѓинъ анану́люкъ: ўакунъ тўннунъ нийнъ чачиѓинанъ ма́ликъ, ма́ликъ амаянинъ йѓананъ таѓахтанану́люкъ.

35. Тáға Åмáя Ириху́намъ илянъ аѓакалик-уѓа́нъ, атаканъ укуку́лакъ, акалуѓимъ чидáѓа́нъ унучи́ликъ, сисми́сикъ âннакъ.

36. Тáға анѓаѓинъ илянъ агикунъ, тута́ликъ, âманаќъ: ўмáя алку́нанъ малгаќунъ?

37. Нга́нъ ѵсакаќъ: Иисусакъ Насурыйякъ аќакуќъ.

38. Инáнъ асля́нъ âмая иманаќъ: Иисусакъ Дави́дамъ лъля! ну́нъ тхийнъ итуѓнисада.

39. Кадима́данъ айгáгнанъ âмая аѓлихтака, туннулагáхта кулягинъ: таѓа âмая каюхъ

ағанинáгусаликъ имачхикалийнакъ: Давíдамъ льля!
нúнъ тхýнъ итугнисада.

40. Иисúсакъ тхýнъ-âгатхадагímъ Âдámъ
âкалахта къягусакá: кáюхъ âманъ Илякигímъ
ағáкукъ, âмáя âматхá.

41. Илькýмингъ алкúтанъ анухталítхинъ? Âмáя
йсанакъ: Гúспудакъ! укухтакáгинъ акáхта қулянгýнъ.

42. Иисúсамъ нáнъ йсакá: укухтакағýнъ âкада:
тхýнъ маниюсýнъ тхýнъ âгитикукъ.

43. Мáликъ âмáя йналигáганъ укухтакағý
акáликъ кáюхъ Ағуғукъ йюликъ Âмáнъ-агалáнъ
тхýнъ-айгáгнакъ: мáликъ анғáгимъ усю, үáкунъ
укухтáликъ, Ағуғумáнъ қáфакъ áгнанъ.

19 КАМГИКЪ.

1. Ингаматхадагímъ Иисúсакъ Ирихúнамъ
нáганъ канúнакъ, мáликъ âманъ áгнакъ.

2. Уáя кáюхъ, амáганъ митáримъ тукку,
Закхýякъ асаҳtá, малгáкаkъ âмáя кáюхъ
маюғусáданакъ.

3. Кáюхъ Иисúсакъ укухтáғанъ илгáнакъ, кýнъ
Âманъ ахtá: тáға анғáгинъ агалингýнъ
асанағигдагаликá, каянамúлюкъ мáликъ.

4. Кáюхъ кадмудáғанъ тхýнъ идгигитхадагímъ,

смуку́вницамъ кúганъ âнáнакъ, Åманъ ýку́ганъ куланíнь: Åмáнъ âмая чидáга агýганъ м áтакá м áсаканъ.

5. Иисúсакъ, ûанудáганъ ýáфакумъ, ûлуѓикумъ, âмая уку́канъ, каюхъ нáнъ ѹсакá: Закхýякъ! анаяхтáликъ кимáда: ýањъ анáлимъ илянъ улáминъ нáганъ Тíнъ áганъ матакукинáнъ м áликъ.

6. Åмáя каюхъ анаяхтáликъ кимкадагíмъ, каюхъ Åмáя игýмъ каѓатáсаканъ сукá.

7. Каюхъ ýаянинъ ýсюмъ, укухтакинíнь, туннукьюкаликанинъ, каюхъ туннухтáликъ инáя тайѓумъ туннухтáгуганъ âданъ, канúкукъ.

8. Тáѓа Закхýякъ анкаликъ Гуспудамáнъ ѹсанакъ: Гуспудакъ! м аюнингъ анáнинъ итуѓ-нананинíнь тýнъ аѓиганъ каюхъ амáганъ âманъ анáгинъ нáнъ итуѓниѕаканъ сиҹинъ ѹсикъ нáнъ аѓиганъ.

9. Иисúсамъ нáнъ ѹсакá: ýаямъ ýањъ улáмъ нáнъ âѓитикъ ýаѓакукъ, каюхъ инáя Авраамамъ льля акуѓањъ м áликъ.

10. Анѓаѓимъ-анѓаѓиганъ льля ѹкýнакъ укулиќ кáюхъ âѓисаѓанъ ýаѓанаѓањъ м áликъ.

11. Тáѓа âмаянинъ ýакунъ тутакунíнь, имасуѓадасикъ илалѓиѕанакъ: Åмáя Иирузалимамъ

âмíѓанъ áнанъ кáюхъ анухтáсананъ, Аѓуѓумъ анали тхíнь-аѓасáганъ áхсикъ âмаянинъ анухтáсананъ.

12. Инамáсикъ кáюхъ ïсанакъ: амáганъ тайяѓукъ тўккумъ кингляхчанъ илянъ ахтанá амáтханъ танáганъ âданъ тхíнь айхáнакъ, танамаѓуѓуѓáсикъ сукадагúмъ, кáюхъ чилúѓанъ кулиń.

13. Мáликъ áтикъ талáтхинъ ïкадагимъ, áтикъ мýнанъ*) нýнъ áѓнакъ, кáюхъ нýнъ ïсаканинъ: чилúѓингъ кадáнъ, суѓтáкинъ таясáкачи.

14. Тáѓа âмáнъ тáнамъ тайяѓúганъ âмáя каѓахтакáгинуѓюкъ, мáликъ агалáнъ ауѓахъ айхахтачхикáгинъ ïсаѓтá туманинъ малатулакакъ, илянинъ танамаѓуѓуѓаѓанъ кулягáнъ.

15. Мáликъ танамаѓуѓáсикъ сукадагимъ, чиѓлукумъ: âмакунъ талáтхинъ âдáмъ уялгáхтанъ къяѓусáнакъ, âмакунинъ сирибракъ аќа тхíнь, амáганъ кýнъ илинъ сáнакъ укунанинъ âхсасакигинъ кулиń.

16. Итáникъ ўáѓаликъ кáюхъ ïсанакъ: Аѓнáкакъ! мињанъ áтикъ мýнакъ ўаѓáсакуќъ.

17. Кáюхъ нáнъ ïсакá: áнъ, тálamъ иѓамана âмáкунъ анунаңуѓюкъ ўлинъ лунасакáминъ кулян-

---

*) Инкатинъ сирибракъ.

йнъ тикъ танадгусигамагинъ атхағусаҳтаминъ суда.

18. Алакъ сикъ агаликъ, юхъ санакъ: ағнакъ минаянъ чанъ минакъ агасакуқъ.

19. юхъ ананъ санакъ: тхинъ юхъ чанъ танадгусигамакъ атхағусаҳтатхинъ.

20. Канкунъ сикъ агаликъ, юхъ санакъ: ағнакъ! ая тхинъ минаянъ, манъ уюлимъ синиганъ имгуҳтаканъ, иклуҳтаканъ.

21. Тайғумъ каннуҳту акуҳтхинъ: налиғанъ аканулюкъ судакуҳтхинъ, юхъ чисикатхинулюкъ тахсадакуҳтхинанъ маликъ тхинъ иғаҳталикъ (мақанинъ).

22. Ағнакамъ наң сака: туннутхинъ иминъ атхағаясананъ, таламъ адалуда! тинъ тайғумъ каннуҳту, акукинъ нанунъ аканулюкъ судакукинъ, юхъ чисиканулюкъ тахсадакукинъ, тхинъ катасакуҳтхинанъ:

23. Алкутанъ кулянинъ тинъ сирибранъ таяннанъ нињ ағнағулхинъ, тинъ агагунъ, нанъ айхасхинъ сукингъ кулянинъ?

24. юхъ кадамъ-анкаҳтананинъ санакъ: минакъ илянъ сутха, юхъ тикъ минакъ матанаманъ ағатха.

25. Кáюхъ нáнъ ïсакакъ: аѓнáкакъ! áтикъ мýнакъ и́лянъ акú ïна.

26. Имчи ïсахтакúкинъ, матакаѓнамъ тамадаг-анáнъ, акаѓилгадúкакукъ: тáѓа матакаѓинамúлюкъ и́лянъ, áманъ кáюхъ маталинá, и́лянъ сулгад-úкакукъ.

27. Тáѓа тýнъ анакусáнинъ, áмáкунъ и́лянинъ тýнъ танамаѓуѓуѓанъ кулянгíнъ, тýнъ масатун-анúлюкъ, ўанудáѓанъ áкасáкадагúмчи, кáюхъ кадáминъ тугамихтáтхинъ.

28. Уáкунъ ïкадагíмъ, Áмáя кадмудáѓанъ Тхýнъ айгáгнакъ, Иирузалимамъ áданъ áнгалиликъ.

29. Máликъ Вифафагíямъ кáюхъ Вифáниямъ áданъ, кáямъ, Илиúнакъ асахтáганъ и́лянъ аѓакаликumъ, áлакъ áчиғакáкинъ аманучхíнакъ.

30. Исанакъ: кадáгинъ танадгúсимъ анáганъ áданъ ўýчи: áмалиѓанъ канугúмчи, ўсламъ áкасáѓуганъ кисачаѓí укудукакухтхíчи, áманъ анѓáгинъ илинъ áсля кúганъ унучикукъ анаѓúлюкъ: чилилгакадагúнъ áмáя акалатха.

31. Кáюхъ амáганъ кíнъ тхýнъ áмáнакъ-агúнь: алкусакáмчи чиликúчи? ингаматáликъ нáнъ ïлгáх-танъ: Гуспудамáнъ анухтанáкукъ ўа.

32. Аўахтáканъ амáнуликъ, Áмáнъ нýнъ

йкáнинь матáгинъ, кáюхъ укúнанъ.

33. Táfa ámáyiniñ úslamъ ákasagúganъ kisadusí чиликунъ, ámanъ maþtánanъ nýnъ ïsakáginъ: uslínkakъ alkusámchi чиликуþtchíchi?

34. Ámáyiniñ anðaþcxiñanъ: Гуспудамáнъ anuhtanákuçъ ûa.

35. Málalikъ ámáya Isúsamъ ádanъ ûagásaçakъ: káyoхъ uslínkakъ chuhækáchi náñ chachisakadámchi, Isúsakъ kúganъ unutachxíkáginъ.

36. Málikъ Ámáya áyhxakuðanъ: akalúðanъ ílyanъ ámáyiniñ chuhækáchi agidgúðtakáginъ.

37. Táfa Ámáya Iliúnamъ kayaðáñ kimalúða amatxaðatákaлиkuðanъ: áchigakamъ amnaðusádaninъ ûsóginъ tħidinъ kaðatálikъ Aðuðukъ, ýolikъ aðaninakaliñanъ, alakáðanánь malgakáginъ ukuh-takámchi ûsóginъ kuðanýnъ.

38. Tunnuðtálíkъ: Tannamaðuðuganъ Gúspudamъ acáganъ ádanъ ákaná blaguслuviðíkuçъ! ínimъ kúganъ sakáðatakъ káyoхъ kuságinъ ílinъ amchúðakъ!

39. Káyoхъ anðaþcxiñ kuchhindíñ farisíyanъ iliñnъ náñ ïsakáginъ: Áchigánakъ! áchigakátxinъ aðlíða.

40. Táfa Ámáya anðaþcxiñlikъ nýnъ ïsakáginъ: ímchi ðxtakúningъ, amáganъ ðngayginъ imachxíkad-

агўгинъ, кугáнанъ кáюхъ имачхикалидúкаунъ.

41. Кáюхъ танадгусигамáгимъ âдатхáнъ агак-
аликumъ áмáя укухтаканáнъ, кидакаликá.

42. Кáюхъ ѫсанакъ: áнъ, амáганъ тхíнъ кáюхъ
аналинъ áхсасалигúминъ кúмъ, áманъ сакаѓатáминъ
нáнъ íминъ анасанáнакъ! Тáға ѫаянинъ ѫаймъ
дáминъ илькинъ чачиѓíкуунъ.

43. Аналинъ кúминъ ѫаѓадúкаунъ, анак-
усатхинъ имунúнъ âнугдúкаунъ, мáюхъ тхíнъ
имудúкаунъ мáликъ имúнуминъ ѫсюóганъ âдагáнъ
тхíнъ танакуладúкаунъ.

44. Кáюхъ угаладукакúхтинъ кáюхъ аник-
дутхинъ нáгминъ асҳадгулгадúкаунъ, мáликъ
нáгминъ кугáнакъ куганакáсимъ кúмъ á аѓиладук-
алáкакъ, áмáкуунъ íминъ нухтáлананъ аслитанá
тағанаминулюкъ кулянгíнъ.

45. Кáюхъ кáмгамъ улáганъ нáганъ канук-
адагíмъ, агадгукаѓíнанъ кáюхъ акилáнанъ áмáнъ
наганъ ѫтхидгукалинакъ.

46. Нгíнъ туннухтáликъ алухтáлакунъ: Тýнъ
уланъ камгамъ улá áкукъ: тáға тхíчи таяѓунáгимъ
чиҳча ѫнáя ѫтикучи. (Исаиямъ: 56, 7. Иеримиямъ:
7, 11).

47. Мáликъ анáлимъ áканáганъ ѫсюгáнъ

кáмгамъ улáганъ нáганъ áчигáнакъ. Táfa итáникъ камгатукунинъ кáюхъ áгýдгунъ áкáтанъ кáюхъ анѓáгинъ алихтанáгинъ Áманъ асћасáгинъ илгáнанъ.

48. Кáюхъ укухтаканинúлюкъ, аслининъ кúганъ мáхчи: анѓáгинъ ўсюонинъ Илянъ агахталакаканъ тутакá мáсакинъ.

20 КАМГИКЪ.

1. Áмáкунъ анáлинъ илинъ атáканъ анáлимъ илянъ, камгамъ улáганъ нáганъ анѓáгинъ Áмáя ачигаликъ кáюхъ нýнъ тунусачхýсанъ їхтакунинињъ: итáникъ камгатуккунинъ кáюхъ áгýдгунъ áкáтанъ алигинъ áсикъ Илянъ афакáгинъ.

2. Кáюхъ Нгáнъ їсакáгинъ, алкумъ аслитак-аѓисиганъ кусягáнъ їкунъ тхýнъ макúхтхинъ, ама кíнъ ўáнъ аслитакаѓисикъ Иминъ áѓнакъ?

3. Áмáнъ андахсхýкинъ нýнъ туннукаѓинъ атакáкунъ Тýнъ ýмчи амасáданъ, кáюхъ Нýнъ їчикáганъ:

4. Иуáннамъ камгадусý йнињъ кунйнъ áнанъ ї, ама анѓáгинъ илинъ ї?

5. Táfa áмайнињъ, инакáмчи иляманъ ангилакáдананъ, туннухтáликъ: амáганъ їсагуѓинъ:

йнинъ кунйнъ: йсадўкакукъ: кáюхъ агúнъ тхýчи алку́саканъ âмая лусакачиоюкъ?

6. Tága амáганъ йсагúнинь: тайягунъ илинъ: анѓáгинъ ўсюонинъ туманъ нуѓдаликъ асҳадгудўкакунъ, Иуáннакъ туннúнакъ ана, âмаянинъ лусакунъ маликъ.

7. Кáюхъ андахсхйнанъ: âка тағалгалáкакъ, илянъ ахтанá.

8. Иисúсамъ нйнъ йсакáнинь: кáюхъ тйнъ имчи йдукалакáғнинъ, алкутамъ алитакағиланáганъ âдагаnъ йкунъ маданá маданáнинь.

9. Маликъ Âмая ўаnъ имасуғáдасикъ анѓáгинъ нйнъ йхтакалинаkъ: амáганъ тайягукъ винугráдакъ итхикадагýмъ, винугráдаринъ нйнъ кáюхъ áғнакъ, маликъ слукидáгинъ нйнъ амáнунаkъ.

10. Кáюхъ илянъ áғанъ акámъ илянъ винуградаринъ âдáгинъ таланъ аманучхйнакъ винугráдникамъ илянъ кáюнъ наnъ ағýканинъ кулянйнъ: таға винугráдаринъ, âманъ ката кадáманъ, масаталáканъ аманучхйнанъ.

11. Кáюхъ талámъ агитасá аманучхйнакъ: таға âмаянинъ ўаnъ кáюхъ катахсикъ кáюхъ малигасакадагимúлюкъ, масаталáканъ аманучхйнанъ.

12. Маликъ кáюхъ қанкунъ йсиkъ аманучхйн-

акъ: таға амайгинъ, аманъ кáюхъ үналгикадáманъ, итхйнанъ.

13. Инáнъ асляնъ Винугráдникамъ аѓнакá ȫсанакъ: алкúтанъ мáкинъ? лълянъ итухтасáданъ аманучхйнанъ: аманъ укугúмчи, аягихтадукамасуќунъ.

14. Таға Винугráдаринъ, амáя укуманáнъ инакáмчи илямчи ангилакадакáгинъ, туннухтáли克ъ: йнáя ȫсхакъ исхахтáганъ аѓнакъ, амáнуликъ асҳасхáхта, мáликъ исхá туманинъ мáюкъ адúкакукъ.

15. Мáсакинъ амáя Винугráдникамъ илянъ ȫдусакадаманъ, асҳатхáнинъ. Таға винугráдникамъ аѓнакá, амáкунъ алкúтанъ масадúкакукъ?

16. Уáгаликъ амáкунъ винугráдаринъ кáюхъ асҳадгудúкакукъ, мáликъ винугráдниканъ агитасангининъ аѓдукакунъ, Таға ӯáкунъ тутáманъ ȫсананъ: малгадукалакáгинъ.

17. Таға Амáнъ дамгukининъ ȫсакáни: ӯакунъ алухтáсаканъ, алкúтанъ кантáкунъ: кугáнакъ, аманъ аӯаанъ мачхидалисалакáкинъ анусакá, амáя аманъ икугимáнъ тхйнъ камгýсанакъ? (Псаломъ 117, 22).

18. Амáнъ кугáнамъ кúганъ ȫнамъ тамадáга,

тхýнъ сиҳидўкакукъ: тáға âманъ кúганъ инáнъ âмáя тильмидўкакукъ.

19. Кáюхъ ïнгáнъ аслýнъ камгатуқкúниъ кáюхъ âгíдгунъ âкáтанъ чáчи Кúганъ кумсикигинъ кулиниъ илгакáинъ: тáға анѓáгинъ иѓаҳтáнанъ: ўанъ имасуѓáдасикъ кулькýмчи âмáя ïхтана, таѓакúчи мáсакинъ.

20. Кáюхъ Âмáя âкаяҳтáкинъ, тайяѓумъ адалúданинъ âманучхýнанъ, âмаянинъ тайяѓумъ анѓаѓисигáинъ тхýдинъ лидатáликъ, амáганъ Âмáнъ туннúганъ и́лянъ âгисáғанъ анухтáнанъ, Âманъ туккугíнъ кáюхъ Игýмунаамъ аслитак-аѓичанáнъ аѓиѓинъ кулянгíнъ.

21. Кáюхъ âмаянинъ Âманъ âмáнанъ: Âчиғ-анакъ! туманинъ âкatalгáкунъ, Тхýнъ аѓанѓудал-аканъ туннүхтáликъ кáюхъ âчиғадакуҳтинъ, маликъ анѓáгинъ сагикудаганъ кú укуҳталакаҳтхинáнъ, тáға аѓанѓудалáканъ Аѓуѓумъ акалуѓанáнъ ачиғадакуҳ-тихинъ.

22. Туманинъ нýнъ малгáхтанъ маталгáкунъ й, Кýсаримъ нáнъ акáғимъ малгá, áма кугú й?

23. Тáға Âмáнъ адалусанáгинъ âмаянинъ âхсáсакинъ, нýнъ ѫсакáгинъ: алкúликъ Тýнъ унгаякуҳтичи?

24. Динáриякъ Нúнъ укучхítха, кíнъ укуѓáча кúганъ акú кáюхъ алúѓa? Åмаянинъ андахсхýнанъ: Кíсаримъ.

25. Åмáнъ нýнъ исакáгинъ: юнамáсикъ кáюхъ Кíсаримъ маю́ Кíсаримъ нáнъ аѓдáтха, тáѓa Аѓуѓумъ маю́ Аѓуѓумъ Нгáнъ аѓдáтха.

26. Кáюхъ анѓáгинъ кадáгинъ туннúганъ йлянъ Åмáя âгинаѓиѓдагакáгинъ, масакинъ Åмáнъ андахсхисýгинъ юманъ алакаданихтáсананъ, кáюхъ туннудакадáнанъ.

27. Инáнъ аслýнъ амáганъ саддуќíянъ илинъ ўѓананъ ánанъ, âѓлáгимъ малгадуканаá лусананин-улюкъ, кáюхъ Åманъ âмáнанъ:

28. Åчиѓáнакъ! Муисíякъ нýнъ áлуѓъ агúнакъ, амáганъ агитудá, аягаѓíкумъ аниќдуѓилáканъ кáюхъ танадакаданá: агитудáганъ âмáя аягаѓтакáганъ суќá, кáюхъ агитудáмъ нáнъ кинљáтикъ âѓисáхта кулянýнъ.

29. Улúнъ агýтуданъ ánанъ Итáникъ тхýнъ аягалѓинакъ, аниќдуѓилáканъ танадакадáнакъ.

30. Åманъ агитáсаганъ суќá: кáюхъ âмáя аниќдуѓилáканъ танадакадáнакъ.

31. Åмáя кáнкунъ юсимъ суќá, малиќъ кáюхъ улунъ агýтуданъ ўсиóгинъ суѓтакá: аниќдунъ

агулакағинъ кáюхъ танадакадáнанъ.

32. Усюниń агалинйń кáюхъ аýгакъ танадакадáнакъ.

33. Инамáсикъ кáюхъ âglágimъ йлянъ, канáгимъ нáнъ áмáя аягá адукáхтáкукъ? улúнъ áмáя аягахтакá маликъ.

34. Иисúсамъ андахсхíкиń нíнь ѫсақáниń: ўаń слúмъ аникдúниń тхíдинъ аягалгидáкунъ, кáюхъ тхíдинъ угилгидáкунъ:

35. Тáға амáгикъ слúкъ нúганъ áслянъ, ағанакъ кáюхъ асхáхтанъ илиń âglágimъ масалgá нúнанъ тхíдинъ аягалгиданúлюкъ, кáюхъ тхíдинъ угилгиданúлюкъ.

36. Кáюхъ âтásикъ танадакадáгинъ маталак-áгинъ: Аngilanъ áсикъ тхíдинъ санáкунъ маликъ, кáюхъ Aгúгумъ льлянинъ áкунъ, кáюхъ âglágimъ льлянинъ áкунъ маликъ.

37. Тáға асхáхтанъ ағлагдуканáгинъ, кáюхъ Муисýякъ купíнамъ чидағанъ укухтачхíнакъ, Гúспудакъ Авраámамъ Aгúгú, кáюхъ Исаáкамъ Aгúгú, кáюхъ Иáкувамъ Aгúгú, нáнъ асасакуғáнъ.

38. Тáға Aгúгукъ асхáхтанъ Aгúгúюлюкъ áкукъ, тáға анѓáгинъ агатýгинъ Åмáя ѫсюмъ Илянъ, анѓагику маликъ.

39. Уáкунъ áданйнъ амáганъ áгíдгунъ áкáтанъ илйнъ ѹсананъ ánanъ: Åчиgáнакъ! иѓаманалиќ Тхйнъ туннухтакухтхинъ.

40. Máликъ áмаянгинъ амáганъ анаѓилинъ Илянъ áмаяѓанинъ иѓаюсакаѓинъ Táѓa Åмáнъ нийнъ ѹсаќаѓинъ:

41. Алкúсикъ Христúсакъ Давíдамъ льля áлиќъ ѹлахтадакуќъ?

42. Táѓa Давíдакъ инакámъ Псалúманъ áгид-
гуѓанáгинъ ѿлинъ туннухтакуќъ: Гúспудакъ
Гúспуданъ Нгáнъ ѹсанакъ: Чагамгúгингъ áданъ
унучида.

43. Тхйнъ анакусатхинъ Китáминъ сítханъ
агиѓингъ, кадагањнъ. (Псаломъ 109, 1).

44. Ингамáсикъ Давíдамъ Гúспудакъ Нгáнъ
асахтаку, кáюхъ алкúсикъ Åмáя áмáнъ льля
ахтакуќъ?

45. Анѓáгинъ ѻсионинъ тутаку, áчиgакámъ нийнъ
ѹсанакъ:

46. Åгíдгунъ áкáтанъ илйнъ ахутáчи, áмаянг-
инъ чуѓтакамъ адúгинъ чуѓáгинъ каѓахтадакунъ,
кáюхъ анѓáгинъ тхйдинъ тахсаѓтáгинъ ѿлинъ
аналгáчи каѓахтадакунъ, кáюхъ синагúгандъ ѿлинъ
итáнилиќъ унѓучимъ малгá, кáюхъ дуѓтáсаѓимъ

малгáганъ илянъ кадимáданъ унúчимъ малгá.

47. Амáйгинъ угикиадáхтамъ улáинъ қáдакунъ, қáюхъ угуйликъ камгаюкадáкунъ. Икунъ áданýнъ амáйгинъ ситхúгитимъ анунагусá судúкакунъ.

21 КАМГИКЪ.

1. Тáға дакúкумъ, туккунамъ аѓасичи иклукадѓасимъ нáганъ ахтугíкунъ Амáя укúнакъ.

2. Кáюхъ угикиадáхтакъ áлакъ лíптакъ, амалигандакъ кáюхъ аѓикукъ укухтáнакъ.

3. Кáюхъ ѹсанакъ: ағангулáканъ ѹмчи туннухтакúкинъ, ѹнанъ угикиадáхтамъ итугнанадá ѹсюмъ илянъ анунáгусакъ амалигандакъ аѓикукъ.

4. Амáкунъ ѹсюонинъ алакаѓисанамчинулюкъ илянъ Агугумáнъ аѓасикъ амалигандакъ аѓикуниýнъ маликъ тáға ѹнáя итугнанадасаданамъ илягáнь, матанатхинъ алáкумъ қасáғанъ акáмъ ѹсюонинъ амалигандакъ аѓикукъ.

5. Кáюхъ кáмгамъ улáганъ аðағáнь аманъ кугáнамъ акитусаданинъ игýмъ анугнасаяхтáликъ кáюхъ ағасағаканъ туннуг-ягасакунинъ, Амáя ѹсанакъ:

6. Аңáлинъ ўағадукакунъ амáкунъ ильинъ,

ӯакунъ ӯалйганъ укуҳтанамчи илинъ кугáнакъ куғанакасимъ кўганъ тхйнъ ағисадукалақақъ: таға ӯсионинъ уналадуқакунъ.

7. Кáюхъ Ӑмáя ӓмасхáкақъ: Ӑчиғанакъ! таға канаямъ йнаянинъ малгадуқакунъ? кáюхъ алкúтамъ ӓкатақасулиғанáниъ алихъ, канаямъ йнаянинъ малгáғинъ ақанъ аҳтакунъ?

8. Ӑмáя ӣсанакъ: угусхалагамчи кулянйнъ тхйчи ағлисаҳтхйчи: амнағунъ Тýнъ асандъ асаҳтáликъ ӯағадуқакунинъ маликъ, туннуҳтáликъ ӯая Тýнъ: кáюхъ йнáя асля аматхакадақуқъ агалйнъ айгаглагáкачи.

9. Таға алитхүғимъ ӓдá тутхумчи кáюхъ тхйнъ сукутунгийхтакъ: тхйчи-иғаталагаҳтхичи, ӯайянинъ ӯсионинъ кадимаданъ малғинъ аканйнъ маликъ: таға йналигáғанъ инасиқъ малгадукалақақъ.

10. Инáнъ аслянъ нйнъ ӣсаканинъ: кингляҳтикъ кингляҳтикасимъ, кáюхъ танамағуғуғасикъ танамағуғуғасикасимъ кўганъ ӓғдұқакуқъ.

11. Адгýлгимъ анунағинъ амáғанъ танамъ кўганъ кáюхъ Ӑғанъ кáюхъ умаликаданъ, кáюхъ укукунаданъ ӣғананинъ, кáюхъ йнимъ ӓдáнъ ӓкатақасулинъ анунағинъ малгадуқунъ.

12. Таға ӯакунъ ӯсионинъ каданйнъ чачи

кўмчи áхсикъ, кáюхъ ѻтхисхáдадукауұтхýчи, синагúганъ нйнъ кáюхъ қикутамъ улáгинъ нйнъ аѓдалгадукауұтхýчи, кáюхъ танамағуғунинъ кадáн-инъ кáюхъ туккунъ кадáниń Тýнъ áсанъ кулягáнъ анкадалгадукауұтхýчи.

13. Тáға үаянинъ атхағусáтхичи кулянгýнъ малгадукаунъ.

14. Инамáсикъ кадимадáнъ андахсхисадуканáчи ангилакадасалагámчи, канúгимчи йлянъ аѓачи.

15. Тýннукъ кáюхъ акуласиғúлюкъ Тýнъ ýмчи аѓдукаукингáнъ маликъ әмáкунъ тхýчи кадигунанъ үсюонинъ илинъ әмáя áсля кадýгукукъ, кáюхъ андахсхикукъ адукалакáгинъ.

16. Кáюхъ тхýчи-агуնанъ, кáюхъ агитудáчи, кáюхъ илаáсачи, кáюхъ агитадачи тхýчи кáюхъ аѓдадукаунъ: маликъ амáганъ илькýмчи асҳатхағ-илгададукауұтхичи.

17. Кáюхъ Тýнъ áсанъ куляганъ үсюкъ тхýчи игалиғадукауұкъ.

18. Тáға камгýмчи кугáнъ имлийликъ кáюхъ асҳадукалáкакъ.

19. Имчи сулахтасанáмчи йлянъ ангýчи ағисах-тхýчи.

20. Тáға амáганъ Иирузалимакъ, алýтхунъ

имуҳтаҳтанá укугúмчи: йнáнъ аслýнъ âмáя аниғакадáamatхақадаҳтакуќъ âхсасáхтичи.

21. Инáнъ-аслýнъ âманъ Иудíямъ илянъ áнакъ, âмáя кáямъ âдáгинъ аманúхта, кáюхъ танадгусигамáгимъ нáганъ áнакъ âмáганъ йсаҳта: кáюхъ âмáнъ имúнуганъ ánanъ, âмáнунъ қанулагáхтанъ.

22. Âмáкунъ алуҳтásаканъ ūсюнинъ тхíдинъ чхасáхтанъ, йнáя áкимъ аналийниъ акунийниъ мáликъ.

23. Táға қулилянасадакуќъ âмáкунъ аналийниъ идмағинанинъ кáюхъ макдáчи ачхуҳтасананийнъ: удаńь-тáнамъ кúганъ итуғнáнамъ анунасаданинъ кáюхъ ўанъ кинляхтимъ кúганъ áмкихъ малгадúкакуғánъ мáликъ.

24. Кáюхъ сáмимъ кíчханъ илянъ аұағад-укаунъ, мáликъ кинляхтинъ ūсюнинъ âдáгинъ кикусхáликъ амануладукаунъ: мáликъ Ииусал-ýмакъ агнамíхтанъ тадамудукаку, агнамíхтанъ аналийниъ иналакағинулюгíнь.

25. Кáюхъ ағáдгимъ, кáюхъ тугýдамъ, кáюхъ стáнъ ильинъ, âкатасикулинъ малгадúкаунъ, тáға тáнамъ кúганъ кинляхтинъ тхíдинъ инағниҳтáликъ кáюхъ мáхчи акатадукалақáгинъ; кáюхъ алáгуќъ сулúхсикъ мáликъ тхýнъ аюгниҳтасадакалидуќ-

акуκъ.

26. Ангáгинъ тхíдинъ игатáманъ илánъ кáюхъ итугнáнанъ слúмъ ўсюóганъ ситханъ âданъ âкан-áгинъ, âчигíманъ илянъ агидакадакалидúкаунъ: кáюхъ íнимъ каюóгинъ тхíдинъ чиклагнихтак-алидúкаунъ.

27. Máликъ юнáнъ-аслягáнъ ангáгимъ-ангáг-йганъ, Лъля, инкамáгумъ кúганъ каотхинъ кáюхъ алгунáситхинъ анунатасáдаликъ âкахтанá укулгакал-идúкауκъ.

28. Táға юкунъ малгакалигúгинъ: юнáнъ-аслянъ тхíчи кумсíликъ, кáюхъ камгíчи âгисахтхíчи: âгисхáчи аматхакадакаликугáнъ мáликъ.

29. Кáюхъ имасугáдасикъ нýнъ юкáгинъ: смукúвницацъ кáюхъ яганъ ўсюóгинъ укухтáчи.

30. Amáганъ âмаянинъ ликалинáгинъ укухтак-алигúмчи: сáкудакъ аматхакадакалихтанá âкатакал-идакúхтичи.

31. Инаматáликъ кáюхъ амáганъ юкунъ малгак-алихтанáгинъ укухтакалгúмчи, Агúгумъ агалý аматхакадахтанá âкатáхтичи.

32. Ағангúлáканъ юмчи туннухтакукинъ: ўанъ кингляхтикъ юламагдукалақакъ, ўакунъ ўсюóгинъ тхíдинъ чхалакағинулюгýнъ.

33. Иникъ кáюхъ тáнакъ иламагдукакуќъ: тáга тýнъ туннúнинъ иламаѓдукалакáгинъ.

34. Тáга инакáмчи тхíчи амгиѓиЌхичи, каннúћчи какáтумъ илянъ кáюхъ таналиќтамъ илянъ, кáюхъ ўáнъ слóмъ атukaѓасýнињ илиќнъ, тхíнъ каягналагáхта кулíнъ, кáюхъ áманъ анáликъ йналигáганъ тхíчи нулагáхта кулíнъ.

35. Тáнамъ сагимáганъ áнáданъ анѓаѓиЌанъ ўсиѠнињ кўнињ, кудмáчикъ лидалиќъ áмáя ўаѓадуќакуќъ.

36. Ингаматáликъ кáюхъ áуáнъ ўсиѠганъ илянъ амгиѓачи, кáюхъ камгадáчи, ўáкунъ кадимáданъ итуѓнаnamъ малгадуканáнињ ўсиѠнињ илиќнъ тхíчи сисмиликъ кáюхъ анѓаѓимъ-анѓаѓиЌанъ Лъяганъ кáданъ анкáмчи кулянýнъ.

37. Анáлимъ анаданъ Амáя кáмгамъ-улáганъ нағанъ áчиғадáнакъ: тáга їтхадагúмъ, кáямъ Илиúнакъ асаҳтáганъ кáнанъ áмахъ агдаනакъ.

38. Кáюхъ анѓаѓимъ ўсиѠганъ Амáя тутак-аганáнъ, кíлямъ илянъ тхíдинъ ѹкýсикъ, кáмгамъ улáганъ áданъ ўаѓадáнанъ.

22 КАМГИКЪ.

1. Чакнамúлюќъ камгағанá, Пásхакъ асаҳтá

аматхакадакалйнакъ,

2. Мáликъ итáникъ-камгатуккúниъ кáюхъ агýдгунъ ақатанъ масхинýнъ Аманъ асҳасáғдинъ илгáнанъ: анѓáгинъ иғаҳтáнанъ мáликъ.

3. Тáға кúгакъ атáканъ атимъ алакъ сигнаҳ-тáганъ илинъ Иудаганъ, Искариутакъ асаҳтáганъ нáганъ канúнакъ.

4. Мáликъ амáя амáнуликъ итáникъ камгатуккúниъ, кáюхъ тўккунъ асикъ Аманъ масхинýнъ нýнъ агýхтхинъ кáюхъ туннуғ-ягасáнакъ.

5. Амаянинъ тхýдинъ кағачасáдананъ, мáликъ кичитинъ нáнъ ағиқиғинъ матхáнинъ.

6. Мáликъ амáя йгадáнакъ, илянъ масулгад-уқананъ кáюхъ илгáганъ, анѓáгинъ ангадýнулюкъ Амáя нýнъ ағиқиғинъ кулянýнъ.

7. Тáға чакнамúлюкъ аналý ўлáлакакъ, илянъ Пásхамъ агницá чунилгáганъ акá.

8. Кáюхъ Иисúсакъ Пýтракъ кáюхъ Иуаннакъ аманучхíннакъ, йсаҳтáлике: аманúчи пásхакъ кáхтанъ нýнъ атхаҳсáдикъ.

9. Тáға амаякикъ Нгáнъ йсакáкикъ: қаналýганъ атхаҳсхáхта нýнъ къяҳтасакúнъ?

10. Амáнъ нýкинъ йсакáкикъ: ўáя, танадгусиг-амáгимъ нáганъ канукалигúмчи, тайяғукъ тхýдикъ

кадгамадúкакукъ, аѓлусикъ тାнакъ итା айгагасା: âмая агалାନ୍ ଅଗାଖସାକାଦିକ୍, âମାନ୍ ଉଲ୍ୟକ୍ ଅମାନ୍ ନାଗାନ୍ କାନୁନାଗାନ୍ ଆଦାନ୍.

11. ମାଲିକ୍ ଉଲାମ୍ ଅନାକାଗାନାନ୍ ଇସାଖତିହିଦିକ୍: ଅଚିଗାନାକ୍ ଇମିନ୍ ଇସାଖତାକୁକ୍: କାତା ଉଲାକ୍, âମାନ୍ ନାଗାନ୍ ତିନ୍ ଅଚିଗାକାନିନ୍ ଆସିକ୍ କୁମ୍ ପାସାକ୍ କାନାନ୍?

12. ମାଲିକ୍ ଅମାଯ ଗୁର୍ଣ୍ଣିତାମ୍ ଅନୁନାଗାନ୍ ତାଖାଫି ଇମିଦିକ୍ ଉକୁଚିଦୁକୁକ୍ ମାଲିକ୍ ଅମାଲିଗାନ୍ ଅତଖାଶାକାଦିକ୍.

13. ଅମାୟକ୍ ଅମାନୁଲିକ୍, କାଯୁଖ୍ ଇମାକ୍ ମାତାଗାଲିଗିନ୍ ଇଗାକାନ୍ ମାତାକ୍ ଉକୁନାକ୍, ମାଲିକ୍ ପାସାକ୍ ଅତଖାଫାନାକ୍.

14. ମାଲିକ୍ ଅମାନ୍ ଚାସା ଉବାକୁଫାନ୍, ଅମାଯ ଉନ୍ଗୁନାକ୍ କାଯୁଖ୍ ଅତିମ୍-ଅଲାକ୍ ସିଗନାଖତା ଅପୁରୁଷାନ୍ ଆସିକ୍ ତାଧିନ୍ ଉନୁତଖାନିନ୍.

15. କାଯୁଖ୍ ନିନ୍ ଇସାକାନିନ୍: ତିନ୍ ନାନାସାଫିନ୍ କାଦାଗାନ୍ ଉଥାନ୍ ପାସାକ୍ ତାଧିଚି ଆସିକ୍ କାନାନ୍ ତିନ୍ ଅନୁହତାଦାନାକିନ୍.

16. ମାଲିକ୍ ଇମଚି ଇସାଖତକୁକିନ୍ ତାଧିଚି ଆସିକ୍ ନିନ୍ଗା ଅତାସିକ୍ କାଦୁକାଲାକାଫିନ୍, ଅଗୁଫମ୍ ଅନାଲିଗାନ୍ ଇଲାନ୍ ନିନ୍ଗା ତାଧିନ୍ ଚାଲାକାଫୁଲୁଗାନ୍.

17. ମାଲିକ୍ ଚାଶାକ୍ ସୁଲିକ୍, କାଯୁଖ୍ କାଗାଖାଶିକ୍, ଇସାନାକ୍: ଉଏ ସୁକାଚି, କାଯୁଖ୍ କୁଚାହିମଚି

чисикачи.

18. Мáликъ имчи йсаҳтакúкинъ атáсикъ Вíнамъ қáюгинъ илинъ танадукалақáкинъ, Аѓуѓумъ аналí ўаѓалакаѓулугáнъ.

19. Мáликъ Хли́макъ сúликъ, қáюхъ қáғакъ-áхсикъ, сихси́ликъ, қáюхъ нйнъ акáнинъ туннух-тали́къ: ўáя Тýнъ ўлунъ áкукъ, аманъ кулякíмчи ахсхақали́накъ: ўáянинъ Тýнъ аданихтáли́къ мадáк-ачи.

20. Мáликъ қáюхъ чáшакъ аналикíнанъ агалáнъ туннухтáли́къ: ўанъ чáшакъ áкукъ савítамъ тагадá амгинъ илянъ, аманъ кулякíмчи юлгáннакъ.

21. Кáюхъ ўáя, Тýнъ аѓнамъ ча қалúгимъ чидáғанъ Тýнъ асикъ унучи́кукъ.

22. Ахтагаликуѓанъ анѓаѓимъ анѓаѓиѓанъ Лъля кадимáданъ йхтáканъ матáли́къ айгаги́кукъ: тáға амáнъ тайяѓумáнъ кулилянасадакукъ, аманъ кусяганáнъ Аманъ ахсхақали́накъ.

23. Мáликъ амаянинъ инакáманъ тхíдинъ амаяхтакали́нанъ, кíнъ илинъ йкунъ лиðанъ кúмъ маҳта.

24. Тáға қáюхъ амаянинъ кучхíнинъ тунум-али́къ малгакáниń, кíнъ илинъ анунаѓусакъ йтал-гáғанъ ақакъ.

25. Тáға Åмáнъ нýнъ ïсакáгинъ: танамаѓуѓ-
унинъ кинляхтинъ анадáгинъ тхýдинъ алгинатад-
áкунъ, кáюхъ áмáкунъ сухтáнанъ иѓамáнанъ нýнъ
макáхтанъ нýнъ асаѓадáкунъ.

26. Тáға тхýчинанáнъ ïнаматалагáхтичи: тáға
кýнъ илькýмчи анунáнакъ кинуѓикъ лидáхта,
кáюхъ туккуѓáнакъ, áуáнакъ лидáхта.

27. Máликъ кýнъ анунáкукъ, унучйнакъ áма
аўáнакъ? унучинаѓúлюкъ ѻ? Тáға Тýнъ кучхýмчи
âўáнакъ лидакúкинъ.

28. Тáға тхýчи нўнъ итуѓнихтáлананъ ѻлинъ
Тýнъ áсикъ анахтхýчи:

29. Кáюхъ Áданъ матакинíнъ Нўнъ танамаѓ-
уѓуѓáсикъ ѻлгасакáгинъ, матáликъ Тýнъ ѻмчи
ïгадакúкинъ.

30. Тýнъ танамаѓуѓасинъ ѻлянъ, калуѓинъ
кúганъ каликъ кáюхъ танáхтичи кулянíнъ,
мáликъ Исрáилемъ áтимъ áлакъ сигнахта
кинляхтининъ атхаѓусáмчи кулянíнъ, унучйлуѓимъ
кўнинъ унудукакуѓтичи.

31. Кáюхъ Гúспудакъ ïсанакъ: Сýмунакъ!
Сýмунакъ! ѻая, кúгакъ, тхýчи пшинýцакъ
лидаѕаликъ чисиѓанъ, âјкукъ.

32. Тáға Тýнъ кусяќýминъ камганáкинъ,

маниюсйнъ иналагáхта кулянйнъ: маликъ тхйнъ амáганъ, тхйнъ чйлусикъ, маликъ агитудáтхинъ, тунахcáхтхинъ.

33. Амáнъ Нгáнъ андахcхика: Гúспудакъ! Тхйнъ ásicкъ кикутамъ улáганъ, âданъ кáюхъ áсхамъ âданъ ўаянанъ тýнгъ атхахtакукинъ.

34. Тáга Амáя ѻсанакъ: Пýтракъ! йминъ ѻсахtакукинъ, ўаямъ мýтугакъ туннуѓанъ кадагáнъ тýнъ âкатанáнулюкъ ѻсахtаликъ канкудимъ Илькýминъ тхйнъ ниѓдукаkúхtхинъ.

35. Кáюхъ нýнъ ѻсакáгинъ: тхýчи мишукал-гиталáканъ кáюхъ сумалѓиталаканъ, кáюхъ тхýчи улихсхиталáканъ, Тýнгъ тхýчи аманучхíкукинáнъ алакúчи ананúлюкъ ï? Амайгинъ андахcхйнанъ: áсля алалгáкукъ анаѓúлюкъ.

36. Иганъ-аслянъ Амáнъ нýнъ исакáгинъ: тáга ўаямъ, кýнъ илькýмчи мишúкаkъ матáнакъ âмáя сукá, кáюхъ сúмакъ: тáга илинъ матанамúлюкъ чуѓtаканъ агáсикъ, маликъ нўсикъ акýда.

37. Маликъ ýмчи ѻсахtакукинъ, кáюхъ кўминъ тхýдинъ-чхасáгинъ áѓнанъ, кáюхъ ўáкунъ алуѓ-тáлананъ: маликъ мачхиданúлюкъ макáхтанъ йлинъ аѓасхакукинъ, âмáкунъ Тýнгъ âдакýминъ матáканъ, антáдинъ нукаликунинъ маликъ. (Исаина. 53, 12).

38. Åмаянинъ йсананъ: Гұспудакъ! үáя, үалиганды алакъ ну́сикъ малгáкукъ. Åмáнъ нийнъ йсакáгинъ: санáкукъ.

39. Ма́ликъ йтхадагимъ, малуѓимъ адангынъ Илиу́намъ каяганъ кананъ аданъ үянакъ, ма́ликъ каюхъ Åмáнъ ачиғаканинъ агаланъ тхидинъ айгаҳтхáгинъ.

40. Тáға исхámъ аданъ үағакумъ, нийнъ йсакáгинъ: камгáхтичи, унáямъ йлянъ ағалагамчи кулянйнъ.

41. Каюхъ Инакáмъ қугáнамъ анúлаканъ акичанъ аданъ амануқадагимъ, каюхъ чидгиданъ тихисикъ, камгáнакъ.

42. Туннухтáликъ: Аданъ! аңъ амáганъ Тхинъ үанъ чашакъ Илянъ агусáминъ анухтагуминъ кумъ! Тáға ахтагаликуғанъ, Тýнъ матунанинүлюкъ, тáға Инакáминъ матунатхинъ малгаҳтанъ.

43. Тáға йинъ адиńнъ Åнгиламъ Нгáнъ ағаканъ, каюхъ Åмáя укьюнихтакаюлюкъ.

44. Ма́ликъ Тхинъ-адғаҳтасадаликъ камгасаданақъ ма́ликъ Åмáя идугáға, амгимъ ичхининъ лидаликъ танамъ куганъ иданакъ.

45. Камгамъ илянъ ахтхадагимъ, Åмáя ачиғакамъ аданинъ үағанакъ, ма́ликъ тхичи

итуғниҳтамчи илянъ сағаҳтакунъ укукаңинъ.

46. Кáюхъ нíнь ѫсакáнињ: алкуликъ сағакуҳтхýчи? аҳсýкъ, кáюхъ камгáчи унáямъ илянъ ағалагáмчи қулянгýнъ.

47. Тáға Амáя ўáкунъ кáюхъ ӣҳталикуғáнъ: анѓáгинъ тхýдинъ укуганисананъ, тáға амáкунъ кадáгинъ атáканъ атимъ-álакъ сигнáҳтаганъ илянъ Иудá, асáҳтакъ кадúгиликъ айгáгнакъ, маликъ амáя Иисúсамъ илянъ ағáнакъ. Аманъ умчуғанъ қулянгýнъ. Икунъ лиðамъ ақатасакулиғанáгинъ амакунíнъ ағнамъ маликъ: аманъ тýнъ умчúнанъ, амáя кáюхъ акукъ.

48. Тáға Иисúсамъ нáнъ ѫсака: Иудá! умчулағасанáминъ қулянгýнъ анѓáгимъ-анѓагýганъ Лъя аҳсýтхинъ ӣ?

49. Тáға Амáнъ асикъ, малгадукаҳтáнанъ укуҳтáнинъ ақаликъ, Нгáнъ ѫсакáнињ: Гұспудакъ! Нýсикъ тугалаҳта ӣ?

50. Маликъ атáканъ амакунъ илиňь итáникъ-камгатуқúганъ талáганъ чагамгúгикъ тутúча тугáликъ, кáюхъ икýнакъ.

51. Инáнъ-аслянъ Иисúсакъ ѫсанакъ: иғúтха санáкунъ маликъ амáнъ тутúча адѓаликъ, амáя канутхá.

52. Táfa итáникъ камгатуккуниниńкъ кáюхъ камгатуккуниниńкъ кáюхъ туккулгунь амáнъ кáданъ тхíдинъ тахсахтанáниńкъ нíйнъ, Иисúсакъ ѹсанакъ: тайягúнаѓимъ кúганъ ѹнакъ лида��ухтхíчи нусигýликъ кáюхъ анагаѓýликъ, Тýнъ сúмчи кулянгíнъ.

53. Анáлимъ аканáганъ ѹсюгáнъ кáмгамъ улáганъ нағанъ Тýнъ тхíчи ásicкъ аданáкиń, кáюхъ тхíчи чáчи кúмингъ кумсиданаѓултхичи: táfa ѹаямъ тхíчи асличи кáюхъ утхumáюмъ аслитакаѓисý акукъ.

54. Åmáя сулгáлиќъ, айгахтусáкаќъ, мáлалиќъ итáникъ камгатуккúганъ улаганъ аданъ ѹаѓáсаќакъ. Táfa Пýтрамъ агалáнъ айгакá.

55. Мáлиќъ амаянинъ садалíганъ кígnакъ анинаń, мáлиќъ тхíчи ásicкъ унúнанъ: Пýтрамъ кáюхъ кучхýниń унутхáниń.

56. Atákanъ анѓáгинамъ талаѓанá, кígnамъ чидáганъ амáя унучихtá укуќанъ, кáюхъ укухтасигáсханъ ѹсакá: ѹнáя Åманъ ásicкъ кáюхъ анаќъ.

57. Táfa амáя Илянъ тхíнъ никá, анѓáгинамáнъ ѹсахtáлиќъ: Åмáя тýнъ акатáлакáгинъ.

58. Ингаматасаѓудаѓулюкъ агулгакуѓаńкъ агитáс-

аганъ âмáя уку́канъ, ѫсакá: кáюхъ âмáкунъ илинъ ѹнáя аку́хтхинъ. Táғa Пítракъ ѹнáнъ тайягумáнъ ѫсанакъ: кугú.

59. Кáюхъ чаcакъ ахсхакуѓаnъ, амáганъ кáюхъ тхíнъ-нихcикъ туннухtáнакъ áнакъ: áнъ ѹнáя кáюхъ Åманъ ácикъ áнакъ Галилијамъ тайяѓú áкумъ маликъ.

60. Táғa Пítракъ âмáнъ тайягумáнъ ѫсанакъ: ѻхтанáтхинъ áкatalakáкиnъ, кáюхъ ѹналигáганъ âманъ ўáкунъ ѻхталикуѓаnъ митуѓакъ имáнакъ.

61. Инáнъ-аслянъ Гúспудакъ алáликъ. Пítракъ уку́накъ кáюхъ Пítракъ Гúспудамъ туннúгинъ илимъ аѓанакъ амáкунъ матакиниnъ Åманъ нáнъ ѹканиnъ: митуѓакъ туннúганъ кадагáнъ, канкудимъ Илькíминъ тхíнъ-ниѓдукаkúхtхинъ.

62. Máликъ саданудáганъ ѻтхадагíмъ кидúѓ-иликъ кидáнакъ.

63. Анѓáгинъ, Иисúсакъ сухтанáгинъ Åманъ кальмидахtáнанъ, кáюхъ Åманъ тугамихtáнанъ.

64. Кáюхъ Åманъ дáкихъ чачикаdáманъ Åмáя сагимáѓа тугамихтакáгинъ, кáюхъ Åмáя âмаях-такáгинъ: âхcáсада, кíнъ Тхíнъ тугáкуќ?

65. Кáюхъ ўáкунъ углагинъ амнáгуnъ Нгáнъ уклuхtасанáчи ѻхтакáгинъ.

66. Málikъ análikъ úlalakukáńń angáhimъ туккулгúнинъ, itánikъ-камгатуккúнинъ káoxъ ágydgunъ akátanъ tixidinъ-taxsananъ, amásakinъ Ámáya sinidriúnamchi*) ádanъ uysakáningъ.

67. Káoxъ ïsananъ Txínъ Christúsahtchinъ ï? nýnъ ïda. Ámánъ nýnъ ïsakáningъ: amáganъ ýmchi ígúningъ, lusadukalakáhchi:

68. Táfa amáganъ tixichi káoxъ amáthunъ, Núńъ andaháxhidukalakáhthíchi, káoxъ Týnъ takacháhidukalakáhthíchi.

69. Uánъ íkítamъ iляnъ angáhimъ-anágáyganъ Lъlyá Agyptumъ kaóganъ chagamgúfiganъ ádanъ Txínъ-unhudúkakukъ.

70. Káoxъ úsioninъ ïsananъ: íngamásikъ Agyptumъ Lъlyá Txínъ ï? Ámánъ nýnъ andaháxhíkáningъ: tixichi íxtakúchi, úáya Týnъ.

71. Táfa Ámáyginъ ïsananъ: alkútamъ atxaǵusalanáningъ nýnъ anuhtanahtákunъ ï? tumanińń inakáningъ agilfanъ Ilyanъ tutalgákunъ.

23 КАМГИКЪ.

1. Málikъ ámáyginъ amnaǵusadanъ úsioninъ átixahtxadamánъ, káoxъ Ámáya Pilátamъ ádanъ

*) Taxsaluǵymchi.

айгахтусакáниń.

2. Мáаликъ Åмáя сугалакаликакъ, туннухтáлике: анѓáгинъ Инáя унатахтáкукъ, туманиńъ укулгáкукъ, кáюхъ Кíсаримъ нáнъ акáгимъ малгá аѓлихтасаҳтáкукъ, Христúсакъ Танамаѓуѓу Игýмъ асаҳтáлике.

3. Пилáтамъ Åмáя áматхá: Иудíямъ Танамаѓуѓу Тхýнъ ï? Åмáнъ андахсхíканъ нáнъ ïсакá: тхýнъ ïхтакúтхинъ.

4. Пилáтакъ итáникъ камгатуккунинíнъ кáюхъ анѓагинíнъ ïсанакъ: ïнганъ тайяѓукъ аслíгинъ ситхуѓисанáниń укулакáкиń.

5. Táғa áмаянинъ тхýдинъ нíхсикъ туннухтáнанъ Галилијамъ илянъ ѫкитáлике ѫанъ ýсхакъ аkitаликъ, Иудíямъ ѫсюóганъ анáданъ ачиғáлике, анѓáгинъ Инáя унатадáкукъ.

6. Пилáтакъ, Галилијамъ áдá тўсикъ, áмáнакъ: Галилијамъ тайяѓу Инáя ï?

7. Кáюхъ Åмáя Ирудамъ танáганъ илянъ ахтахтанаá, áхсáсаканъ, Åмáя Ирудамъ áданъ, áманъ ѫкунъ анáлинъ ýлинъ кáюхъ Ииусалимамъ ѫлянъ анáганъ áданъ ѫячхíка.

8. Ирудакъ, Иисúсакъ уку́ликъ тхýнъ-кағачасáданакъ: унугúлухъ Åмáя укухтáганъ

анутакáнъ мáсаканъ, амнáгуnъ Åмáнъ макáнинь тутáканъ кáюхъ Илянъ амáганъ алакáдананъ укухтадукаnанъ анухтасакúнъ мáсаканъ.

9. Кáюхъ амнáгуnъ Нгáнъ âмаяхтакá: тáға Åмáнъ нáнъ анаѓíлинъ андахсхисакáюлюкъ.

10. Тáға итáникъ-камгатуккунинъ кáюхъ âгíд-гунъ-акáтанъ íмчи асанатáсасаканъ Åмáя ситхуѓинáхсхинйнъ, анкахтакáнинь.

11. Тáға Ирудакъ алithútchinъ ásicъ Åмáя кикуядаканъ, кáюхъ кальмидахтаканъ чухтакамъ аналиѓадигáнинь Нгáнъ чучхикадагимъ кáюхъ Пилатамъ âданъ чилучхикá.

12. Мáликъ ïнáнъ анáлимъ íлянъ Пилáтакъ кáюхъ Ирудакъ тхíдикъ агичхусаҳтакалíнакъ: ïнáнъ кадагáнъ тхíдикъ каѓахтанагúлюкъ мáликъ.

13. Тáға Пилáтакъ, итáникъ-камгатуккунинъ, кáюхъ туккунъ кáюхъ анѓáгинъ âдамъ уýнакъ.

14. Нгíнъ ïсаканинь: ûанъ тайяѓукъ âдáминъ ўағасанахтхíчи анѓáгинъ унатақъ лидатáкинь: мáсаканъ ўáя, тýнъ анадакимчи макáнинь âхсанағасáкунъ, тáға ўанъ тайяѓукъ аслíгинъ ситхуѓисанáнинь âмáкунъ Нгáнъ ситхуѓитасанáчи анаѓíдалинь Кúганъ укулакáгинъ;

15. Ирудамъ кáюхъ: âмáнъ âданъ Игáя ўяхтач-

хíкунъ мáсаканъ; мáлаликъ Инáя аслíнинь кулян-иниń асчамъ áслянъ афáга кúганъ укулгалáкакъ.

16. Инамáсикъ, Инáя акьягусакадáгунъ, такач-хикáнанъ.

17. Тáға камгамъ нáнъ атáканъ кисачáгикъ такачхíхта кáюхъ нáнъ анухтанакá.

18. Тáға анѓáгимъ ўсю имачхикали́накъ: асчакъ Нгáнъ! тáға Варáввакъ нíнъ такачхíда.

19. Варáввакъ танадгусигамáгимъ йлянъ тун-нумáликъ мачхиканинъ кáюхъ асчатхагисакáнинь кулянйнъ кикутимъ улáганъ нáганъ унутачхис-хáкакъ.

20. Пилáтакъ татáмъ амилгíнъ кумсíнакъ, Иисúсакъ такачхíганъ анухтáликъ.

21. Тáға амаянинъ имачхíнанъ: асхúда, асхúда Иганъ.

22. Амáя кáнкунъ ѹсаликъ нíнъ туннукáнинь: алкутамъ мачхиданинúлюкъ мáнакъ Ина? амáганъ аслíнинь кулянинйнъ асчасхагáлинь Кúганъ укулакáгинъ, Инамáсикъ, Инáя акьягусакадáгунъ, такачхикананъ.

23. Тáға амаянинъ манағначи малиѓинъ анухтáликъ ағаниналикъ имачхисáдананъ, Аманъ асхулгáхта кулянйнъ, мáликъ амáкунъ, кáюхъ

итáникъ-камгатуккúгинъ имачхíйниъ манáгначи мánанъ.

24. Máликъ Pilátakъ ámákuunъ ïxtanániñъ masáfanъ máyonakъ.

25. Máликъ ámanъ tunnumálikъ agúlikъ káyoхъ ascháthaxisakániñъ kuляngiñъ kikútamъ ulýganъ náganъ suxtákaкъ, ámákuunъ ïxtanániñъ máсакиñъ, níñъ takachhínakъ; tága Iisúsakъ matunachi masáxtanъ níñъ ágnakъ.

26. Káyoхъ Ámáя aйgахтулакуѓáнь: amáganъ Kiринíjamъ Симунá, танасхáнъ ákana, ágatxadámanъ, kryóstakъ kúganъ ágnanъ, Iisúsamъ agaláńь aйgагасакá kuляngiñъ.

27. Máликъ Ámáя agaláńь anѓagikidagasádanъ káyoхъ aýganъ aйgágnanъ, ámáyiniñъ Ámáńь кusяgáńь kídaliкъ káyoхъ kidúginanъ.

28. Tága Iisúsamъ níñъ álakadagmińъ, iсsakániñъ: Ииrusalímamъ aschinúgniň! Kuсяkýminъ kidaғanaхtхíchi, tága inakámchi káyoхъ anikdúmchi кusяngiñъ támánъ kidači.

29. Análinъ úagakaliкуníñъ málikъ, ámákuunъ ilińъ ïgakaliidúkakunъ: anikduѓidanúľukъ, káyoхъ kimlániñъ aníkduнъ agunanúľukъ, káyoхъ makdáchi aчhusanánuľukъ áсаѓутасáдакунъ.

30. Инáнъ-аслянъ каяниńъ туну́хтакалидúк-акунъ: кўнинъ исáчи, кáюхъ амагданиńъ туманъ чачи́чи.

31. Амáганъ ягамъ тхйнъ чидгаютхалиганду кўганъ йкунъ малгáданъ агúниńъ: âманъ какáганъ кўганъ алку́танъ малгадукахтакунъ й?

32. Âманъ ásicкъ áлакъ мачхиданúлюкъ мак-ахтакъ кáюхъ асхасхáхкинъ айгагусакакъ.

33. Máликъ táнимъ исхá йлáхтамъ âданъ ўаѓакунъ; âмалиганду Åмáя асхúкакъ кáюхъ мачхиданúлюкъ-макáхтакъ, атаканъ чагамгúѓиганъ âданъ таѓа агитасá аниќиѓиганъ âданъ.

34. Таѓа Иисúсакъ туннухтанаќъ: Аданъ! нийнъ игнида, манáчи âкаталякаѓинъ мásакинъ Máликъ Åмáнъ чухтакáгинъ, жирибинъ йкидалиќъ удиг-асáнанъ.

35. Máликъ анѓáгинъ анкахталиќъ кáюхъ укут-унаń: таѓа кáюхъ тўккунъ ásicкъ âмáя нийнъ Åмáнъ калáхтанаń, туннухталиќъ: аўаѓинъ âгидáнакъ; малиќъ Инакáмъ Тхйнъ âгисакакуќъ, амáганъ Христúсакъ Аѓуѓумъ имитха агúмъ.

36. Кáюхъ алйтхунъ Åмáя кальмидахтакиниńъ йнагалахтакáгинъ кáюхъ úксусакъ Илянъ аѓадасак-аѓинъ.

37. Кáюхъ туннухтáнанъ: амáганъ Иудíямъ Танамаѓуѓу Тхíнь агúминъ: Инакáминъ Тхíнь áгичá.

38. Кáюхъ кúсанъ áлућъ малгакá: Гриканъ, Рýмлянанъ кáюхъ Еврýинъ туннúгинъ ýлинъ алућталанá: ýáя áкуќъ Иудíямъ Танамаѓуѓу.

39. Мачхиданúлюкъ-макáхтакъ инглисахакáихъ илькинъ атáканъ Åманъ уклухтáнакъ, кáюхъ туннухтáликъ: Тхíнь Христúсакъ агúминъ инакáминъ Тхíнь кáюхъ тúманъ áгичá.

40. Táѓа агитáсаганъ áмáя аѓлићтакá, кáюхъ туннухтáликъ: áма тхíнь Aѓуѓукъ иѓаћталакатхинъ ѻ, инакáминъ кáюхъ ѻкуњъ лиѓанъ аслýгинъ аѓаталгакућтхинáнъ?

41. Táѓа туманинъ макáхтаканъ áдангíнъ аслиталгáкунъ мáлалиќъ ѻнáя сулгáкуќъ: táѓа Инáя амáганъ мачхиданúлюкъ макáнинъ алáкаќъ.

42. Кáюхъ Иисúсамъ-нáнъ ѻсанакъ: Гúспудакъ! Анали́минъ áданъ ѻаѓагуќинъ, áданъ ахсáхтхинъ.

43. Кáюхъ Иисúсамъ нáнъ ѻсака: аѓанѓулáканъ ѻминъ туннухтакуќингъ, ѻаямъ Аѓуѓумъ улáганъ наѓанъ Тýнъ áсиќъ адукакућтхинъ.

44. Анали́мъ атúнъ часáганъ илилимáѓа малгáкаќъ: кáюхъ тáнамъ ѻсюѓанъ кúганъ, сичйнъ

чáсакъ акýталикъ кахчикáюкъ тхýнъ агúнакъ.

45. Кáюхъ агáдаќъ асхáнакъ, малиќъ кáмгамъ улáганъ нáганъ каћачи утмикигýмъ чáгнакъ.

46. Иисúсакъ, аѓаниналиќъ туннúлиќъ имáнакъ, ѫсанакъ: Аѓанъ! Тýнъ анѓинъ Чáминъ Илькинъ аѓикúкинъ. Кáюхъ ўáкунъ ѻкадагýмъ, анѓинъ ѻтачхýнакъ.

47. Тáѓа сисýгикъ ўáкунъ малгáнанъ укух-
тáлиќъ, Аѓуѓукъ йюнакъ, кáюхъ ѫсаћтáлиќъ:
аѓанѓулáканъ ўáнъ тайяѓукъ туннухтагуѓиѓулюкъ
анакъ аћтáкукъ.

48. Кáюхъ анѓáгимъ ўсюо укутúгинъ тхýдинъ
таксахтанáгинъ, малгáнанъ укухтáлиќъ, симсýчи
тугамихтáлиќъ, чилудáнанъ.

49. Тáѓа Аѓманъ ѻкáтанъ ўсионинъ, кáюхъ
аяганъ Галилијамъ илянъ Аѓамањ агалáнъ
айгагнáгинъ, амáтханъ анкахтáлиќъ кáюхъ ѻкунъ
укухтáнанъ.

50. Инанъ-аслянъ тайяѓукъ Иусифакъ асаћtá,
таксахтамъ тайяѓу, тайяѓумъ иѓаманá кáюхъ
туннухтагуѓиѓулюкъ.

51. (Аѓакунъ макáгинъ агитасанáюлюкъ)
Иудíямъ танадгусигамáганъ Аримафíямъ илянъ,
Аѓуѓумъ анали́ кáюхъ ачиѓинá,

52. Пилáтамъ âданъ ūáғаликъ, кáюхъ Иисúсамъ улú аýнакъ.

53. Кáюхъ âмáя икíсханъ, плащани́цамъ^{*}) илянъ имгúхсханъ кáюхъ кумнамъ игáнамъ илянъ âнугағи́ганъ, âманъ илянъ áсля ахталгáкухъ акағанулюкъ нáганъ âмáя акá.

54. Âманъ анáликъ пýтницақъ áнакъ, мáликъ суммúтакъ ūлалáғанъ акали́какъ.

55. Мáликъ анғағинанъ кáюхъ Галили́ямъ илянъ Иисúсакъ áсикъ ūағанáгинъ, қúмнакъ кáюхъ Âмáнъ улú масхалигíйнъ âмáнуңъ ахсхáнанъ укухтáнанъ.

56. Táға чилуқадáмчи, умсуна́дáясинъ кáюхъ чадúсинъ атхáғнанъ: мáликъ макáхsinъ âдангíнь суммутамъ илянъ тхíнъ сакағатáнанъ.

24 КАМГИКЪ.

1. Táға итáникъ ниди́лимъ анга́лиганъ илянъ киляғасадаń аяганъ кумнамъ âданъ ūағананъ умсуна́дáясинъ атхаҳсхақáгинъ âманусáликъ, кáюхъ âмáкунъ áсикъ аүáғинъ илинъ áнанъ акáгинъ;

2. Táға кугáнакъ кумнамъ илянъ ағачағиҳта укунанъ.

---

^{*}) Качхимáгуکъ.

3. Кáюхъ кúмнамъ нáганъ канúкунъ, Гúспудамъ Иисúсамъ улú укунанúлюкъ.

4. Táfa ámаянинъ ýáкунъ матахтананинъ тағанағиғдагаликунýнъ, йналигáганъ áлакъ тайягукъ чуҳтákамъ танимáданинъ чуҳtákixъ кадáнинъ анкақáкихъ.

5. Кáюхъ áмаянинъ тхíдинъ иғатáликъ, кáюхъ дáдинъ унадá укуталикъ тáнакъ укуҳтакунýнъ, нýнъ ѹсаканъ: алкúликъ тхíчи анѓáгимъ анѓағи асҳáхтанъ кучхýгинъ илгакуҳтхíчи?

6. Åmáя ўалиганъ алáкакъ: Åmáя áғлагикукъ Галилийамъ илянъ аликумъ áмакунъ ѻмчи Åmáнь ѻхтаканинъ илямчи ағасачикáганъ.

7. Исаҳtáликъ, анѓáгимъ-анѓағиганъ Лъля анѓáгинъ туннуҳтағуғýгинъ чáнинъ илинъ аҳсхағанъ, кáюхъ кáнкунъ ѹсиқъ анáлимъ илянъ áғлагиғанъ матáкукъ.

8. Máликъ Åmáнь туннúгинъ áмаянинъ иляманъ ағáнань.

9. Máликъ, кумнамъ илянъ чýлуликъ, ýáкунъ ѹсионинъ áтимъ-атáканъ сигнаҳтаганáнъ áмакунъ агитáсанинъ ѹсюнинýнъ тудмаликағинъ.

10. Åмаянинъ ánанъ Магдалийнамъ Мария, кáюхъ Иуаннá, кáюхъ Иáкувамъ анá Мариякъ,

каюхъ агитáсангинъ âмáкунъ ásicъ ананинъ, амаянинъ ýáкунъ âдáгинъ Апустуланинъ туннусахтánанъ.

11. Кáюхъ âмáкунъ туннúнинъ аслíнинъ калахтакúнинъ ачхилакáкинъ, кáюхъ âмаянинъ лусананúлюкъ.

12. Táfa Пýтракъ, анкаcadагíмъ, кўмnamъ âданъ тхýнъ идгиfinакъ маликъ, тхýнъ кинíкумъ, ýхтакáниnъ, агатíнинъ йнáнуnъ ахтáкуnъ укухтáликъ кáюхъ инакáмъ илиmъ малгахтáнанъ игíмъ алакаданихтásаликъ чýлунакъ.

13. Táfa Инáнъ, анálimъ йлалиганъ âмáкуnъ илиnъ áлакъ танадгúсимъ âданъ ýянакъ, Иирузалíмамъ иляnъ атúнидимъ áтиkъ стáднянъ*) сагнýтаганъ Емасаúсакъ асахтáганъ âданъ.

14. Маликъ ýáкуnъ малgáнанъ ýсюнинъ âдáгинъ инакáманъ кучхýманъ туннугягасáнакъ.

15. Кáюхъ âмаякикъ инакáмакъ кучхимакъ туннугягисикъ кáюхъ анухтанáдикъ йхтакугýкинъ: кáюхъ Инакамъ Иисúсакъ, илькинъ ағáкикъ, ásicъ Тхýнъ айгахтхáкикъ.

16. Táfa âмаякихъ дáкикъ сухтакахъ Âманъ âхcасалагáхтакъ кулянýнъ.

---

*) Атхитикъ.

17. Táғa Åmáńń níkińń ïsakákikъ: alkútanń inakámđikъ kuchímđikъ anilakadásálikъ káyoхъ tunnuğ-ýxikъ aygagikúxthíđikъ, málikъ alkútanń ádaníńń káyoхъ tħíđikъ ituğniħtakuhxíđikъ?

18. Åmákuńń ilińń atákanń Kliúpакъ acáħtamъ, Anđaħsħíkanń Ngáńń ïsaká: áliхъ Txíńń atákanń ámákuńń Iriusaliýmamъ ádanń ūágananń ilińń áliхъ, ūákuńń análinń ílinń malgánanń ákatalakátxinń ï?

19. Káyoхъ níkińń ïsakakikъ: alkútanń? Åmáyikъ Ngáńń ïsakákikъ: Nasaríjamъ Iisúsaganń kúganń malgakanń, ádaninń ámáya tunnúnamъ makámъ ílyanń káyoхъ tunnúmъ ílyanń Aħuğumъ kádanń káyoхъ anġáginń kadáginń kaotusadaná ánakъ.

20. Macxiníńń tumanińń itanikъ kamgatuk-kuninń káyoхъ tukkunń sitħúğisxinń ásħamъ nánń Åmanń áħsicъ káyoхъ asħukáginń ħħtánanń.

21. Táғa tumanińń Åmáya ámanń Isráiliakъ ágħiságanń ágnakъ anuħtalalič ungiħákač; táғa īkunń ūsíoġinń malgakáginń agalinjíńń ūjaymъ káunkunń ïsicъ análikъ malgákuč.

22. Táғa tumanińń amáganń anġāginanń ilińń, kiłahъ kúmnamъ ílyanń álikъ, ámáyginń túmanń alakadaniłalaġananń:

23. Кáюхъ Åмáнъ улú укулáканъ, мáликъ úáгаликъ, Ångilanъ агахтанáниъ кáюхъ укух-танáчи, áмаянинъ Åманъ ангáйликъ ïсахтáликъ, ïсахталáгананъ.

24. Мáликъ туманинъ илькининъ кúмнамъ áданъ úянанъ áкунъ, кáюхъ áмакунъ ангáйнанъ матакини́нъ ïхтанáниъ матáниъ укулгах-талáганакъ: тáга Åмáя укугахталағанағулюкъ.

25. Инáнъ-аслянъ Åмáнъ нийнъ ïсакáниъ: ï канухчи ангилгитанулюкъ кáюхъ ататасанулюкъ, áмакунъ туннúнанъ ïхтакáниъ úсюонинъ маниюғ-áниъ кулянгíнь!

26. Инаматáликъ Христусакъ Тхýнъ нанасáликъ, кáюхъ алгúнасиmъ ýлянъ кангúганъ матаннағ-улюкъ ï?

27. Кáюхъ Муисијамъ ýлянъ Тхýнъ ïкисикъ, туннúнанъ кáюхъ Алухтásаканъ úсюонинъ ýлинъ, Åдаганáнъ алухтásаканъ нийнъ канчиматхáниъ.

28. Мáликъ áмаяниъ танадгúсимъ, áманъ áданъ úякачи аматхатáкадакалйнанъ: мáликъ Åмáя инáнъ амáгиганъ áданъ úяғанъ анухтанáнъ укухтасачхíнакъ.

29. Тáга áмакукъ Åмáя сулахтакá, туннух-тали́къ: туманъ áсиkъ Тхýнъ ағисада, анáли́къ

аналикінанъ âданъ икукаликуғанъ маликъ. Маликъ
Âмая кануликъ, каюхъ амакукъ асикъ Тхйнъ-
агысанакъ.

30. Маликъ Âмая амакукъ асикъ унучикумъ:
Хлымакъ суликъ Благуслувийликъ, сихсйликъ каюхъ
амакукъ нйкинъ агнакъ.

31. Инанъ-аслянъ амаяникъ дакикъ агнакъ,
маликъ амаяникъ Âманъ ахсасанакъ, Тага Âмая
амакукъ нйкинъ укуғафулюкъ Тхйнъ-йнакъ.

32. Каюхъ амаяникъ инакамакъ имакъ йсанакъ:
Âмая акалуғимъ йлянъ Алуҳтасаканъ нйнъ
йхталикъ канчимиатикуғанъ, туманинъ каннүгинъ
тхидикъ чинлинихталағанағулюкъ й?

33. Маликъ йнанъ чаcамъ илялиганъ
анкакадамакъ, Иирузалимамъ âданъ чилунакъ,
маликъ атимъ атаканъ-сигнахтА Апустуланъ каюхъ
амакунъ асикъ анатъ тхидинъ асикъ ахтанинъ,
каюхъ укунакъ.

34. Амаянинъ туннухтананъ, ағанғулаканъ
Гұспудакъ ағлахтакукъ, маликъ Сымунамъ нанъ
Тхинъ ағатакукъ.

35. Маликъ амаяникъ акалуғимъ йлянъ
малғананъ, каюхъ масхининъ Âманъ Хлымакъ
сихсиганъ йлянъ ахсасанадикъ туннусахтанакъ.

36. Málikъ âmáyginъ ūákuń ūákuń ūákuń ūákuń ūákuń
Инаկámъ Iisúsamъ utmíniń ankaakadagimíń,
káuohъ nýnъ ūsakániń: sakáfatakъ ýmchi.

37. Tága âmáyginъ, ánfičkъ ukuhtanáchi anuh-
táasaličkъ, tħidinъ-amaničlikъ káuohъ tħidinъ-
igatakalínanъ.

38. Tága Ámánъ nýnъ ūsakaninъ: alkúlikъ
tħiħchi unatakuħtħiħchi, káuohъ alkutanъ kulejñiń
ángimъ īnamatániń kannúgimchi ýlánъ kan-
udákuń?

39. Chákinъ káuohъ Kitákingъ ukuhtáchi: ūája
Ámanъ Akúkinъ: Tíngъ tħugħlamāoči, káuohъ Tíngъ
ukuhtasáchi: ánfičkъ úlučkъ káuohъ kágnanъ
matadaġúlučkъ, Tíngъ matakiníń ukuhtanáchi.

40. Káuohъ ūákuń ūkadaǵimъ, chákinъ káuohъ
kitákinъ nýnъ ukuċċikániń.

41. Tága âmáyginъ tħiħchi kaǵatámanъ iļyń
lulákanъ káuohъ tħidinъ alakadaniħtakuninъ,
Ámánъ nýnъ ūsakaninъ: amáganъ kalgádačkъ
ūaliýganъ matakuħtħiħchi ï?

42. Ámáyginъ kamъ adakaǵíganъ ilá káuohъ
sútamъ mídaganъ*) ilá Ngánъ akániń.

43. Mášakinъ sukadaǵimъ kadańinъ kakániń.

---

*) Танáсханъ идигáганъ.

44. Кáюхъ нýнъ ѹсакáнињ: ўáя, амáкунъ тхýчи áсикъ аликукинанъ, áдáнињ ýмчи ѻхтакáнињ âмáкунъ Муисýямъ макулýганъ ýлянъ, кáюхъ туннúнанъ илинъ кáюхъ псалúманъ илинъ Áдакýминъ алухтásаканъ ѹсюонинъ тхýдинъ-чхасáгинъ матанáнињ.

45. Инáнъ-аслянъ Алухтásаканъ таѓаѓтанъ анѓихъ нýнъ акáнињ.

46. Кáюхъ нýнъ ѹсакáнињ: ѹнгаматалгáликъ алухтásаканъ, кáюхъ ѹнгаматáликъ Христúсакъ Тхýнъ нанасáликъ, кáюхъ асхáхтанъ илинъ кánкунъ ѹсиќъ анáлимъ ýлянъ аѓлагиѓанъ матáнакъ.

47. Кáюхъ Âмáнъ асáганъ кусягáнъ тхýнъ-амтáнакъ, кáюхъ кинлýхтимъ ѹсюонинъ илинъ туннухтáгуnъ игнилгáгинъ, Ииусалимамъ илинъ тхýнъ-йкитáликъ, тудмалилгáганъ матáкунъ.

48. Таѓа ўакуниň тхýчи атхаѓусáнакъ акух-тхýчи.

49. Маликъ ўáя, Тýнъ Аданъ ѻгадасакá кўмчи ѻкачхýдукаќукинъ: таѓа тхичинанáнъ танадгусигамáгимъ Ииусалимамъ илянъ тхýчи аѓиҳтасáх-тхичи, кусамдаń кáюхъ сўмчи кадагáнъ.

50. Кáюхъ танадгусигамáгимъ илинъ âмаянинъ ѻдусáкинъ Вифáнияќъ нýнъ аkitасакáнињ, маликъ

чáкинъ кумсикадагíмъ, áмаянинъ благуслувик-
áнинь.

51. Кáюхъ амáкунъ благуслувíкумъ, илинъ
агакаликáгинъ ма́ликъ и́нимъ áданъ áнгакалинакъ.

52. Áмаянинъ Áмáнъ-нáнъ тхíдинъ-канах-
тхадáманъ, тхíдинъ-кафатасáдалика Иирузалимамъ
áданъ кáюхъ чýлунанъ.

53. Ма́ликъ áуáнъ-ûсюгáнъ кáмгамъ-улáганъ
нáганъ алика Аѓуѓукъ и юликъ кáюхъ благуслувих-
тадáнанъ. Аминь.

